

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ
ഹരിഃ ഓം
- -

കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ
തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

പ്രഥമാഷ്ടകേ പ്രപാഠകഃ 1 to 4

Table of Contents

1	കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ പ്രഥമാഷ്ടകം.....	13
1.1	പ്രഥമാഷ്ടകേ പ്രഥമഃ പ്രപാഠകഃ - അഗ്നയാധേയബ്രാഹ്മണം	13
1.1.1	അനുവാകം 1 - സോമയാഗശേഷഭൂതാഃ ശുക്രാമന്നമിഗ്രഹപ്രചാരാർത്ഥാ മന്ത്രാഃ.....	13
1.1.2	അനുവാകം 2 - അമാഗ്നയാധാനപ്രകരണം, തത്ര കാലവിശേഷവിധിഃ	16
1.1.3	അനുവാകം 3 - ദേവയജ്ഞാർത്ഥാഃ സംഭാരാഃ	20
1.1.4	അനുവാകം 4 - സംഭാരസംഭയയുക്തായതനേഷു അഗ്നയാധാനം.....	25
1.1.5	അനുവാകം 5 - തത്ര പവമാനഹബീംഷി	29
1.1.6	അനുവാകം 6 - പവമാനഹവിർവിസ്താരഃ, ഹവിരന്തരാണി, ദക്ഷിണാശ്വ	33
1.1.7	അനുവാകം 7 - ആധാനമന്ത്രാഃ	38
1.1.8	അനുവാകം 8 - ഏതദ്ബ്രാഹ്മണം	39
1.1.9	അനുവാകം 9 - ബ്രഹ്മൗദനം.....	43
1.1.10	അനുവാകം 10 - പഞ്ചാഗ്നയാധാനം	47
1.2	പ്രഥമാഷ്ടകേ ദിതീയപ്രപാഠകഃ - ഗവായനബ്രാഹ്മണം	52
1.2.1	അനുവാകം 1 - ആധാനമന്ത്രാഃ പൂർവപ്രപാഠകശേഷഭൂതാഃ....	52
1.2.2	അനുവാകം 2 - വിഷുവന്നാമകം മുഖ്യമഹ, തദ്യുഭയപാർശ്വവർതീനി - ചതാർയഹാനി ചോച്യന്തേ	64
1.2.3	അനുവാകം 3 - വിഷുവദ്വിന്യേതിഗ്രാഹ്യവിശേഷാഃ.....	67

1.2.4 അനുവാകം 4 - തസ്തിന്നേവ ദിനേ ദിവാകീർത്യനാമാനി സാമാനി	69
1.2.5 അനുവാകം 5 - പശവഃ വൈഷ്ണവാദ്യാ നവ.....	71
1.2.6 അനുവാകം 6 - മഹാഭ്രതം.....	72
1.3 പ്രഥമാഷ്ടകേ തൃതീയഃ പ്രപാഠകഃ-വാജപേയബ്രാഹ്മണം	78
1.3.1 അനുവാകം 1 - പുനരാധേയശേഷഃ ആജ്യഭാഗയോർവിശേഷഃ 78	
1.3.2 അനുവാകം 2 - വാജപേയസ്യ വിധിഃ.....	81
1.3.3 അനുവാകം 3 - തസ്യ ഗ്രഹവിശേഷാഃ.....	84
1.3.4 അനുവാകം 4 - പശവഃ സപ്തദശ.....	87
1.3.5 അനുവാകം 5 - രഥയാജനം.....	90
1.3.6 അനുവാകം 6 - രഥധാവനം.....	92
1.3.7 അനുവാകം 7 - യുപാരോഹണം	96
1.3.8 അനുവാകം 8 - അന്നഹോമാഃ, അഭിഷേകശ്ച	100
1.3.9 അനുവാകം 9 - അതിഗ്രാഹ്യാഃ, പഞ്ചൈന്ദ്രാഃ.....	102
1.3.10 അനുവാകം 10 - പിണ്ഡപിതൃയജ്ഞഃ ദർശപൂർണ്ണമാസബ്രാഹ്മണശേഷഃ	104
1.4 പ്രഥമാഷ്ടകേ ചതുർത്ഥഃ പ്രപാഠകഃ - സോമാദിബ്രാഹ്മണം	111
1.4.1 അനുവാകം 1 - ഗ്രഹണാ ഗ്രഹണം	111
1.4.2 അനുവാകം 2 - സോത്രാമണീശേഷാ മന്ത്രാഃ	114
1.4.3 അനുവാകം 3 - ദോഹപ്രായശ്ചിത്തം, അഗ്നിഹോത്രേ	116
1.4.4 അനുവാകം 4 - അഗ്നിപ്രായശ്ചിത്തം അഗ്നിഹോത്രേ	119

1.4.5	അനുവാകം 5 - സോമാതിരേകപ്രായശ്ചിത്തം.....	125
1.4.6	അനുവാകം 6 - സവനനിമിത്തം പ്രായശ്ചിത്തം.....	128
1.4.7	അനുവാകം 7 - യുപവീരോഹണാദിപ്രായശ്ചിത്തം.....	131
1.4.8	അനുവാകം 8 - പാവമാനീമന്ത്രാഃ (സ്മാർതേ സ്താനാദൗ മാർജ്ജനാർത്ഥാശ്ച)	135
1.4.9	അനുവാകം 9 - രാജസൂയഗതചാതുർമാസ്യശേഷഃ	137
1.4.10	അനുവാകം 10 - ചാതുർമാസ്യപ്രശംസനം.....	140

Introduction and Notes

This Taittireeya Brahmanam book is being compiled for the benefit of Veda Students for learning. There are 3 Major Sections (Ashtakam), containing 28 Prapaatakams (Subject). We plan to cover these in 6 books, 2 books/volumes for each Ashtakam. These books are being published in Sanskrit, Tamil and Malayalam languages. These books are compiled without any commercial interests and can be freely downloaded from our Website www.vedavms.in and are free for sharing/circulation for any non-commercial use only.

These books are, strictly, for learning under the guidance of a qualified Vedic Guru and not meant for self-learning.

Our pranams to great Rishis, Gurus and to our guides, **Shri Ganapathy Sharma and Shri Subramania Sharma**. We acknowledge the support of those Veda students and well-wishers who have inspired us to compile these books. We would also like to thank some well wishers, who have provided the Transliteration coding for this compilation.

Sources of reference:

We have referred the following books mainly for this compilation:

1. Taittireeya Brahmana with the commentary of Shri Battabhaskara Misra, edited by Shri A. Mahadeva Shastri and printed at Mysore by Government Branch Press in 1904.
2. Taittireeya Brahmana printed (around 1865-1880) containing the work of great Scholar Shri Sayanacharya.
3. Taittireeya Brahmana, 2014 edition, printed by Shri Nrusimha Trust, Chennai.

Notes and Explanations

Structure of the Book:

The Taittirīya Brahmanam consists of 3 Ashtakams (Major Sections/Volumes). Each Section has multiple Prapaatakams (Subjects). Some books refer to prapaatakam as PraSna. Under each Prapaatakam there are multiple Anuvakams (Chapters). Under each Anuvakam there are paragraphs, known as Dasinis. Dasini is a set of mantras, consisting of 10 statements, each ending with a Ruk-stop. (Vedic full stop).

Details of Taittireeya Braahmanam:

	Prapaatakam	Anuvakam	Dasini	Vaakyam
Ashtakam 1	8	78	500	5232
Ashtakam 2	8	96	547	5795
Ashtakam 3	9	134	619	6530
Kaatakam	3	30	167	1816
Total	28	338	1833	19373

Please note that the counts of Dasani, Anuvaakam, vaakyam, in numbers , given by us for this compilation are as per the book containing the work of Shri Bhaskara Bhattacharya Misra given under “**Sources of reference**” above.

There are minor differences in the way some of the statements of a Dasini are represented with either the previous or next Dasini in other sources of reference.

As per convention, there is no Pada, Krama, Jata and Gana paatams for Braahmanam. The source of Rishi, Chandas and Devata are not mentioned in our Source books of reference.

Numbering Convention

Every Dasini has a four digit serial number in the form **n.n.n.n** at the **beginning**

The four level number represents

- First digit - Ashtakam Number
- Second digit – Prapaatakam Number
- Third digit – Anuvaakam Number
- Fourth Digit – the serial number of Dasini within an Anuvaakam

In addition the cumulative serial number of each Dasini, under a Prapaatakam/Prasna is indicated at the end of each Dasini. The number of vaakyams (statements) for each Dasini is mentioned in a bracket.

This helps learner to verify the vaakyam as per source book and also for us to make sure that it is coded and typed as per the source book.

Korvai Statement in Braahmanam

A Dasani will have 10 vaakyams only (equivalent to 50 padam-“paanchati” of Samhita). If the Dasani ends in an Anuvakam, the numbers may not be exactly 10. The number of vaayams in the last dasani of an Anuvaham is more than 10, the marking “()” is made at the end of the 10th vaakaym.

Exampe: The Korvai at the end Anuvaakam 2, Dasini reference1.1.2.8

mentions *ഫലിനീ ഷട് ച.*

“**Shat** cha”, indicates that there are 10+6 = 16 vaakyams, the tenth statement of the Dasani has key work ‘Palguni’ and hence () is marked after the word ‘Palguni’.

Anuvaka Korvai, Special Korvai and Prapaataka Korvai are provided after the last Dasani of the Anuvaham or Prapaatakam. Special Korvai for a Dasani or a set of Dasinis shall be provided at the end of respective Dasani as it is given in the source documents. The Korvai mentions the count of Vaakyams similar to padam in Taitiriyā Samhita.

The various types of korvai mantras are given in a box at the end of the prapaatakam clearly indicating what type of korvai it is.

Conventions used

Each Dasani will end with a Ruk Symbol like “|”.

<u>Styles adopted elsewhere</u>	<u>styles adopted by us</u>
namasshiva	namaH shivaaya
namassade	namaH sadase
deveeSHShadurveer	deveeH Shadurveer
നമശ്ശിവായ	നമഃ ശിവായ
നമസ്സദസേ	നമഃ സദസേ
ദൈവീഷ്ഠധൂർവീഃ	ദൈവീഃ ഷ്ഠധൂർവീഃ

Where ever the visargam comes in the middle for “sa” “sha” and “Sa” in the padam we have used the doubling principal of visargam . See Example give below.

pratassavanam
പ്രാതസ്സവനം

For repha letter, “r”

<u>Styles adopted elesewhere</u>	<u>styles adopted by us</u>
varSham barhiShi prayatirmE jyOti@rjyOtirmE	var.Sham bar.hiShi prayatir mE jyOti@r jyOtir mE
വർഷം ബർഹിഷി പ്രയതിർ മേ ജ്യോതിർജ്യോതിർമേ	വർ.ഷം ബർ.ഹിഷി പ്രയതിർ മേ ജ്യോതിർ ജ്യോതിർ മേ

Other Conventions used in the compilation

- ॐ — is represented by (gg)
- ॐ — is represented by (gm)
- ॐ — is represented as anunaasikam

(hyphen) – used between words indicate that the words has parts which need to be rendered together as per your Guru’s teachings. This sign is used in areas to split words which are long, the words constructed through Sandhis which result in “different letters” which joins the original padam of words and also for ease of reading/rendering. The usages of hyphens slightly vary in Sanskrit, Malayalam and Tamil books based on the usages in the languages.

Kindly refer to your Guru for exceptions and how the rendering needs to be made.

Important Note :

This version of the book is for learning under the guidance of a Guru. There are some mantras that need expansion when recited as a part of Karma (ritual/function). We are currently taking advice/explanations from reputed sources as to how they need proper expansion. We shall publish an Appendix or Annexure to this book to take care of the same.

Other Notes

Please notify us corrections / suggestions to our e-mail id “**vedavms@gmail.com**”. Also visit our site www.vedavms.in to download our compilations like sukthaas, upanishads, Samhita vaakya padam (all 7 kaandams), samhita pada paatam (for all 7 kaadams) and various veda related articles of interest to Veda students.

Prarthanaa Mantras:

യോ വേദാദൗ സ്വരഃ പ്രോക്തോ വേദാന്തേ ച പ്രതിഷ്ഠിതഃ ।

തസ്യ പ്രകൃതിലീനസ്യ യഃ പരഃ സ മഹേശ്വരഃ ।

ഋതം സത്യം പരം ബ്രഹ്മ പുരുഷം കൃഷ്ണ പിങ്ഗലം ।

ഊർധ്വരേതം വിരുപാക്ഷം വിശ്വരൂപായ വൈ നമോ നമഃ ।

(ഓം നമഃ പരമാത്മനേ)

ഗണാനാം ത്വാ ഗണപതിം ഹവാമഹേ കവിം കവീനാ-മുപമശ്രവസ്തഥം ।

ജ്യേഷ്ഠരാജം ബ്രഹ്മണാം ബ്രഹ്മണസ്ത ആനശ്ശൃണ്വന്നുതിഭിഃ സീദസാദനം ।

(ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ)

തത്പുരുഷായ വിദ്മഹേ മഹാസേനായ ധീമഹി ।

തന്നഃ ഷഞ്ജുഖഃ പ്രചോദയാത് । *(കുമാരഗുരവേ നമഃ)*

പ്രണോ ദേവീ സർസ്വതി വാജേഭിർ വാജിനീവതി । ധീനാമവിത്ര്യവതു ।

(മഹാസരസ്വതൈ നമഃ)

സദാശിവ സമാരംഭാം ശങ്കരാചാര്യ മധുമാം ।

അസ്മദാചാര്യ പര്യന്താം വന്ദേ ഗുരു പരമ്പരാം । *(ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ)*

വ്യാസം വസിഷ്ഠ നസ്താരം ശങ്കേതഃ പൗത്രമകല്യഷം ।

പരാശരാത്മജം വന്ദേ ശുക താതം തപോനിധിം ।

വ്യാസായ വിഷ്ണുരൂപായ വ്യാസരൂപായ വിഷ്ണവേ ।

നമോ വൈ ബ്രഹ്മ നീധയേ വാസിഷ്ഠായ നമോ നമഃ ।

(ശ്രീ വേദവ്യാസായ നമഃ)

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ । ഹരിഃ ഓം ॥

1 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം പ്രഥമാഷ്ടകം

1.1 പ്രഥമാഷ്ടകേ പ്രഥമഃ പ്രപാഠകഃ -

അഗ്നാധേയബ്രാഹ്മണം

1.1.1 അനുവാകം 1 - സോമയാഗശേഷഭൂതാഃ

ശുക്രാമന്മിഗ്രഹപ്രചാരാർത്ഥാ മന്ത്രാഃ

1.1.1.1

ബ്രഹ്മ സംധത്തം തന്മേ ജിന്വതം । ക്ഷത്ര്യ് സംധത്തം
തന്മേ ജിന്വതം । ഇഷ്യ് സംധത്തം താം മേ ജിന്വതം ।
ഊർജ്യ് സംധത്തം താം മേ ജിന്വതം । രയി്യ് സംധത്തം
താം മേ ജിന്വതം । പുഷ്ട്യ് സംധത്തം താം മേ ജിന്വതം ।
പ്രജാ്യ് സംധത്തം താം മേ ജിന്വതം । പശൂൻ മ്സംധത്തം
താനേ ജിന്വതം । സ്തൂതോഽസി ജനധാഃ ।
ദേവാസ്താ ശുക്രപാഃ പ്രണയന്തു । 1 (10)

1.1.1.2

സുവീരാഃ പ്രജാഃ പ്രജനയൻ പരീഹി । ശുക്രഃ
ശുക്രശോചിഷാ । സ്തുതോഽസി ജനധാഃ ।
ദേവാസ്താ മന്മിപാഃ പ്രണയന്തു । സുപ്രജാഃ പ്രജാഃ
പ്രജനയൻ പരീഹി । മന്മീ മന്മിശോചിഷാ ।
സംജഗ്മാനൗ ദിവ ആ പൃഥിവ്യാഽഽയുഃ । സംധത്തം തന്മേ
ജിന്വതം । പ്രാണച്ഛ സംധത്തം തം മേ ജിന്വതം ।
അപാനച്ഛ സംധത്തം തം മേ ജിന്വതം । 2 (10)

1.1.1.3

വ്യാനച്ഛ സംധത്തം തം മേ ജിന്വതം । ചക്ഷുഃ സംധത്തം
തന്മേ ജിന്വതം । ശ്രോത്രച്ഛ സംധത്തം തന്മേ ജിന്വതം ।
മനഃ സംധത്തം തന്മേ ജിന്വതം । വാചച്ഛ സംധത്തം
താം മേ ജിന്വതം । ആയുഃ സ്ഥ ആയുർമേ ധത്തം ।
ആയുർ യജ്ഞായ ധത്തം । ആയുർ യജ്ഞപതയേ ധത്തം ।
പ്രാണഃ സ്ഥഃ പ്രാണം മേ ധത്തം ।
പ്രാണം യജ്ഞായ ധത്തം । 3 (10)

1.1.1.4

പ്രാണം യജ്ഞപതയേ ധത്തം । ചക്ഷുഃ സ്ഥശ്ചക്ഷുർമേ
ധത്തം । ചക്ഷുർ യജ്ഞായ ധത്തം ।

ചക്ഷുർ യജ്ഞപതയേ ധത്തം ।

ശ്രോത്രം സ്ഥഃ ശ്രോത്രം മേ ധത്തം ।

ശ്രോത്രം യജ്ഞായ ധത്തം । ശ്രോത്രം യജ്ഞപതയേ
ധത്തം । തൗ ദേവൗ ശുക്രാമന്മിനു ।

കല്പയതം ദൈവീർവിശഃ । കല്പയതം മാനുഷീഃ । 4 (10)

1.1.1.5

ഇഷ-മൂർജമസ്മാസു ധത്തം । പ്രാണാൻ പശുഷു । പ്രജാം
മയി ച യജമാനേ ച । നിരസുഃ ശണ്ഡഃ । നിരസ്മോ മർകഃ ।

അപനുത്തൗ ശണ്ഡാമർകൗ സഹാമുനാ । ശുക്രസ്യ
സമിദസി । മന്മിനഃ സമിദസി । സ പ്രഥമഃ സംകൃതിർ
വിശ്വകർമ്മാ । സ പ്രഥമോ മിത്രോ വരുണോ അഗ്നിഃ () ।

സ പ്രഥമോ ബൃഹസ്പതിശ്ചികിത്വാൻ । തസ്മാ ഇന്ദ്രായ
സുതമാജുഹോമി । 5 (12)

(നയ - ന്യാപാനം സംധത്തം തം മേ ജിന്യതം - പ്രാണം
യജ്ഞായ ധത്തം - മാനുഷീർ - അഗ്നിർ ദേവ ച) (A1)

(Special Korvai for Anuvakam 1)

ബ്രഹ്മ॑ ക്ഷത്രം॑ തത്॑ । ഇഷമൂർജ॑ രയിം പുഷ്ടിം॑ പ്രജാം
താം॑ । പശൂൻ॑ താൻ॑ । സന്ധ॑ത്തം തത്॑ । പ്രാണ॑മപാനം
ഽവ്യാനം॑ തം॑ । ചക്ഷുഃ॑ ശ്രോത്രം॑ മനസ്തത്॑ । വാചം॑ താം॑ ।
ഇഷാ॑ദിപഞ്ചകേവാചം॑ താം॑ മേ॑ । പശൂൻ॑ മ്സന്ധ॑ത്തം
താമേ॑ । പ്രാണാ॑ദിത്രിതയേ॑ തം॑ മേ॑ । അന്യ॑ത്ര തമേ॑ ।)

1.1.2 അനുവാകം 2 - അമാഗ്യാധാനപ്രകരണം, തത്ര

കാലവിശേഷവിധിഃ

1.1.2.1

കൃ॑ത്തികാ-സ്വ॑ഗ്നി-മാ॑ദധീ॑ത । ഏ॒തദാ॑ അ॒ഗ്നേർ ന॑ക്ഷ॒ത്രം ।
യത് കൃ॑ത്തികാഃ । സ്വാ॒യാമേ॑വൈനം ദേ॒വതാ॑യാമാ॒ധായ॑ ।
ബ്ര॒ഹ്മവ॑ർച॒സീ ഭ॑വതി । മു॒ഖം ഽ॒വാ ഏ॒തന്ന॑ക്ഷ॒ത്രാണാം॑ ।
യത് കൃ॑ത്തികാഃ । യഃ കൃ॑ത്തികാ-സ്വ॑ഗ്നി-മാ॒ധത്തേ॑ ।
മു॒ഖ്യ ഏ॒വ ഭ॑വതി । അ॒ഥോ ഖ॒ലു । 6 (10)

1.1.2.2

അ॒ഗ്നി-ന॑ക്ഷ॒ത്രമി॑ത്യ-പ॒ചായ॑ന്തി । ഗൃ॒ഹാൻ.ഹ॑ ദാ॒ഹുകോ॑
ഭ॒വതി॑ । പ്ര॒ജാപ॑തീ രോ॒ഹിണ്യാ-മ॑ഗ്നി-മ॒സ്യജ॑ത ।
തം ദേ॒വാ രോ॒ഹിണ്യാ-മാ॑ദധ॑ത ।

തതോ॑ വൈ॒ തേ॒ സർവാ॑ൻ രോഹാ॑നരോഹൻ ।
 തദ്-രോ॑ഹിണ്യേ॒ രോഹി॑ണിത്വം ।
 യോ॑ രോഹി॑ണ്യാ-മഗ്നി॑മാധത്തേ ।
 ഋ॒ഗ്വേദോ॑ത്യേവ । സർവാ॑ൻ രോഹാ॑ൻ-രോഹതി॑ ॥
 ദേ॒വാ വൈ॒ ഭദ്രാഃ॑ സന്തോ॑ശഗ്നി-മാധി॑മ്സന്ത । 7 (10)

1.1.2.3

തേഷാ॑മനാ॑ഹിതോ॒ ശഗ്നി॑രാസീ॒ത് ॥ അ॒ഗ്നിമേ॑ഭ്യോ വാ॒മം
 ധ്വ॒സ്യപാ॑ക്രാമ॒ത് ॥ തേ॒ പു॒നർവ॑സ്യോരാ॒ദധ॑ത ।
 തതോ॑ വൈ॒ താൻ॒ വാ॒മം ധ്വ॒സ്യപാ॑വർതത । യഃ॒ പു॒രാ ഭദ്രാഃ॑
 സം॒പാപീ॑യാൻ മ്സ്യാ॒ത് ॥ സ പു॒നർവ॑സ്യോ-രഗ്നി-
 മാ॒ദധീ॑ത । പു॒നരേ॑വൈനം ധ്വ॒മം ധ്വ॒സ്യപാ॑വർതതേ ।
 ഭദ്രോ॑ ഭവ॒തി । യഃ॒ കാമ॑യേത॒ ദാന॑കാമാ മേ॒ പ്ര॒ജാഃ
 സ്വ॒സ്തുരി॑തി । സ പു॒ർവയോഃ॑ ഹ॒വ്യന്യോ-॑രഗ്നി-
 മാ॒ദധീ॑ത । 8 (10)

1.1.2.4

അ॒ർയം॒ണോ വാ॒ ഏ॒തന്ന॑ക്ഷ॒ത്രം । യത്പു॑ർവേ॒ ഹ॒വ്യന്തീ॑ ।
 അ॒ർയമേ॑തി॒ തമാ॑ഹുർയോ॒ ദദാ॑തി । ദാന॑കാമാ അ॒സ്മൈ
 പ്ര॒ജാ ഭവ॑ന്തി । യഃ॒ കാമ॑യേത॒ ഭഗീ॑ സ്യാമി॒തി ।

സ ഉത്തരയോഃ ഫല്യുന്യോ-രഗ്നിമാദധീത । ഭഗസ്യ വാ
ഏതന്നക്ഷത്രം । യദുത്തരേ ഫല്യുനീ । ഭഗ്യേവ ഭവതി ।
കാലകഞ്ചാ വൈ നാമാസുരാ ആസന് । 9 (10)

1.1.2.5

തേ സുവർഗായ ലോകായാഗ്നി-മചിന്വത । പുരുഷ
ഇഷ്ടകാ-മുപാദധാത്-പുരുഷ ഇഷ്ടകാം । സ ഇന്ദ്രോ
ബ്രാഹ്മണോ ബ്രുവാണ ഇഷ്ടകാമുപാധത്ത । ഏഷാ മേ
ചിത്രാ നാമേതി । തേ സുവർഗം ലോകമാപ്രാരോഹന് ।
സ ഇന്ദ്ര ഇഷ്ടകാമാവൃഹത് । തേഽവാകീര്യന്ത ।
യേഽവാകീര്യന്ത । ത ഊർണാവഭയോഽഭവന് ।
ദാവുദപതതാം । 10 (10)

1.1.2.6

തൗ ദിവ്യൗ ശ്യാനാവഭവതാം । യോ ഭ്രാതൃവ്യവാൻ
മ്സ്യാത് । സ ചിത്രായാ-മഗ്നി-മാദധീത । അവകീര്യൈവ
ഭ്രാതൃവ്യവാൻ । ഓജോ ബലമിന്ദ്രിയം വീര്യമാത്മൻ-ധത്തേ ।
വസന്താ ബ്രാഹ്മണോ ഽഗ്നിമാദധീത । വസന്തോ വൈ
ബ്രാഹ്മണസ്യർതുഃ । സ്വ ഏവൈന-മൃതാവധായ ।
ബ്രഹ്മവർചസീ ഭവതി । മുഖം വാ ഏതദൃതൂനാം । 11 (10)

1.1.2.7

യദ്-വസന്തഃ | യോ വസന്താഃഗ്നിമാധത്തേ | മുഖ്യ ഏവ
 ഭവതി | അഥോ യോനിമന്തമേവൈനം പ്രജാതമാധത്തേ |
 ഗ്രീഷ്മ രാജന്യ ആദധീത | ഗ്രീഷ്മാ വൈ
 രാജന്യസ്യർതുഃ | സ്വ ഏവൈനമൃതാവായായ |
 ഇന്ദ്രിയാവീ ഭവതി | ശരദി വൈശ്യ ആദധീത |
 ശരദൈ വൈശ്യസ്യർതുഃ | **12 (10)**

1.1.2.8

സ്വ ഏവൈനമൃതാവായായ | പശുമാൻ ഭവതി |
 ന പൂർവയോഃ ഫല്ഗുന്യോ-രഗ്നിമാദധീത | ഏഷാ വൈ
 ജഘന്യാ രാത്രിഃ സംവത്സരസ്യ | യത്പൂർവേ ഫല്ഗുനീ |
 പൃഷ്ഠിത ഏവ സംവത്സരസ്യോ-ഗ്നിമാധായായ |
 പാപീയാൻ-ഭവതി | ഉത്തരയോരാദധീത | ഏഷാ വൈ
 പ്രഥമാ രാത്രിഃ സംവത്സരസ്യ | യദുത്തരേ ഫല്ഗുനീ () |
 മുഖത ഏവ സംവത്സരസ്യോ-ഗ്നിമാധായായ | വസീയാൻ
 ഭവതി | അഥോ ഖലു | യദൈവൈനം യജ്ഞ ഉപനമേത് |
 അഥാഽദധീത | സൈവാസ്യർദ്ധിഃ | **13 (16)**

(ഖലാ - ധിമ്സന്ത - ഫല്യന്യോരഗ്നിമാദധീതാ - സന് -
നപതതാ - മൃതൂനാം - വൈശ്വസ്യർതു -
രുത്തരേ ഫല്യന്തീ ഷട് ച) (A2)

1.1.3 അനുവാകം 3 - ദേവയജനാർത്ഥാഃ സംഭാരാഃ

1.1.3.1

ഉദ്ധന്തി । യദേവാസ്യാ അമേധ്യം । തദപ ഹന്തി ।
അപോഽവോക്ഷതി ശാന്തൈ । സിക്താ നിവപതി ।
ഏതദാ അഗ്നേർ വൈശ്വാനരസ്യ രൂപം । രൂപേണൈവ
വൈശ്വാനരമവ-രുന്ധേ । ഊഷാൻ നിവപതി ।
പുഷ്ടീർവാ ഏഷാ പ്രജനനം । യദുഷാഃ । 14 (10)

1.1.3.2

പുഷ്ട്യാമേവ പ്രജനനേ ഽഗ്നിമാധത്തേ । അഥോ സംജ്ഞാൻ
ഏവ । സംജ്ഞാൻ ഹ്യേതത് പശൂനാം । യദുഷാഃ ।
ദ്യാവാപൃഥിവീ സഹാസ്താം । തേ വിധതീ അബ്രൂതാം ।
അസ്തേവ നൗ സഹ യജ്ഞിയമിതി । യദമുഷ്ടാ
യജ്ഞിയമാസീത് । തദസ്യാ-മദധാത് ।
ത ഊഷാ അഭവന് । 15 (10)

1.1.3.3

യദസ്യ യജ്ഞീയമാസീത് | തദമുഷ്ടാ-മദധാത് |
 തദദശ്വന്ദ്രമസി കൃഷ്ണം | ഊഷാന്നിവപന്നദോ ധ്യായേത് |
 ദ്യാവാപൃഥിവ്യോരേവ യജ്ഞീയേ-ഗ്നിമാധത്തേ |
 അഗ്നിർദേവേഭ്യോ നിലായത | ആഖു രൂപം കൃതാ |
 സ പൃഥിവീം പ്രാവിശത് | സ ഊതീഃ കുർവാണഃ
 പൃഥിവീമനു സമചരത് | തദാഖുകരീഷ-മദവത് | 16 (10)

1.1.3.4

യദാഖുകരീഷഃ സംഭാരോ ഭവതി | യദേവാസ്യ തത്ര
 നൃക്തം | തദേവാവരുന്ധേ | ഊർജം ധ്വാ ഏതഃ രസം
 പൃഥിവ്യാ ഉപദീകാ ഉദീഹന്തി | യദ് വലൂകം |
 യദ് വലൂകവപാ സംഭാരോ ഭവതി | ഊർജമേവ രസം
 പൃഥിവ്യാ അവരുന്ധേ | അഥോ ശ്രോത്രമേവ |
 ശ്രോത്രം ഹ്യേതത് പൃഥിവ്യാഃ | യദ് വലൂകഃ | 17 (10)

1.1.3.5

അബധിരോ ഭവതി | യ ഏവം ധ്വേദ | പ്രജാപതിഃ പ്രജാ
 അസൃജത | താസാമന്ന-മുപാക്ഷീയത | താഭ്യഃ സുദമുപ
 പ്രാദീനത് | തതോ വൈ താസാമന്നം നാക്ഷീയത |

യസ്യ॑ സ്വ॒ദഃ॑ സംഭാ॒രോ ഭവ॑തി । നാ॒സ്യ॑ ഗൃ॒ഹേ॑ന്നം
ക്ഷീ॒യതേ॑ । ആപോ॑ വാ ഇ॒ദമഗ്രേ॑ സലിലമാ॒സീത്॑ ।
തേന॑ പ്ര॒ജാപ॑തിരശ്രാമ്യത് । **18 (10)**

1.1.3.6

ക॒മമി॑ദഃ സ്വാ॒ദിതി॑ । സോ॑ഽപശ്യ॒ത് പു॒ഷ്കര॑പർണം തിഷ്ഠ॑ത് ।
സോ॑ഽമ॒ന്യത॑ । അ॒സ്തി॒ വൈ॒ തത്॑ । യ॒സ്മിൻ-നി॑ദമധി -
തിഷ്ഠ॑തീതി । സ॒ വരാ॑ഹോ രൂ॒പം കൃ॒തോ॑പ॒ന്യമജ്ജ॑ത് ।
സ॒ പൃ॒ഥ്വിവീ॑മധ ആർച്ച॑ത് । ത॒സ്യാ॑ ഉ॒പഹ॑ത്യോദമജ്ജ॑ത് ।
തത് പു॒ഷ്കര॑പർണേ॑ഽപ്രഥ॒യത്॑ । യദപ്ര॒ഥയ॑ത് । **19 (10)**

1.1.3.7

തത് പൃ॒ഥ്വിവൈ॑ പൃ॒ഥ്വിവി॑ത്വം । അ॒ഭൂ॒ദ്വാ ഇ॒ദമി॑തി ।
തദ്ഭൂ॑മ്യൈ ഭൂ॒മിത്വം॑ । താ॒ം ദി॒ശോ॑ഽനു॒ വാതഃ॑ സമ॒വഹ॑ത് ।
താഴ്॑ ശർകരാഭിരഭ്യ॑ ഹത് । ശം॑ വൈ നോ॑ഽഭൂ॒ദിതി॑ ।
തച്ഛർക॑രാണാഴ് ശർകര॒ത്വം । യദ്-വ॑രാഹവി॒ഹതാഴ്॑
സംഭാ॒രോ ഭവ॑തി । അ॒സ്യാമേ॒വാ-ഛ॑ർബ്ബട്കാരമ॒ഗ്നി-
മാധ॑ത്തേ । ശർക॑രാ ഭവ॒ന്തി ധൃ॒തൈ॑ । **20 (10)**

1.1.3.8

അഥോ ശംത്വായ | സരേതാ അഗ്നിരാധേയ ഇത്യാഹുഃ |
 ആപോ വരുണസ്യ പത്വയ ആസന് |
 താ അഗ്നിരഭ്യധ്യായത് | താഃ സമഭവത് | തസ്യ രേതഃ
 പരാഽപതത് | തദ്ധിർണ്യ-മഭവത് | യദ്ധിർണ്യ-മുപാസ്യതി |
 സരേതസമേവാഗ്നി-മാധത്തേ | പുരുഷ ഇന്യൈ സ്വാദ്-
 രേതസോ ബീഭദ്സത ഇത്യാഹുഃ | **21 (10)**

1.1.3.9

ഉത്തരത ഉപാസ്യത്യ-ബീഭദ്സായൈ | അതി പ്രയച്ഛതി |
 ആർതിമേവാതി പ്രയച്ഛതി | അഗ്നിർഭേവേഭ്യോ നിലായത |
 അശോ രൂപം കൃത്വാ | സോഽശ്വത്ഥേ സംഽവദ്സര-
 മതിഷ്ടത് | തദശ്വത്ഥസ്യ-ശ്വത്ഥത്വം |
 യദാശ്വത്ഥഃ സംഭാരോ ഭവതി | യദേവാസ്യ തത്ര നൃക്തം |
 തദേവാവ-രുന്ധേ | **22 (10)**

1.1.3.10

ഭേവാ വാ ഊർജം ഽവ്യഭജന്ത | തത് ഉദുംബര ഉദതിഷ്ടത് |
 ഊർഗാ ഉദുംബരഃ | യദാദുംബരഃ സംഭാരോ ഭവതി |
 ഊർജമേവാവ-രുന്ധേ |

തൃതീയസ്യാമിതോ ദിവി സോമ ആസീത് ।
 തം ഗായത്ര്യായാഹരത് । തസ്യ പർണമച്ഛിദ്യത ।
 തത്പർണോ ഽഭവത് । തത് പർണസ്യ പർണത്വം । 23 (10)

1.1.3.11

യസ്യ പർണമയഃ സംഭാരോ ഭവതി । സോമപീഥമേവാവ
 രുന്ധേ । ദേവാ വൈ ബ്രഹ്മന്നവദന്ത । തത് പർണ
 ഉപാശൃണോത് । സുശ്രവാ വൈ നാമ । യത് പർണമയഃ
 സംഭാരോ ഭവതി । ബ്രഹ്മവർചസമേവാവ രുന്ധേ ।
 പ്രജാപതി-രഗ്നി-മസൃജത । സോഽബിഭേത്പ്ര മാ
 ധക്ഷ്യതീതി । തച് ശമ്യോഽശമയത് । 24 (10)

1.1.3.12

തച്ഛമ്യേ ശമിത്വം । യച്ഛമീമയഃ സംഭാരോ ഭവതി ।
 ശാന്ത്യാ അപ്രദാഹായ । അഗ്നേഃ സൃഷ്ടസ്യ യതഃ ।
 വികങ്കതം ഭാ ആർച്ചത് । യദ്-വൈകങ്കതഃ സംഭാരോ
 ഭവതി । ഭാ ഏവാവരുന്ധേ । സഹൃദയോ ഽഗ്നിരാധേയ
 ഇത്യാഹുഃ । മരുതോഽഭിരഗ്നി-മതമയന് ।
 തസ്യ താന്തസ്യ ഹൃദയമാച്ഛിന്ദന് () । സാഽശനീരഭവത് ।
 യദശനീഹതസ്യ വൃക്ഷസ്യ സംഭാരോ ഭവതി ।

സഹൃദയ-മേവാഗ്നി-മാധത്തേ | 25 (13)

(ഊഷാ-അഭവൻ-നഭവദ്-വജ്രീകോ-ശ്രോമ്യ-ദപ്രഥയ-
ഭൃത്യൈ-ബീഭദ്സത ഇത്യാഹു - രുന്ധേ - പർണത്വ -
മശമയദ - ചിന്ദഃ ശ്രീണീ ച) (A3)

1.1.4 അനുവാകം 4 - സംഭാരസംയുക്തായതനേഷു

അഗ്യാധാനം

1.1.4.1

ദാദശസു വിക്രാമേഷ്വഗ്നിമാദധീത | ദാദശ മാസാഃ
സംവത്സരഃ | സംവത്സരാ-ദേവൈന-മവരുധ്യാ-ധത്തേ |
യദ്-ദാദശസു വിക്രാമേഷ്വാദധീത | പരിമിതമവരുന്ധീത |
ചക്ഷുർ നിമിത ആദധീത | ഇയദ്-ദാദശ വിക്രാമാ(3)
ഇതി | പരിമിതം ചൈവാപരിമിതം ചാവരുന്ധേ | അന്യൂതം
വൈ വാചാ വദതി | അന്യൂതം മനസാ ധ്യായതി | 26 (10)

1.1.4.2

ചക്ഷുർ വൈ സത്യം | അദ്രാ(3)ഗിത്യാഹ | അദർശമിതി |
തഥ് സത്യം | യശ്ചക്ഷുർ-നിമിതേഽഗ്നി-മാധത്തേ |
സത്യ ഏവൈന-മാധത്തേ | തസ്മാദാഹിതാഗ്നിർനാനൂതം
വദേത് | നാസ്യ ബ്രാഹ്മണോഽനാശ്യാൻ ഗൃഹേ വസേത് |

സത്യേ ഹൃ॒സ്യാഗ്നി॑രാഹിതഃ । ആഗ്നേ॒യീ വൈ രാ॒ത്രിഃ । 27 (10)

1.1.4.3

ആഗ്നേ॒യാഃ പശ॑വഃ । ഐ॒ന്ദ്രമ॑ഹഃ । ന॒ക്തം ഗാർഹ॑പത്യ-
മാദ॑ധാതി । പശു॑നേവാവ-രു॒ന്ധേ । ദി॒വാഽഹ॑വനീയം ।
ഇ॒ന്ദ്രിയ॑മേവാ-വരു॒ന്ധേ । അ॒ർധോദി॑തേ സൂ॒ര്യ
ആ॒ഹവ॑നീയ-മാദ॑ധാതി । ഏ॒തസ്മി॑ൻ വൈ ലോ॒കേ
പ്ര॒ജാപ॑തിഃ പ്ര॒ജാ അ॑സൃജത । പ്ര॒ജാ ഏ॒വ തദ്-യ॑ജമാനഃ
സൃ॒ജതേ । അ॒ഥോ ഭൂ॒തം ചൈ॒വ ദ॒വിഷ്യ॑ച്ചാ-വരു॒ന്ധേ । 28 (10)

1.1.4.4

ഇ॒ധാ വൈ മാ॑നവീ യ॒ജ്ഞാ॑നുകാശി॒ന്യാസീ॑ത് ।
സാഽശൃ॑ണോത് । അ॒സുരാ॑ അ॒ഗ്നിമാ॑ദധത ഇ॒തി ।
തദ്ഗ॑ച്ഛത് । ത ആ॒ഹവ॑നീയമഗ്ര ആദ॑ധത ।
അ॒ഥ ഗാർഹ॑പത്യം । അ॒ഥാ-ന്യാ॑ഹാർയ-പ॒ചനം॑ ।
സാ ഽബ്ര॑വീത് । പ്ര॒തീച്ഛേ॑ഷാഽശ്രീ॒രഗാ॑ത് ।
ഭദ്രാ॑ ഭൂ॒ത്യാ പരാ॑ഭവിഷ്യ॒ന്തീതി॑ । 29 (10)

1.1.4.5

യ॒സ്യൈ॒വ-മ॑ഗ്നിരാ॒ധീയ॑തേ । പ്ര॒തീച്ഛേ॑സ്യ ശ്രീ॒രേതി॑ ।
ഭദ്രാ॑ ഭൂ॒ത്യാ പരാ॑ഭവതി । സാഽശൃ॑ണോത് ।

ദേ॒വാ അ॒ഗ്നി-മാ॒ദധ॑ത ഇ॒തി । തദ॒ഗച്ഛ॑ത് ।
 തേ॒സ്മാഹാ॑ര്യ-പ॒ചന॑മഗ്ര ആ॒ദധ॑ത । അ॒ഥ ഗാ॑ർ.ഹ॒പത്യം॑ ।
 അ॒മാഹ॑വനീ॒യം । സാ॒ബ്ര॒വീത് । 30 (10)

1.1.4.6

പ്രാ॒ച്യേഷാ॑ഽ ശ്രീ॒ർഗാ॑ത് । ഭ॒ദ്രാ ഭൂ॒താ സു॑വർഗം
 ഘോ॒കമേ॑ഷ്യന്തി । പ്ര॒ജാം തു ന വേ॑മ്സ്യന്ത ഇ॒തി ।
 യസ്യൈ॒വമ॒ഗ്നി-രാ॑ധീ॒യതേ॑ । പ്രാ॒ച്യസ്യ॑ ശ്രീ॒രേതി॑ ।
 ഭ॒ദ്രാ ഭൂ॒താ സു॑വർഗം ഘോ॒കമേ॑തി । പ്ര॒ജാം തു ന വി॑ന്ദതേ ।
 സാ॒ബ്ര॒വീദി॒ധാ മ॑നും । ത॒മാ വാ അ॒ഹം ത॒വാഗ്നി-
 മാ॒ധാ॒സ്യാമി॑ । യ॒ഥാ പ്ര॒ പ്ര॒ജയാ॑ പ॒ശുഭി॑ർ മി॒മു॒നൈർ
 ജ॑നി॒ഷ്യസേ॑ । 31 (10)

1.1.4.7

പ്ര॒ത്യു॒സ്ഥിൻ ഘോ॑കേ സ്ഥാ॒സ്യസി॑ । അ॒ഭി സു॑വർഗം
 ഘോ॒കം ജേ॑ഷ്യസി॒തി । ഗാ॑ർ.ഹ॒പത്യമ॑ഗ്ര ആ॒ദധാ॑ത് ।
 ഗാ॑ർ.ഹ॒പത്യം വാ॑ അ॒നു പ്ര॒ജാഃ പ॒ശവഃ॑ പ്ര॒ജായ॑ന്തേ ।
 ഗാ॑ർ.ഹ॒പത്യേ॒നൈ॒വാ॒സൈ പ്ര॒ജാം പ॒ശുൻ പ്രാ॑ജ്ഞ॒യത് ।
 അ॒മാ-ന്മാ॑ഹാ॒ര്യ-പ॒ചനം॑ । തി॒ർയ॒ഗ്നി॒വ വാ അ॒യം
 ഘോ॒കഃ । അ॒സ്തി॒ന്നേ॒വ തേ॒ന ഘോ॑കേ പ്ര॒ത്യു॒തിഷ്ഠ॑ത് ।

അമാഹവനീയം । തേനൈവ സുവർഗം

ഘോക-മദ്യജയത് । 32 (10)

1.1.4.8

യസ്യൈവമഗ്നി-രാധീയതേ । പ്ര പ്രജയാ പശുഭിർ
മിമുനൈർ ജായതേ । പ്രത്യസ്തിൻ ഘോകേ തിഷ്ഠതി ।
അഭി സുവർഗം ഘോകം ജയതി ।

യസ്യ വാ അയമാദേവതമഗ്നി-രാധീയതേ ।

ആ ദേവതാഭ്യോ വൃശ്യതേ । പാപീയാൻ ഭവതി ।

യസ്യ യഥാ ദേവതം । ന ദേവതാഭ്യ ആവൃശ്യതേ ।

വസീയാൻ ഭവതി () । 33 (10)

1.1.4.9

ഭൃഗുണാം ത്വാങ്ഗീരസാം പ്രതപതേ പ്രതേനാ-ദധാമീതി
ഭൃഗുങ്ഗീരസാമാദധാത് । ആദിത്യാനാം ത്വാ ദേവാനാം

പ്രതപതേ പ്രതേനാദധാമീത്യന്യാസാം ബ്രാഹ്മണീനാം

പ്രജാനാം । വരുണസ്യ ത്വാ രാജേണാ പ്രതപതേ

പ്രതേനാദധാമീതി രാജൺഃ । ഇന്ദ്രസ്യ ത്വേന്ദ്രിയേണ

പ്രതപതേ പ്രതേനാദധാമീതി രാജന്യസ്യ । മനോസ്താ

ഗ്രാമണ്യോ പ്രതപതേ പ്രതേനാദധാമീതി വൈശ്യസ്യ ।

ഋ॒ഭൃ॒ണാം ത്വാ॑ ഭേ॒വാ॒നാം പ്ര॑തപ॒തേ പ്ര॑തേ॒നാദ॑ധാമീതി
 ര॒ഥകാ॑ര॒സ്യ | യ॒ഥാ ഭേ॒വത॑മ॒ഗ്നി-രാ॑ധീയ॒തേ |
 ന ഭേ॒വതാ॑ഭൃ॒ ആ വൃ॑ശ്യ॒തേ | വ॒സീ॑യാൻ ഭ॒വതി॑ | 34 (9)
 (ധൃ॒തീ - വൈ॑ രാ॒ത്രി - ശ്വാ॑വ॒രു॒ന്ധേ - ഭ॒വി॒ഷ്യ॒ന്തീ॒ത്യ
 - ബ്ര॒വീ - ജ॒ജ്ഞി॑ഷ്യ॒സേ - ജ്ജ॑യദ് - വ॒സീ॑യാൻ ഭ॒വതി॑ -
 നവ॑ ച) (A4)

1.1.5 അനുവാകം 5 - തത്ര പവമാനഹബീംഷി

1.1.5.1

പ്ര॒ജാപ॑തിർ വാ॒ചഃ സ॒ത്യ-മ॑പശ്യ॒ത് | തേ॒നാഗ്നി॑മാധ॒ത്ത |
 തേ॒ന വൈ॑ സ ആർ॒ധ്വേ॒ത് | ഭൂർഭൃ॒വഃ സു॑വ॒രിത്യാ॑ഹ |
 ഏ॒തദ്വൈ॑ വാ॒ചഃ സ॒ത്യം | യ ഏ॒തേ॒നാഗ്നി॑-മാധ॒ത്തേ |
 ഋ॒ധ്വേ॒ത്യേവ॑ | അ॒ഥോ സ॒ത്യപ്രാ॑ശു॒രേവ॑ ഭ॒വതി॑ | അ॒ഥോ
 യ ഏ॒വം വി॒ദ്വാ॒നഭി॑ച॒രതി॑ | സ്തൃ॒ണു॒ത ഏ॒വൈ॒നം | 35 (10)

1.1.5.2

ഭൂ॒രിത്യാ॑ഹ | പ്ര॒ജാ ഏ॒വ തദ്-യ॑ജമാ॒നഃ സൃ॑ജ॒തേ |
 ഭൂ॒വ ഇ॒ത്യാ॑ഹ | അ॒സ്മി॒ന്നേ॒വ ലോ॑കേ പ്ര॒തി തി॑ഷ്ഠ॒തി |
 സു॒വ॒രിത്യാ॑ഹ | സു॒വർഗ॑ ഏ॒വ ലോ॑കേ പ്ര॒തി തി॑ഷ്ഠ॒തി |
 ത്രി॒ഭിര॑ക്ഷ॒രൈർ-ഗാർഹ॑പ॒ത്യ-മാ॑ദധാ॒തി |

ത്രയ ഇ॒മേ ലോ॒കാഃ । ഏ॒ഷോ॒വൈനം ലോ॒കേഷു
പ്രതി॑ഷ്ഠി॒ത-മാ॒ധത്തേ । സർവ്വൈഃ॑ പ॒ഞ്ചഭി॑-രാഹ॒വനീയം॑ ।

36 (10)

1.1.5.3

സു॒വർഗായ॑ വാ ഏ॒ഷ ലോ॒കായാ॑ധീ॒യതേ॑ ।
യദാ॑ഹ॒വനീയഃ॑ । സു॒വർഗ ഏ॒വാസൈ॑ ലോ॒കേ വാചഃ॑
സത്യ॑ꣳ സർവ॑മാപ്നോതി । ത്രി॒ഭിർ ഗാർഹ॑പത്യ-മാദ॒ധാതി॑ ।
പ॒ഞ്ചഭി॑-രാഹ॒വനീയം॑ । അ॒ഷ്ടൗ സംപ॑ദ്യന്തേ ।
അ॒ഷ്ടാക്ഷ॑രാ ഗായ॒ത്രീ । ഗായ॒ത്രോഽഗ്നിഃ॑ ।
യാവാ॑നേ॒വാഗ്നിഃ॑ । തമാ॒ധത്തേ॑ । **37 (10)**

1.1.5.4

പ്ര॒ജാപ॑തിഃ പ്ര॒ജാ അ॒സൃജ॑ത । താ അ॒സ്മാഥ് സൃ॒ഷ്ടാഃ
പരാ॑ചീ॒രായന്॑ । താഭ്യോ॑ ജ്യോതി-രു॒ദഗൃ॑ഹ്ണാത് ।
തം ജ്യോതിഃ॑ പശ്യ॒ന്തീഃ പ്ര॒ജാ അ॒ഭിസ॑മാവർത്തന്ത ।
ഉപ॑രീ॒വാഗ്നി-മു॒ദഗൃ॑ഹ്ണീയാ-ദു॒ദ്ധര॑ന് । ജ്യോതി॑രേവ
പശ്യ॒ന്തീഃ പ്ര॒ജാ യജ॑മാന-മഭി-സ॒മാവർ॑തന്തേ ।
പ്ര॒ജാപ॑തേരക്ഷ്യ॒ശ്ചായത്॑ । തത് പരാ॑ഽപതത് ।
തദ॑ശോഽഭ॒വത് । തദ॑ശാ॒സ്യോ-ശ്ചാത്ഥം॑ । **38 (10)**

1.1.5.5

ഏ॒ഷ വൈ പ്ര॒ജാപ॑തിഃ । യദ॒ഗ്നിഃ । പ്രാ॒ജാപ॑ത്യോ॒ശഃ ।
 യദ॒ശഃ പു॒രസ്താ॑ന്നയതി । സ്വമേ॒വ ച॒ക്ഷുഃ പശ്യ॑ൻ
 പ്ര॒ജാപ॑തി-ര॒നുദേ॑തി । വ॒ജ്രീ വാ ഏ॒ഷഃ । യദ॒ശഃ ।
 യദ॒ശഃ പു॒രസ്താ॑ന്നയതി । ജാ॒താനേ॒വ ഭ്രാ॑ത്യു॒വ്യാൻ
 പ്ര॒ണുദ॑തേ । പു॒നരാ॑വർത്തയതി । **39 (10)**

1.1.5.6

ജനി॑ഷ്യമാ॒ണാനേ॒വ പ്ര॒തിനു॑ദതേ । നൃ॒ാഹ॑വനീയോ
 ഗാർഹ॑പത്യ-മകാമയത । നി ഗാർഹ॑പത്യ ആഹ॑വനീയം ।
 തൗ വിഭാ॑ജം നാശ॑ക്ലോത് । സോ॒ശഃ പു॒ർവവാ॑ഡ്-ഭൂ॒താ ।
 പ്രാ॒ഞ്ചം പു॒ർവമു॑ദവഹത് । തത് പു॒ർവവാ॑ഹഃ പു॒ർവവാ॑ട്-
 താം । യദ॒ശഃ പു॒രസ്താ॑ന്നയതി । വി॒ഭക്തി॑രേ॒വൈന॑യോ॒സ്താ ।
 അ॒ഥോ നാ॑നാ॒വീർയാ॑വേ॒വൈനൗ॑ കുരുതേ । **40 (10)**

1.1.5.7

യദു॑പർയു॒പരി ശി॑രോ ഹരേ॑ത് । പ്രാ॒ണാൻ വി॒ച്ഛിന്ദ്യാ॑ത് ।
 അ॒ധോ॒ധഃ ശി॑രോ ഹരതി । പ്രാ॒ണാനാ॑ം ഗോ॒പീമാ॑യ ।
 ഇ॒യത്യു॑ഗ്രേ ഹരതി । അ॒ഥേ॒യത്യു॑ഥേ॒യതി । ത്ര॑യ ഇ॒മേ
 ലോ॒കാഃ । ഏ॒ഷേവൈ॑നം ലോ॒കേഷു॑ പ്ര॒തിഷ്ഠി॑തമാ-ധ॒ത്തേ ।

പ്രജാപതി-രഗ്നി-മസ്യജത ।

സോഽബിഭേത്പ്ര മാ ധക്ഷ്യതീതി । 41 (10)

1.1.5.8

തസ്യ ത്രേധാ മഹിമാനം വ്യുഹത് । ശാന്ത്യാ
അപ്രദാഹായ । യത്-ത്രേധാഗ്നി-രാധീയതേ ।

മഹിമാനമേവാസ്യ തദ്-വ്യുഹതി । ശാന്ത്യാ അപ്രദാഹായ ।
പുനരാവർതയതി । മഹിമാനമേവാസ്യ സന്ധാതി ।

പശുർവാ ഏഷഃ । യദശഃ । ഏഷ രുദ്രഃ । 42 (10)

1.1.5.9

യദഗ്നിഃ । യദശസ്യ പദേഗ്നി-മാദധ്യാത് । രുദ്രായ
പശു-നപിദധ്യാത് । അപശുർ യജമാനഃ സ്യാത് ।
യം നാക്രമയേത് । അനവരുദ്ധാ അസ്യ പശവഃ സ്യുഃ ।
പാർശ്വത ആക്രമയേത് । യഥാ ഽഹിതസ്യാഗ്നേ-രങ്ഗാരാ
അഭ്യവവർതേരന് । അവരുദ്ധാ അസ്യ പശവോ ഭവന്തി ।
ന രുദ്രായാപിദധാതി । 43 (10)

1.1.5.10

ത്രീണി ഹവീഷി നിർവപതി । വിരാജ ഏവ വിക്രാന്തം
യജമാനോഽനു വിക്രമതേ । അഗ്നയേ പവമാനായ ।

അഗ്നയേ പാവകായ | അഗ്നയേ ശുചയേ | യദഗ്നയേ
 പവമാനായ നിർവപതി | പുനാതേത്യവൈനം |
 യദഗ്നയേ പാവകായ | പുത ഏവാസ്മി-ന്നന്നാദ്യം
 ദധാതി | യദഗ്നയേ ശുചയേ () |

ബ്രഹ്മവർചസ-മേവാസ്മി-ന്നുപരിഷ്ഠാദ്-ദധാതി | 44 (11)

(ഏന - മാഹവനീയം - ധത്തേ - ശ്രോത്വം - വർത്തയതി -
 കൂരുത - ഇതി - രൂദോ - ദധാതി - യദഗ്നയേ ശുചയേ
 ഏകം ച) (A5)

1.1.6 അനുവാകം 6 - പവമാനഹവിർവിസ്താരഃ, ഹവിരന്തരാണി,

ദക്ഷിണാശ്വ

1.1.6.1

ദേവാസുരാഃ സംയത്താ ആസന് | തേ ദേവാ വിജയ-
 മുപയന്തഃ | അഗ്നൗ വാമം വസു സം നൃദധത |
 ഇദമു നോ ദവിഷ്യതി | യദി നോ ജേഷ്യന്തീതി |
 തദഗ്നിർനോമ്-സഹമശക്നോത് | തത്-ത്രേധാ
 വിന്യദധാത് | പശുഷു തൃതീയം | അപ്സു തൃതീയം |
 ആദിത്യേ തൃതീയം | 45 (10)

1.1.6.2

തദ്-ദേവാ വിജിത്യ | പുനരവാരുരുമ്സന്ത | തേഽഗ്നയേ
പവമാനായ പുരോധാശ-മഷ്ടാകപാലം നിർവപന് |
പശവോ വാ അഗ്നിഃ പവമാനഃ | യദേവ പശുഷ്യാസീത് |
തത്-തേനാവാരുന്ധത | തേഽഗ്നയേ പാവകായ |
ആപോ വാ അഗ്നിഃ പാവകഃ | യദേവാഹ്ണാസീത് |
തത്-തേനാവാരുന്ധത | **46 (10)**

1.1.6.3

തേഽഗ്നയേ ശുചയേ | അസൗ വാ ആദിത്യേഽഗ്നിഃ ശുചിഃ |
യദേവാദിത്യ ആസീത് | തത്-തേനാവാരുന്ധത |
ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി | തനുവോ വാവൈതാ
അഗ്ന്യാധേയസ്യ | ആഗ്നേയോ വാ അഷ്ടാകപാലോ
ഽഗ്ന്യാധേയമിതി | യത്തം നിർവപേത് | നൈതാനി |
യഥാഽഽത്ഥാ സ്യാത് | **47 (10)**

1.1.6.4

നാങ്ഗാനി | താദൃഗേവ തത് | യദേതാനി നിർവപേത് |
ന തം | യഥാഽങ്ഗാനി സ്യുഃ | നാത്ഥാ | താദൃഗേവ തത് |
ഉദയാനി സഹ നിരുപ്യാണി | യജ്ഞസ്യ സാത്ഥത്വായ |

ഉദയം ഓ ഏതസ്യേന്ദ്രിയം വീര്യമാപ്യതേ । 48 (10)

1.1.6.5

യോഽഗ്നിമാധത്തേ । ഐന്ദ്രാഗ്ന-മേകാദശകപാലമനു
നിർവപേത് । ആദിത്യം ചരും । ഇന്ദ്രാഗ്നീ വൈ
ദേവാനാ-മയാതയാമാനു । യേ ഏവ ദേവതേ
അയാതയാഹ്നീ । താഭ്യാമേവാസ്മാ ഇന്ദ്രിയം വീര്യമവ-
രൂന്ധേ । ആദിത്യോ ഭവതി । ഇയം ഓ അദിതിഃ ।
അസ്യാമേവ പ്രതിതിഷ്ഠതി । ധേന്വൈ വാ ഏതദ്-രേതഃ । 49 (10)

1.1.6.6

യദാജ്യം । അനധുഹസ്തണ്യുലാഃ । മിഥുനമേവാവ-രൂന്ധേ ।
ഘൃതേ ഭവതി । യജ്ഞസ്യാലുക്ഷാന്തതായ ।
ചതാർ ആർഷേയാഃ പ്രാശ്ന്തന്തി । ദിശാമേവ ജ്യോതിഷി
ജുഹോതി । പശവോ വാ ഏതാനി ഹവീഷി ।
ഏഷ രൂദ്രഃ । യദഗ്നിഃ । 50 (10)

1.1.6.7

യഥ്സദ്യ ഏതാനി ഹവീഷി നിർവപേത് । രൂദ്രായ
പശൂനപി ദധ്യാത് । അപശൂർ-യജമാനഃ സ്യാത് ।
യന്നാനുനിർവപേത് । അനവരുദ്ധാ അസ്യ പശവഃ സ്യുഃ ।

ദാദശസു രാത്രീഷ്വനു നിർവപേത് । സംവത്സര പ്രതിമാ
 വൈ ദാദശ രാത്രയഃ । സംവത്സരേണൈവാസൈ
 രൂദ്രഃ ശമയിതാ । പശൂനവ രുന്ധേ ।
 യദേക-മേകമേതാനി ഹവീഷ്വി നിർവപേത് । 51 (10)

1.1.6.8

യഥാ ത്രീണ്യാവപനാനി പൂരയേത് । താദൃക്-തത് ।
 ന പ്രജനനമുച്ഛിഷേത് । ഏകം നിരുപ്യ । ഉത്തരേ
 സമസ്യേത് । തൃതീയമേവാസൈ ലോകമുച്ഛിഷതി
 പ്രജനനായ । തം പ്രജയാ പശുഭിരനു പ്രജായതേ ।
 അഥോ യജ്ഞസ്യവൈഷാഭിക്രാന്തിഃ ।
 രഥചക്രം പ്രവർത്തയതി । മനുഷ്യരഥേനൈവ ദേവരഥം
 പ്രത്യവരോഹതി । 52 (10)

1.1.6.9

ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി । ഹോതവ്യ-മഗ്നിഹോത്രാം(3)
 നഹോതവ്യാ(3)മിതി । യദ്-യജുഷാ ജുഹുയാത് ।
 അയഥാപൂർവമാഹുതീ ജുഹുയാത് । യന്ന ജുഹുയാത് ।
 അഗ്നിഃ പരാഭവേത് । തുഷ്ണീമേവ ഹോതവ്യം ।
 യഥാപൂർവ-മാഹുതീ ജുഹോതി । നാഗ്നിഃ പരാഭവതി ।

അഗ്നീയേ॑ ദദാതി । 53 (10)

1.1.6.10

അഗ്നിമു॑ഖാ-നേവർ॑തൂൻ പ്രീ॑ണാതി ।
 ഉപ॑ബർഹ॑ണം ദദാതി । രൂ॒പാണാ॑മവ-രു॒ധൈ । അശ്വ॑ം
 ബ്ര॒ഹ്മണേ॑ । ഇ॒ന്ദ്രിയ॑മേവാവ-രു॒ന്ധേ । ധേനു॑ഃ ഹോ॒ത്രേ ।
 ആ॒ശിഷ്ഠ ഏ॒വാവരു॑ന്ധേ । അ॒ന॒ധാഹ-മ॑ധാർയവേ॑ ।
 വ॒ഹ്നിർവാ അ॒ന॒ധാൻ । വ॒ഹ്നി॒രധാ॑ർയുഃ । 54 (10)

1.1.6.11

വ॒ഹ്നി॒നൈവ വ॒ഹ്നി യ॑ജ്ഞ॒സ്യാവ-രു॑ന്ധേ । മി॒മു॒ന്ന
 ഗാവ॑ ദദാതി । മി॒മു॒ന്ന॒സ്യാവ-രു॑ധൈ । വാ॒സോ ദദാതി ।
 സ॒ർവ ഭേ॒വത്യാം വൈ॑ വാ॒സഃ । സ॒ർവാ ഏ॒വ ഭേ॒വതാഃ॑
 പ്രീ॑ണാതി । ആ ദാ॒ദശ॑ഭ്യോ ദദാതി । ദാ॒ദശ മാ॒സാഃ
 സം॑വ॒ത്സരഃ॑ । സം॑വ॒ത്സര ഏ॒വ പ്ര॑തി॒ തിഷ്ഠ॑തി ।
 കാ॒മമു॑ർധാ ഭേ॒യം () । അ॒പ॒രി॒മി॒ത॒സ്യാവ-രു॑ധൈ । 55 (11)

(ആദിത്യേ॑ തൃതീ॒യ - മ॒ഹ്യാസീ॑ത് തത് തേ॒നാവാ॑രു॒ന്ധത -
 സ്യാ - ദാ॒പ്യതേ॑ - രേ॒തോ - ധ॒നി - രേ॒കമേ॑ക മേ॒താനി॑
 ഹ॒വിഃ॑ഷി॒ നിർവ॑പേത് - പ്ര॒ത്യവ॑രോഹതി - ദദാ॒ത്യ -
 ധാ॒ർയുർ - ഭേ॒യ മേ॑കം ച) (A6)

1.1.7 അനുവാകം 7 - ആധാനമന്ത്രാഃ

1.1.7.1

ഘർമഃ ശിരസ്തദയമഗ്നിഃ । സം പ്രിയഃ പശുഭിർ ഭുവത് ।
 ഛർദിസ്തോകായ തനയായ യച്ഛ ।
 വാതഃ പ്രാണസ്തദയമഗ്നിഃ । സം പ്രിയഃ പശുഭിർ ഭുവത് ।
 സ്വദിതം തോകായ തനയായ പിതും പച ।
 പ്രാചീമനു പ്രദിശം പ്രേഹി വിദാൻ । അഗ്നേർഗേ പുരോ
 അഗ്നിർ ഭവേഹ । വിശ്വാ ആശാ ദീദ്യാനോ വിഭാഹി ।
 ഊർജം നോ ധേഹി ദിപദേ ചതുഷ്ഠദേ । **56 (10)**

1.1.7.2

അർകശ്ചക്ഷു-സ്തദസൗ സൂര്യസ്തദയമഗ്നിഃ । സംപ്രിയഃ
 പശുഭിർ ഭുവത് । യത് തേ ശുക്ര ശുക്രം വർചഃ ശുക്രാ
 തനുഃ । ശുക്രം ജ്യോതിരജസ്രം । തേന മേ ദീദിഹി തേന
 താഃസദധേ । അഗ്നിനാഃഗേ ബ്രഹ്മണാ । ആനശേ വ്യാനശേ
 സർവമായൂർ വ്യാനശേ । യേ തേ അഗ്നേ ശിവേ തനുവൗ ।
 വിരാട് ച സ്വരാട് ച । തേ മാ വിശതാം തേ മാ
 ജിന്വതാം । **57 (10)**

1.1.7.3

യേ തേ അഗ്നേ ശിവേ തനുവൗ । സമ്രാട് ചാഭിഭൂശ്വ ।
 തേ മാ വിശതാം തേ മാ ജിന്വതാം । യേ തേ അഗ്നേ ശിവേ
 തനുവൗ । വിഭൂശ്വ പരിഭൂശ്വ । തേ മാ വിശതാം തേ മാ
 ജിന്വതാം । യേ തേ അഗ്നേ ശിവേ തനുവൗ । പ്രഭീ ച
 പ്രഭൂതിശ്വ । തേ മാ വിശതാം തേ മാ ജിന്വതാം । യാസ്മൈ
 അഗ്നേ ശിവാസ്മൈനുവഃ () । താഭിസ്മാ ട്ടഭയേ । യാസ്മൈ
 അഗ്നേ ഘോരാസ്മൈനുവഃ । താഭിരമും ഗച്ഛ । **58 (13)**

(ചതുഷ്ഠഭേ - ജിന്വതാം - തനുവ സ്മീണീ ച । (A7)

1.1.8 അനുവാകം 8 - ഏതദ്ബ്രാഹ്മണം

1.1.8.1

ഇമേ വാ ഏതേ ലോകാ അഗ്നയഃ । തേ യദവ്യാവൃത്താ
 ആധീയേരന് । ശോചയേയൂർ-യജമാനം । ഘർമഃ ശിര
 ഇതി ഗാർഹപത്യ-മാദധാതി । വാതഃ പ്രാണ
 ഇത്യന്വാഹാര്യ-പചനം । അർക-ശ്ചക്ഷുരിത്യാ-
 ഹവനീയം । തേനൈവൈനാൻ വ്യാവർതയതി । തഥാ ന
 ശോചയന്തി യജമാനം । രഥന്തര-മഭിഗായതേ ഗാർഹപത്യ
 ആധീയമാനേ । രഥന്തരോ വാ അയം ലോകഃ । **59 (10)**

1.1.8.2

അ॒സ്തി॒ന്നേ॒വൈ॒നം ഓ॒കേ പ്ര॒തി॒ഷ്ഠി॒ത-മാ॒ധ॒ത്തേ ।
 വാ॒മദേ॒വ്യ-മ॒ദി॒ഗായ॑ത ഉ॒ഭ്രി॒യമാ॑ണേ । അ॒ന്തരി॑ക്ഷം ഓ॒വൈ
 വാ॒മദേ॒വ്യം । അ॒ന്തരി॑ക്ഷ ഏ॒വൈ॒നം പ്ര॒തി॒ഷ്ഠി॒ത-മാ॒ധ॒ത്തേ ।
 അ॒ഥോ ശാ॒ന്തിർ വൈ॒ വാ॒മദേ॒വ്യം । ശാ॒ന്തമേ॒വൈ॒നം
 പ॒ശു॒വ്യമു॒ദ്ധര॑തേ । ബൃ॒ഹദി॒ഗായ॑ത ആ॒ഹവ॑നീയ
 ആ॒ധീ॒യമാ॑ണേ । ബാ॒ർഹ॑തോ വാ അ॒സൗ ലോ॒കഃ ।
 അ॒മുഷ്ടി॒ന്നേ॒വൈ॒നം ഓ॒കേ പ്ര॒തി॒ഷ്ഠി॒ത-മാ॒ധ॒ത്തേ ।
 പ്ര॒ജാ॒പതി॑-ര॒ഗ്നി-മ॒സ്യ॒ജത । 60 (10)

1.1.8.3

സോ॒ഽശ്വോ വാ॒രോ ഭൂ॒ത്വാ പരാ॑ഞ്ഞേ ।
 തം ഓ॒വാ॒രവ॑ന്തീയേ॒നാവാ॑രയത । തദ്-വാ॒രവ॑ന്തീയ॒സ്യ
 വാ॒രവ॑ന്തീയ॒ത്വം । ശൈ॒ത്യേന॑ ശേ॒ത്യീ അ॑കുരുത ।
 തച്ഛൈ॒ത്യസ്യ॑ ശൈ॒ത്യത്വം॑ । യദ്-വാ॒രവ॑ന്തീയ-മ॒ദി॒ഗായ॑തേ ।
 വാ॒രയി॑ത്ത്വൈ॒വൈ॒നം പ്ര॒തി॒ഷ്ഠി॒ത-മാ॒ധ॒ത്തേ । ശൈ॒ത്യേന॑
 ശേ॒ത്യീ കു॑രുതേ । ഏ॒ർമഃ ശി॒ര ഇ॒തി ഗാ॒ർഹ॑പത്യ-
 മാ॒ദധാ॑തി । സശീ॒ർഷാ॑ണ-മേ॒വൈ॒ന-മാ॒ധ॒ത്തേ । 61 (10)

1.1.8.4

ഉപൈനമുത്തരോ യജ്ഞോ നമതി । രുദ്രോ വാ ഏഷഃ ।
 യദഗ്നിഃ । സ ആധീയമാന ഇൗശ്വരോ യജമാനസ്യ പശൂൻ
 ഹിച്ഛിതോഃ । സം പ്രിയഃ പശുഭിർ ഭുവദിത്യാഹ ।
 പശുഭിരേവൈനച്ഛ സംപ്രിയം കരോതി ।
 പശൂനാ-മഹിച്ഛസായൈ । ഛർദിസ്തോകായ തനയായ
 യച്ഛേത്യാഹ । ആശിഷമേവൈതാ-മാശാസ്തേ ।
 വാതഃ പ്രാണ ഇത്യന്യാഹാർയ-പചനം । 62 (10)

1.1.8.5

സപ്രാണ-മേവൈന-മാധത്തേ । സ്വദിതം തോകായ
 തനയായ പിതും പച്ഛേത്യാഹ । അന്നമേവാസ്മൈ സ്വദയതി ।
 പ്രാചീമനു പ്രദിശം പ്രേഹി വിദാനിത്യാഹ ।
 വിദക്തിരേവൈനയോസ്സാ । അഥോ നാനാ
 വീർയാവേവൈനൗ കൂരുതേ । ഊർജം നോ ധേഹി ദിപദേ
 ചതുഷ്പദ ഇത്യാഹ । ആശിഷമേവൈതാമാശാസ്തേ ।
 അർക-ശ്ചക്ഷുരിത്യാ-ഹവനീയം ।
 അർകോ വൈ ദേവാനാമന്നം । 63 (10)

1.1.8.6

അന്നമേവാവ രുന്ധേ । തേന മേ ദിദിഹീത്യാഹ । സമീന്ധ
ഏവൈനം । ആനശേ വ്യാനശ ഇതി ത്രിരുദിങ്ഗയതി ।
ത്രയ ഇമേ ലോകാഃ । ഏഷേവൈനം ലോകേഷു പ്രതിഷ്ഠിത
-മാധത്തേ । തത്-തഥാ ന കാർയം । വീങ്ഗിതമ പ്രതിഷ്ഠിത
-മാദധീത । ഉദ്യുതൈ-വാധായാ-ഭിമന്ത്രിയഃ ।

അവീങ്ഗിത-മേവൈനം പ്രതിഷ്ഠിത-മാധത്തേ () ।

വിരാട് ച സ്വരാട് ച യാസ്മേ അഗ്നേ ശിവാസ്മനുവ
സ്താഭിസ്താ ട്ടദധ ഇത്യാഹ । ഏതാ വാ അഗ്നേഃ

ശിവാസ്മനുവഃ । താഭിരേവൈനം സമർധയതി । യാസ്മേ
അഗ്നേ ഷോരാസ്മനുവ സ്താഭിരമും ഗച്ഛേതി ബ്രൂയാദ്യം
ദിഷ്യാത് । താഭിരേവൈനം പരാഭാവയതി । **64 (15)**

(ലോകോ - ട്ടസ്യജ്ഞൈന - മാധത്തേ-ട്നാഹാർയപചനം
- ദേവാനാമന്ന-മേനം പ്രതിഷ്ഠിതമാധത്തേ പഞ്ച ച) (A8)

1.1.9 അനുവാകം 9 - ബ്രഹ്മൗദനം

1.1.9.1

ശമീഗർഭാദഗ്നിം മന്ഥതി । ഏഷാ വാ അഗ്നേർ-യജ്ഞിയാ
 തനുഃ । താമേവാസൈ ജനയതി । അദിതിഃ പുത്രകാമാ ।
 സാധ്യേഭ്യോ ദേവേഭ്യോ ബ്രഹ്മൗദന-മപചത് । തസ്യാ
 ഉച്ഛേഷണ-മദദുഃ । തത് പ്രാശ്ഞാത് । സാ രേതോഽധത്ത ।
 തസ്യ ധാതാ ചാർയമാ ചാജായേതാം ।
 സാദിതിയ-മപചത് । 65 (10)

1.1.9.2

തസ്യാ ഉച്ഛേഷണ-മദദുഃ । തത് പ്രാശ്ഞാത് ।
 സാ രേതോഽധത്ത । തസ്യ മിത്രശ്ച വരുശ്ചാജായേതാം ।
 സാ തൃതീയ-മപചത് । തസ്യാ ഉച്ഛേഷണ-മദദുഃ ।
 തത് പ്രാശ്ഞാത് । സാ രേതോഽധത്ത । തസ്യാ അഷ്ടശ്ച
 ഭഗശ്ചാജായേതാം । സാ ചതുർത്ഥ-മപചത് । 66 (10)

1.1.9.3

തസ്യാ ഉച്ഛേഷണ-മദദുഃ । തത് പ്രാശ്ഞാത് ।
 സാ രേതോഽധത്ത । തസ്യാ ഇന്ദ്രശ്ച വിവസ്വാഽശ്ചാ-
 ജായേതാം । ബ്രഹ്മൗദനം പചതി । രേത ഏവ തദ്-ദധാതി ।

പ്രാശ്॑ന്തന്തി ബ്രാ॒ഹ്മണാ॑ ഓ॒ദനം॑ । യദാ॒ജ്യ-മുച്ഛി॑ഷ്യതേ ।

തേന॑ സമി॒ധോഽഭ്യജ്യാ॑ദധാതി ।

ഉച്ഛേ॑ഷണാദാ അ॒ദിതീ॑ രേതോ॒ഽധത്ത॑ । 67 (10)

1.1.9.4

ഉച്ഛേ॑ഷണാദേവ തദ്-രേതോ॒ ധത്തേ॑ । അ॒സ്ഥി വാ ഏ॒തത് ।

യഥ്-സമി॒ധഃ । ഏ॒തദ്-രേതഃ॑ । യദാ॒ജ്യം । യദാ॒ജ്യേന॑

സമി॒ധോഽഭ്യജ്യാ॑ദധാതി । അ॒സ്ഥേവ॑ തദ്-രേതസി॑ ദധാതി ।

തി॒സ്ര ആ॑ദധാതി മി॒മുന॑ത്വായ । ഇ॒യതീ॑ർ ഭവന്തി ।

പ്ര॒ജാപ॑തിനാ യജ്ഞമു॒ഖേന॑ സം॒മിതാഃ॑ । 68 (10)

1.1.9.5

ഇ॒യതീ॑ർ ഭവന്തി । യജ്ഞപരു॒ഷാ സം॒മിതാഃ॑ । ഇ॒യതീ॑ർ

ഭവന്തി । ഏ॒താവ॑ദ്വൈ പുരു॒ഷേ വീ॒ര്യം॑ । വീ॒ര്യം സം॒മിതാഃ॑ ।

ആർ॒ദ്രാ ഭവ॑ന്തി । ആർ॒ദ്രമീ॑വ ഹി രേതഃ॑ സി॒ച്യതേ॑ ।

ചി॒ത്രീയ॑സ്യാശ്വ॒ത്ഥസ്യാ॑ദധാതി । ചി॒ത്രമേ॑വ ഭവതി ।

ഏ॒തവ॑തീഭി-രാദധാതി । 69 (10)

1.1.9.6

ഏ॒തദാ॑ അ॒ഗ്നേഃ പ്രി॒യം ധാ॑മ । യദ്-ഏ॒തം ।

പ്രി॒യേണൈ॑വൈനം ധാ॒മ്നാ സ॑മർധയതി । അ॒ഥോ തേ॑ജ॒സാ ।

ഗായത്രീഭിർ-ബ്രാഹ്മണസ്യാദധാത് | ഗായത്രചന്ദോ വൈ
 ബ്രാഹ്മണം | സ്വസ്യ ചന്ദസഃ പ്രത്യയനസ്ത്വായ |
 ത്രിഷ്ടുഗ്ഭി-രാജന്യസ്യ | ത്രിഷ്ടുപ് ചന്ദോ വൈ രാജന്യഃ |
 സ്വസ്യ ചന്ദസഃ പ്രത്യയനസ്ത്വായ | **70 (10)**

1.1.9.7

ജഗതീഭിർ-വൈശ്യസ്യ | ജഗതീ ചന്ദോ വൈ വൈശ്യഃ |
 സ്വസ്യ ചന്ദസഃ പ്രത്യയനസ്ത്വായ | തച്ഛ് സംവത്സരം
 ഗോപായേത് | സംവത്സരച്ഛ് ഹി രേതോ ഹിതം വർധതേ |
 യദ്-യേനച്ഛ് സംവത്സരേ നോപനമേത് |
 സമിധഃ പുനരാദധാത് | രേത ഏവ തദ്ധിതം
 വർധമാനമേതി | ന മാച്ഛ്വസ-മശ്നീയാത് |
 ന സ്ത്രീയമുപേയാത് | **71 (10)**

1.1.9.8

യൻ മാച്ഛ്വസ-മശ്നീയാത് | യഥ്സ്ത്രീയ-മുപേയാത് |
 നിർവീര്യഃ സ്യാത് | നൈനമഗ്നി-രൂപനമേത് |
 ശ്വ ആധാസ്യമാനോ ബ്രഹ്മാദനം പചതി |
 ആദിത്യാ വാ ഇത ഉത്തമാഃ സുവർഗം ലോകമായൻ |

തേ വാ ഇതോ യന്തം പ്രതിനുദന്തേ ।
ഏതേ ഖലു വാവാദിത്യാഃ । യദ്-ബ്രഹ്മണാഃ ।
തൈരേവ സംതാം ഗച്ഛതി । 72 (10)

1.1.9.9

നൈനം പ്രതിനുദന്തേ । ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി । ക്വാ സഃ ।
അഗ്നിഃ കാർയഃ । യോഽസൈ പ്രജാം പശൂൻ
പ്രജനയതിതി । ശഖൈസ്താഽ രാത്രിമഗ്നി-മിന്ധീത ।
തസ്മിൻ-നുപവൃഷമരണീ നിഷ്ടപേത് । യഥർഷഭായ
വാശിതാ ന്യാവിച്ഛായതി । താദൃഗേവ തത് ।
അപോദൃഹ്യ ദസ്യാഗ്നിം മന്ഥതി । 73 (10)

1.1.9.10

സൈവ സാഽഗ്നേഃ സന്തതിഃ । തം മഥിത്വാ പ്രാഞ്ചമുദ്ധരതി ।
സംഘ്മസരമേവ തദ്-രേതോ ഹിതം പ്രജനയതി ।
അനാഹിത-സ്തസ്ട്യാഗ്നി-രിത്യാഹുഃ । യഃ സമീധോ
ഽനാധായാഗ്നി-മാധത്ത ഇതി । താഃ സംഘ്മസരേ പുരസ്താ-
ദാദധ്യാത് । സംഘ്മസരാദേവൈന-മവരുധ്യാ-ധത്തേ ।
യദി സംഘ്മസരേ ഽനാദധ്യാത് । ദാദശ്യാം പുരസ്താ-
ദാദധ്യാത് । സംഘ്മസര പ്രതിമാ വൈ ദാദശ രാത്രയഃ () ।

സംഖ്വംസരമേവാസ്യാഹിതാ ഭവന്തി । യദി ദ്വാദശ്യാം
 നാദധ്യാത് । ത്ര്യഹേ പുരസ്താദാദധ്യാത് । ആഹിതാ
 ഏവാസ്യ ഭവന്തി । 74 (14) (ദിതീയമപചച് - ചതുർത്ഥമ
 പച - ദിതീ രേതോഽധത്ത - സംമിതാ - ഘൃതവതീഭി
 രാദധാതി - രാജന്യഃ സ്വസ്യ ഛന്ദസഃ പ്രത്യയനസ്ത്വാ -
 യേയാദ് - ഗച്ഛതി - മന്ഥതി - രാത്രയ ശ്ചതാരി ച) (A9)

1.1.10 അനുവാകം 10 - പഞ്ചാഗ്നാധാനം

1.1.10.1

പ്രജാപതിഃ പ്രജാ അസൃജത । സ രിരിചാനോഽമന്യത ।
 സ തപോഽതപ്യത । സ ആത്മൻ വീര്യ-മപശ്യത് ।
 തദവർധത । തദസ്മാമ്-സഹസോർധ-മസൃജ്യത ।
 സാ വിരാഡഭവത് । താം ദേവാസുരാ വ്യഗൃഹ്ണത ।
 സോഽബ്രവീത് പ്രജാപതിഃ । മമ വാ ഏഷാ । 75 (10)

1.1.10.2

ദോഹാ ഏവ യുഷ്ഠാകമിതി । സാ തതഃ പ്രാച്യുദക്രാമത് ।
 തത് പ്രജാപതിഃ പര്യഗൃഹ്ണാത് । അഥർവ പിതും മേ
 ഗോപായേതി । സാ ദിതീയ-മുദക്രാമത് । തത് പ്രജാപതിഃ
 പര്യഗൃഹ്ണാത് । നര്യ പ്രജാം മേ ഗോപായേതി ।

സാ തൃതീയ-മുദക്രാമത് | തത് പ്രജാപതിഃ
പര്യഗൃഹ്ണാത് | ശഘസ്യ പശൂൻ മേ ഗോപായേതി | 76 (10)

1.1.10.3

സാ ചതുർത്ഥ-മുദക്രാമത് | തത് പ്രജാപതിഃ
പര്യഗൃഹ്ണാത് | സപ്രഥ സഭാം മേ ഗോപായേതി |
സാ പഞ്ചമ-മുദക്രാമത് | തത് പ്രജാപതിഃ പര്യഗൃഹ്ണാത് |
അഹേ ബുധ്നിയ മന്ത്രം മേ ഗോപായേതി | അഗ്നീൻ. വാവ
സാ താൻ വ്യക്രാമത | താൻ പ്രജാപതിഃ പര്യഗൃഹ്ണാത് |
അഥോ പക്തിമേവ | പക്തിർവാ ഏഷാ ബ്രാഹ്മണേ
പ്രവിഷ്ടാ | 77 (10)

1.1.10.4

താമാത്മനോഽധി നിർമിമീതേ | യദഗ്നി-രാധീയതേ |
തസ്മാ-ദേതാവന്തോ-ഽഗ്നയ ആധീയന്തേ | പാക്തം വാ
ഇദച്ഛ സർവം | പാക്തേനൈവ പാക്തം സ്തുണോതി |
അഥർവ പിതും മേ ഗോപായേത്യാഹ | അന്നമേവൈ തേന
സ്തുണോതി | നര്യ പ്രജാം മേ ഗോപായേത്യാഹ |
പ്രജാമേവ തേന സ്തുണോതി | ശഘസ്യ പശൂൻ മേ
ഗോപായേത്യാഹ | 78 (10)

1.1.10.5

പശുനേവൈതേന സ്സുണോതി । സപ്രഥ സഭാം മേ
 ഗോപായേത്യാഹ । സഭാമേവൈതേനൈന്ദ്രിയഃ
 സ്സുണോതി । അഹേ ബുധ്നീയ മന്ത്രം മേ ഗോപായേത്യാഹ ।
 മന്ത്രമേവൈ തേന ശ്രിയഃ സ്സുണോതി । യദന്യാഹാര്യ-
 പചനേന്യാഹാര്യം പചന്തി । തേന സോഽസ്യാഭീഷ്ടഃ
 പ്രീതഃ । യദ്-ഗാർഹപത്യ ആജ്യമധിശ്രയന്തി
 സംപത്നീർയാജയന്തി । തേന സോഽസ്യാഭീഷ്ടഃ പ്രീതഃ ।
 യദാഹവനീയേ ജുഹ്വതി । 79 (10)

1.1.10.6

തേന സോഽസ്യാഭീഷ്ടഃ പ്രീതഃ । യഥ്സഭായാം ഹിജയന്തേ ।
 തേന സോഽസ്യാഭീഷ്ടഃ പ്രീതഃ । യദാവസഥേന്യഃ ഹരന്തി ।
 തേന സോഽസ്യാഭീഷ്ടഃ പ്രീതഃ । തഥാസ്യ സർവേ പ്രീതാ
 അഭീഷ്ടാ ആധീയന്തേ । പ്രവസഥ-മേഷ്യന്നേവ-മുപതിഷ്ഠ-
 തൈകമേകം । യഥാ ബ്രാഹ്മണായ ഗൃഹേവാസിനേ
 പരിഭായ ഗൃഹാനേതി । താദൃഗേവ തത് । പുനരാഗ-
 ത്യോപതിഷ്ഠതേ () । സാ ഭാഗേയമേവൈഷാം തത് ।
 സാ തത് ഊർധ്വാഽഽരോഹത് । സാ രോഹിണ്യഭവത് ।

തദ്-രോഹിണ്യേ രോഹിണിത്വം ।

രോഹിണ്യാ-മഗ്നി-മാദധീത । സ്വ ഏവൈനം യോനൗ
പ്രതിഷ്ഠിത-മാധത്തേ । ഋഗ്വേദോത്യേനേന । 80 (17)

(ഏഷാ - പശുന്തേ ഗോപായേതി - പ്രവിഷ്ടാ - പശുന്തേ
ഗോപായേത്യാഹ - ജുഹ്വതി - തിഷ്ഠതേ സ്തപ്ത ച) (A10)

Prapaataka Korvai with starting Padams of 1 to 10 Anuvaakams :-

ബ്രഹ്മ സംധത്തം - കൃത്തികാ - സൂദ്ധന്തി - ദ്വാദശസു -
പ്രജാപതിർ വാചോ - ദേവാസുരാസ്തദഗ്നിർനോദ് - ഛർമഃ
ശിർ - ഇമേ വൈ - ശമീഗർഭാത് - പ്രജാപതിഃ
സ രിരിചാനഃ സതപഃ സ ആത്മൻ വീര്യം ദശ ।

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

ബ്രഹ്മ സംധത്തം - തൗ ദിവ്യാ - വഥോ ശാന്തായ -
പ്രാച്യേഷാം - യദുപർയുപരി - യഥ് സദഃ -
സോഽശോ വാരോ ഭൂത്വാ - ജഗതീദി രശീതിഃ ।

First and Last Padam of First Prapaatakam :-

ബ്രഹ്മ സംധത്ത - മൃദ്ധ്നോത്യേനേന

തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം _ TB 1.1

Details of Dasani & Vaakyams for Ashtakam 1 – Prapaatakam 1 – TB 1.1

	Dasani	Vaakyams
Anuvakam 1	5	52
Anuvakam 2	8	86
Anuvakam 3	12	123
Anuvakam 4	9	89
Anuvakam 5	10	101
Anuvakam 6	11	111
Anuvakam 7	3	33
Anuvakam 8	6	65
Anuvakam 9	10	104
Anuvakam 10	6	67
Total →	80	831

। ഹരിഃ ഓം ।

കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

പ്രഥമാഷ്ടകേ പ്രഥമഃ പ്രപാഠകഃ സമാപ്തഃ ।

=====

1.2 പ്രഥമാഷ്ടകേ ദിതീയപ്രപാഠകഃ - ഗവായനബ്രാഹ്മണം

1.2.1 അനുവാകം 1 - ആധാനമന്ത്രാഃ പൂർവപ്രപാഠകശേഷഭൂതാഃ

1.2.1.1

ഉ॒ദ്ധ॒ന്യമാ॑ന-മ॒ന്യു॒ഃ അ॑മേ॒ധ്യം । അ॑പ॒ പാ॒പ്തമാ॑നം
യ॒ജമാ॑ന॒സ്യ॒ ഹ॒ന്തു । ശി॒വാ നഃ॑ സ॒ന്തു പ്ര॑ദി॒ശശ്ച॑ത॒സ്രഃ ।
ശം നോ॑ മാ॒താ പൃ॑ഥി॒വീ തോ॑ക॒സാതാ॑ । ശം നോ॑
ദേ॒വീര॑ഭി॒ഷ്ടയേ॑ । ആ॒പോ ഭ॑വ॒ന്തു പീ॒തയേ॑ । ശം യോ॑ര॒ഭി
സ്ര॑വ॒ന്തു നഃ॑ । വൈ॒ശ്വാ॒നര॑സ്യ രൂ॒പം । പൃ॒ഥി॒വ്യാം
പ॒രി॒സ്ര॒സാ । സ്വേ॒ാന-മാ॑വി॒ശ॒ന്തു നഃ॑ । 1 (10)

1.2.1.2

യ॒ദിദം॑ ദി॒വോ യ॑ദദഃ പൃ॒ഥി॒വ്യാഃ । സം॒ജ॒ജ്ഞാ॑നേ രോ॒ദസി॑
സം॒ബ॒ഭൂ॒വതുഃ॑ । ഊ॒ഷാൻ കൃ॑ഷ്ണമ॒വതു॑ കൃ॒ഷ്ണമു॑ഷാഃ ।
ഇ॒ഹോദ॑യോർ യ॒ജ്ഞീ॒യ-മാ॑ഗ॒മിഷ്ടാഃ॑ । ഊ॒തീഃ കു॑ർവാ॒ണോ
യത് പൃ॑ഥി॒വീമ॑ചരഃ । ഗു॒ഹാ॒കാർ-മാ॑ഖുരൂ॒പം പ്ര॑തീ॒ത്യ ।
തത് തേ॑ നൃ॒ക്തമി॑ഹ സം॒ഭര॑ന്തഃ ।
ശ॒തം ജീ॑വേമ ശ॒രദഃ॑ സ॒വീരാഃ॑ । ഊ॒ർജം॑ പൃ॒ഥി॒വ്യാ
ര॒സ-മാ॑ഭരന്തഃ । ശ॒തം ജീ॑വേമ ശ॒രദഃ॑ പു॒രുഷീഃ॑ । 2 (10)

1.2.1.3

വ॒മ്രീ॒ഭി-ര॑നു॒വി॒ത്തം ഗു॑ഹാ॒സു । ശ്രോ॑ത്രം ത
 ഉ॒ർവ്യ॑ബ॒ധിരാ॑ ഭ॒വാമഃ । പ്ര॒ജാപ॑തി സൃ॒ഷ്ടാനാം പ്ര॒ജാനാ॑ം ।
 ക്ഷു॒ധോപ॑ഹ॒ത്യേ സു॒വിതം നോ॑ അ॒സ്തു ।
 ഉപ॑പ്ര॒ഭി॒ന്നമി॑ഷ-മു॒ർജം പ്ര॒ജാഭ്യഃ॑ । സൂ॒ദം ഗൃ॑ഹേ॒ഭ്യോ
 ര॒സമാ॑ഭരാമി । യ॒സ്യ രൂ॒പം ബി॑ഭ്ര॒ഭിമാ-മ॑വി॒ന്ദത് ।
 ഗു॒ഹാ പ്ര॑വി॒ഷ്ടാഴ് സ॒രിര॒സ്യ മ॒ധ്യേ । ത॒സ്യേദം ഞ്വി॑ഹ॒ത-
 മാ॑ഭ॒രന്തഃ । അ॒ഹ്വംബ॑ട്കാ॒രമ॒സ്യാം ഞ്വി॑ധേമ । 3 (10)

1.2.1.4

യത് പ॒ര്യപ॑ശ്യ॒ത് സ॒രിര॒സ്യ മ॒ധ്യേ । ഉ॒ർവീ॑മ॒പശ്യ॑-
 ജ॒ജഗ॑തഃ പ്ര॒തിഷ്ഠാ॑ം । തത് പു॒ഷ്കര॑സ്യായ॒തനാ॑ഭി ജാ॒തം ।
 പ॒ർണം പൃ॑ഥി॒വ്യാഃ പ്ര॑ഥ॒നഴ് ഹ॑രാമി । യാ॒ഭിര॑ഭ്യു॒ഹജ॑ജഗ॒തഃ
 പ്ര॒തിഷ്ഠാ॑ം । ഉ॒ർവീ॑മി॒മാം ഞ്വി॑ശ്വ॒ജന॑സ്യ ഭർ॒ത്രിം । താ നഃ
 ശി॒വാഃ ശർ॑കരാഃ സ॒ന്തു സർ॑വാഃ । അ॒ഗ്നേ രേ॑തശ്ച॒ന്ദ്രഴ്
 ഹി॒രണ്യം । അ॒ഭ്യഃ സം॑ഭൃ॒ത-മ॒മൃതം പ്ര॒ജാസു॑ ।
 തഥ് സം॑ഭ॒ർന്നു॑ത്തരതോ നി॒ധായ॑ । 4 (10)

1.2.1.5

അതി പ്രയച്ഛം ദുരിതിം തരേയം । അശോ രൂപം കൃത്വാ
 യദശ്വത്ഥേ ടതിഷ്ഠഃ । സംഘ്വത്സരം ദേവേഭ്യോ നിലായ ।
 തത്തേ നൃകതമിഹ സംഭരന്തഃ । ശതം ജീവേമ ശരദഃ
 സവീരാഃ । ഊർജഃ പൃഥിവ്യാ അധ്യുത്ഥിതോഽസി ।
 വനസ്സതേ ശതവല്യശോ വിരോഹ । ത്വയാ വയമിഷമൂർജം
 മദന്തഃ । രായസ്പോഷേണ സമിഷാ മദേമ ।
 ഗായത്രിയാ ഹ്രിയമാണസ്യ യത്തേ ॥ 5 (10)

1.2.1.6

പർണമപതത് തൃതീയസ്യേ ദിവോഽധി । സോഽയം പർണഃ
 സോമപർണാദ്ധി ജാതഃ । തതോ ഹരാമി സോമപീഥസ്യോവ-
 രുദ്ധ്യേ । ദേവാനാം ബ്രഹ്മവാദം വദന്താം യത് ॥
 ഉപാശൃണോഃ സുശ്രവാ വൈ ശൃതോഽസി ।
 തതോ മാമാവിശതു ബ്രഹ്മവർചസം । തഥ് സംഭരഃ
 സ്തദവരുന്ധീയ സാക്ഷാത് । യയാ തേ സൃഷ്ടസ്യോഗ്നേഃ ।
 ഹേതിമശ്മയത് പ്രജാപതിഃ । താമിമാമ പ്രദാഹായ ॥ 6 (10)

1.2.1.7

ശമീ॑ഽ ശാ॒ന്തൈ॑ ഹ॒രാമൃ॑ഹം । യ॒ത്തേ॑ സൃ॒ഷ്ടസൃ॑ യ॒തഃ ।
 വി॒ക॒ങ്ക॒തം॑ ഭാ ആർ॒ഘജാ॑തവേദഃ । തയാ॑ ഭാ॒സാ സം॑മീതഃ ।
 ഉ॒രും നോ॑ ലോ॒കമ॑നു പ്ര॒ഭാഹി॑ । യ॒ത്തേ॑ താ॒ന്തസൃ॑
 ഹൃ॒ദ്യമാ॑ച്ഛി॒ന്ദൻ ജാ॑തവേദഃ । മരു॒തോഽദി॑സ്തമയി॒ത്യാ ।
 ഏ॒തത്തേ॑ തദ॒ശനേ॑ സം॒ഭരാ॑മി । സാ॒ത്മാ അ॒ഗ്നേ
 സഹൃ॑ദ്യോ ഭവേ॒ഹ । ചി॒ത്രി॑യാദശ്വ॒ത്ഥാഥ് സം॑ഭൃ॒താ
 ബൃ॒ഹത്യഃ॑ । 7 (10)

1.2.1.8

ശരീ॑രമഭി॒സഃ സ്കൃ॑താഃ സ്ഥ । പ്ര॒ജാപ॑തിനാ യജ്ഞമു॒ഖേന॑
 സം॑മീതാഃ । തി॒സ്രസ് ത്രി॒വൃദ്ദി॑ർ മി॒മൂനാഃ॑ പ്ര॒ജാ॒ന്തൈ॑ ।
 അ॒ശ്വത്ഥാ-ഽദ്ധ॑വ്യവാ॒ഹാ-ഽധി॑ ജാ॒താം । അ॒ഗ്നേ സ്ത॒നൂം
 യ॒ജ്ഞി॑യാഽ॒ സം॒ഭരാ॑മി । ശാ॒ന്തയോ॑നിഽ॒ ശമീ॑ഗർഭഃ ।
 അ॒ഗ്നയേ॑ പ്ര॒ജന॑യിതവേ । യോ അ॒ശ്വത്ഥഃ॑ ശമീ॑ഗർഭഃ ।
 ആ॒രുരോ॑ഹ ത്വേ॒ സചാ॑ । തം തേ॑ ഹ॒രാമി॑ ബ്രഹ്മ॒ണാ । 8 (10)

1.2.1.9

യ॒ജ്ഞി॑ന്തൈഃ കേ॒തുഭിഃ॑ സ॒ഹ । യം ത്വാ॑ സമ॒ഭര॑ൻ-
 ജാ॑തവേദഃ । യഥാ॑ ശരീ॒രം ഭൂ॒തേഷു॑ നൃ॒കതം॑ ।

സ സംഭൃതഃ സീദ ശിവഃ പ്രജാഭ്യഃ | ഉരും നോ
 ലോകമനുനേഷി വിദാൻ | പ്ര വേധസേ കവയേ മേധായ |
 വചോ വന്ദാരു വൃഷഭായ വൃഷ്ണേ | യതോ ഭയമഭയം
 തന്നോ അസ്തു | അവ ദേവാൻ. യജേ ഹേഡ്യാൻ |
 സമിധാഽഗ്നിം ദുവസ്യത | **9 (10)**

1.2.1.10

ഘൃതൈർ ബോധയതാതിമിം | ആഽസ്മിൻ. ഹവ്യാ
 ജുഹോതന | ഉപ ത്വാഽഗേ ഹവിഷ്ഠിതീഃ | ഘൃതാചീർയന്തു
 ഹർയത | ജുഷസ്വ സമിധോ മമ | തം ത്വാ
 സമിദ്ഭിരങ്ഗിരഃ | ഘൃതേന വർധയാമസി |
 ബൃഹച്ഛോചാ യവിഷ്ഠായ | സമിധുമാനഃ പ്രഥമോ നു ധർമഃ |
 സമക്തുഭിരജ്യതേ വിശ്വവാരഃ | **10 (10)**

1.2.1.11

ശോചിഷ്ഠശോ ഘൃതനിർണിക്-പാവകഃ | സുയജ്ഞോ
 അഗ്നിർ യജമായ ദേവാൻ | ഘൃതപ്രതീകോ
 ഘൃതയോനിരഗ്നിഃ | ഘൃതൈഃ സമിദ്ധോ ഘൃതമസ്യാന്നം |
 ഘൃതപ്രുഷസ്ത്വാ സരിതോ വഹന്തി | ഘൃതം പിബന്മീ
 സുയജാ യക്ഷി ദേവാൻ |

ആയുർദാ അഗ്നേ ഹവിഷോ ജുഷാണഃ ।
 ഘൃത പ്രതീകോ ഘൃതയോനിരേധി । ഘൃതം പീത്വാ
 മധു ചാരു ഗവ്യം । പിതേവ പുത്രമഭി രക്ഷതാദിമം । 11 (10)

1.2.1.12

ത്വമഗ്നേ സമിധാനം യവിഷു । ദേവാ ദൂതം ചക്രിരേ
 ഹവ്യവാഹം । ഉരുജയസം ഘൃതയോനി-മാഹുതം ।
 ത്വേഷം ചക്ഷുർഭധിരേ ചോദയന്വാതി । ത്വമഗ്നേ പ്രദിവ
 ആഹുതം ഘൃതേന । സുമായവഃ സുഷമിധാ സമീധിരേ ।
 സ വാവൃധാന ഓഷധീഭിരുകുചിതഃ । ഉരുജയാഽസി
 പാർത്ഥിവാ വിതിഷ്ടസേ । ഘൃത പ്രതീകം വ ഋതസ്യ
 ധൂർഷഭം । അഗ്നിം മിത്രന്ന സമിധാന ഋണുതേ । 12 (10)

1.2.1.13

ഇന്ധാനോ അക്രോ വിദമേഷു ദീദ്യത് । ശുക്രവർണാമുദു
 നോ യഽസതേ ധിയം । പ്രജാ അഗ്നേ സംവാസയ ।
 ആശാശ്ച പശുഭിഃ സഹ । രാശ്ട്രാണുസ്മാ ആയേഹി ।
 യാന്ത്യാസന്മ സവിതുഃ സവേ । മഹീ വിശ്വപതി സദനേ
 ഋതസ്യ । അർവാചീ ഏതം ധരുണേ രയിണാം ।
 അന്തർവതി ജന്യം ജാതവേദസം ।

അധാരാണാം ജനയമഃ പുരോഗാം । 13 (10)

1.2.1.14

ആരോഹതം ദശതച് ശക്വരീർ മമ । ഋതേനാഗ്ന ആയുഷാ
 വർചസാ സഹ । ജ്യോഗ് ജീവന്ത ഉത്തരാമുത്തരാച്
 സമാം । ദർശമഹം പൂർണമാസം യജ്ഞം യഥാ യജ്ഞേ ।
 ഋതീയവതീ സ്ഥോ അഗ്നിരേതസൗ । ഗർഭം ദധാമാം തേ
 വാമഹം ദദേ । തഥ് സത്യം യദ് വീരം ബിഭൃമഃ ।
 വീരം ജനയിഷ്യമഃ । തേ മത് പ്രാതഃ പ്രജനിഷ്യഥേ ।
 തേ മാ പ്രജാതേ പ്രജനയിഷ്യമഃ । 14 (10)

1.2.1.15

പ്രജയാ പശുഭിർ-ബ്രഹ്മവർചസേന സുവർഗേ ലോകേ ।
 അന്യതാമ്-സത്യമുപൈമി । മാനുഷാ-ദൈവ്യ-മുപൈമി ।
 ദൈവീം വാചം യച്ഛാമി । ശങ്കൃരഗ്നിമിന്ധാനഃ ।
 ഉഭൗ ലോകൗ സന്നേമഹം । ഉഭയോർ-ലോകയോർ. ഋദ്ധാ ।
 അതി മൃത്യും തരാമൃഹം । ജാതവേദോ ഭുവനസ്യ
 രേതഃ । ഇഹ സിഞ്ച തപസോ യജ്ജനിഷ്യതേ । 15 (10)

1.2.1.16

അഗ്നിമശ്വത്മാദധി ഹവ്യവാഹം । ശമീഗർഭാ-
 ജജനയന്യോ മയോ ഭൂഃ । അയം തേ യോനിർ. ഋതിയഃ ।
 യതോ ജാതോ അരോചമാഃ । തം ജാനന്നഗ ആരോഹ ।
 അഥാ നോ വർധയാ രയിം । അപേത വീത വി ച
 സർപതാതഃ । യേഽത്ര സ്ഥ പുരാണാ യേ ച നൃതനാഃ ।
 അദാദിദം യമോഽവസാനം പൃഥിവ്യാഃ ।
 അക്രന്നിമം പിതരോ ലോകമസ്മൈ । 16 (10)

1.2.1.17

അഗ്നേർ ഭസ്മാസൃഗ്നേഃ പുരീഷമസി । സംജ്ഞാനമസി
 കാമധർണം । മയി തേ കാമധർണം ഭൂയാത് । സം വഃ
 സൃജാമി ഹൃദയാനി । സച് സൃഷ്ടം മനോ അസ്തു വഃ ।
 സച് സൃഷ്ടഃ പ്രാണോ അസ്തു വഃ । സം യാ വഃ
 പ്രിയാസ്തനുവഃ । സംപ്രിയാ ഹൃദയാനി വഃ । ആത്മാ വോ
 അസ്തു സംപ്രിയഃ । സംപ്രിയാ-സ്തനുവോ മമ । 17 (10)

1.2.1.18

കല്പേതാം ദ്യാവാപൃഥിവീ । കല്പന്താമാപ ഓഷധീഃ ।
 കല്പന്താമഗ്നയഃ പൃഥക് । മമ ജൈഷ്ഠ്യായ സപ്രതാഃ ।

യേ॑ഗ്നയഃ॑ സ॒മന॑സഃ । അ॒ന്തരാ॑ ദ്യാവാ॑പൃഥി॒വി ।
 വാ॑സ॒ന്തികാ॑വൃ॒തും അ॒ഭി ക॑ല്പ॒മാനാഃ॑ । ഇ॒ന്ദ്രമി॑വ ദേ॒വാ
 അ॒ഭി സം॑വി॒ശന്തു॑ । ദി॒വസ്ത്വാ॑ വീ॒ര്യേ॑ണ ।
 പൃ॒ഥിവ്യൈ॑-മ॒ഹിമ്നാ॑ । 18 (10)

1.2.1.19

അ॒ന്തരീ॑ക്ഷ॒സ്യ പോ॑ഷേണ । സ॒ർവപ॑ശു-മാ॒ദധേ॑ ।
 അ॒ജീജ॑നൻ-നമൃ॒തം മ॑ർത്യാ॒സഃ । അ॒സ്രേ॑മാ॒ണ്ണം ത॑ര॒ണിം
 വി॒ധുജംഭം॑ । ദശ॑ സ്വ॒സാരോ॑ അ॒ഗ്രുവഃ॑ സമീ॒ചീഃ ।
 പു॒മാഴ്സം॑ ജാ॒തമ॑ഭി സ॒ർഭന്താ॑ം । പ്ര॒ജാപ॑തേ॒സ്ത്വാ
 പ്രാ॒ണേനാ॑ഭി പ്രാ॒ണിമി॑ । പൃ॒ഷ്ഠഃ പോ॑ഷേണ മ॒ഹ്യം ।
 ദീ॒ർഘാ॑യു॒തായ॑ ശ॒തശാ॑രദായ । ശ॒തൗ ശ॒രദ്ഭ്യ॑ ആയു॒ഷേ
 വ॒ർച॑സേ । 19 (10)

1.2.1.20

ജീ॒വാത്വൈ॑ പു॒ണ്യായ॑ । അ॒ഹം ത്വദ॑സി മ॒ദസി॑ ത്വമേ॒തത് ।
 മമാ॑സി യോനി॒സ്ത്വ യോ॑നി॒രസി॑ । മ॒മൈവ॑ സ॒ന്നഹ॑
 ഹ॒വ്യാന്യ॑ഗേ । പൃ॒ത്രഃ പി॒ത്രേ ലോ॑ക॒ക്യ-ജ്ജാ॑തവേദഃ ।
 പ്രാ॒ണേ ത്വാ॑ ഽമൃ॒തമാ॑ദധാമി । അ॒ന്നാദ॑മ॒ന്നാദ॑യ ।

ഗോപ്താ॑രം ഗു॒പ്തേ॑ । സു॒ഗാർഹ॑പ॒ത്യോ വി॒ഭഹ॑ന്നരാതീഃ ।

ഉ॒ഷ॒സഃ ശ്രേ॑യ॒സീഃ ശ്രേ॑യ॒സീർ ദധ॑ത് । 20 (10)

1.2.1.21

അഗ്നേ॑ സ॒പ॒താഽ അ॒പ ബാ॑ധമാനഃ । രാ॒യസ്പോ॑ഷ-

മി॒ഷമൂ॑ർജ-മ॒സ്താസു॑ യേഹി । ഇ॒മാ ഉ॒ മാമു॑പ॒തിഷ്ഠ॑ന്തു രാ॒യഃ ।

ആ॒ഭിഃ പ്ര॒ജാഭി॑രിഹ സം ॑വസേയ । ഇ॒ഹോ ഇ॒ധാ തി॑ഷ്ഠതു

വി॒ശ്വരൂ॑പീ । മ॒ധ്യേ വ॒സോർ ദീ॑ഭിഹി ജാ॒തവേ॑ദഃ । ഓ॒ജസേ॑

ബ॒ലായ॑ തോ॒ദ്യച്ഛേ॑ । വൃ॒ഷണേ॑ ശു॒ഷ്ഠായാ॑യുഷേ॒ വർച॑സേ ।

സ॒പ॒ത॒തൂർസി॑ വൃ॒ത്ര॒തും । യസ്മൈ॑ ദേ॒വേഷു॑ മ॒ഹിമാ॑

സു॒വർഗഃ॑ । 21 (10)

1.2.1.22

യസ്മൈ॑ ആ॒ത്മാ പ॒ശുഷു॑ പ്ര॒വിഷ്ടഃ॑ । പൃ॒ഷ്ഠിർയാ॑ തേ

മ॒നുഷ്യേ॑ഷു പ॒പ്രഥേ॑ । ത॒യാ നോ॑ അഗ്നേ ജു॒ഷമാ॑ണ

ഏ॒ഹി । ദി॒വഃ പൃ॒ഥി॒വ്യാഃ പ॒ര്യന്ത॑രിക്ഷാത് । വാ॒താത്

പ॒ശുഭ്യോ॑ അ॒ധ്യോഷ॑ധീഭ്യഃ । യ॒ത്രയ॒ത്ര ജാ॒തവേ॑ദഃ സം

ബ॒ദ്ധൂം । ത॒തോ നോ॑ അഗ്നേ ജു॒ഷമാ॑ണ ഏ॒ഹി । പ്രാ॑ചീമ॒നു

പ്ര॒ദിശം॑ പ്രേ॒ഹി വി॒ഭാൻ । അ॒ഗ്നേർഗ്നേ॑ പൃ॒രോ അ॒ഗ്നിർ-

ഭ॒വേഹ॑ । വി॒ശ്വാ ആ॒ശാ ദീ॒ദ്യാനോ॑ വി ഭാ॒ഹി । 22 (10)

1.2.1.23

ഊർജം നോ യേഹി ദിപദേ ചതുഷ്ഠദേ ।
 അന്വഗ്നിരുഷസാ-മഗ്ര-മഖ്യത് । അന്വഹാനി പ്രഥമോ
 ജാതവേദാഃ । അനു സൂര്യസ്യ പുരുത്രാ ച രശ്മീൻ ।
 അനു ദ്യാവാപൃഥിവീ ആതതാന । വിക്രമസ്വ മഹാഘ്
 അസി । വേദിഷൻ-മാനുഷേഭ്യഃ । ത്രിഷു ലോകേഷു
 ജാഗൃഹി । യദിദം ദിവോ യദദഃ പൃഥിവ്യാഃ ।
 സം ഹിദാനേ രോദസീ സം ബഭൂവതുഃ । **23 (10)**

1.2.1.24

തയോഃ പൃഷ്ഠേ സീദതു ജാതവേദാഃ । ശംഭുഃ പ്രജാഭ്യ-
 സ്തനുവേ സ്യോനഃ । പ്രാണം ത്വാഽമൃത ആദധാമി ।
 അന്നാദമന്നാദ്യായ । ഗോപ്താരം ഗുപ്തൈഃ । യത്തേ ശുക്ര
 ശുക്രം ഹർചഃ ശുക്രാ തനുഃ । ശുക്രം ജ്യോതി-രജസ്രം ।
 തേന മേ ദീദിഹി തേന ത്വാഽഽദധേ । അഗ്നിനാഽഽഗ്നേ
 ബ്രഹ്മണാ । ആനശേ വ്യാനശേ സർവമായുർ
 വ്യാനശേ । **24 (10)**

1.2.1.25

നര്യ പ്രജാം മേ ഗോപായ | അമൃതത്വായ ജീവസേ |
 ജാതാം ജനിഷ്യമാണാം ച | അമൃതേ സത്യേ പ്രതിഷ്ഠിതാം |
 അമർവ പിതും മേ ഗോപായ | രസമന്നമിഹായുഷേ |
 അദസ്ത്വായോ-ഽശീതതനോ | അവിഷം നഃ പിതും കൃണു |
 ശഃസ്യ പശൂൻ മേ ഗോപായ | ദിപാദോ യേ
 ചതുഷ്പദഃ | **25 (10)**

1.2.1.26

അഷ്ടാശഹാശ്വ യ ഇഹാഗേ | യേ ചൈകശഹാ ആശുഗാഃ |
 സപ്രഥ സഭാം മേ ഗോപായ | യേ ച സഭാഃ സഭാസഭഃ |
 താനിന്ദ്രിയാവതഃ കൂരു | സർവമായു-രുപാസതാം |
 അഹേബുധ്നിയ മന്ത്രം മേ ഗോപായ | യമൃഷയസ്രേസ്തവിദാ
 വിദുഃ | ഋചഃ സാമാനി യജുഷ്ഠി | സാ ഹി ശ്രീരമൃതാ
 സതാം | **26 (10)**

1.2.1.27

ചതുഃ ശിഖണ്യാ യുവതിഃ സുപേശാഃ | ഘൃതപ്രതീകാ
 ഭുവനസ്യ മധ്യേ | മർമുജ്യമാനാ മഹതേ സൗഭഗായ |
 മഹ്യം ധുകുച യജമാനായ കാമാൻ |

ഇഹൈവ സന്തത്ര സതോ വോ അഗ്നയഃ । പ്രാണേന
വാചാ മനസാ ബിഭർമി । തിരോ മാ സന്തമായൂർമാ
പ്രഹാസീത് । ജ്യോതിഷാ വോ വൈശ്യാനരേ-ണോപതിഷ്ഠേ ।
പഞ്ചധാഃഗീൻ-വ്യക്രാമത് । വിരാട് സ്യഷ്ടാ
പ്രജാപതേഃ () । ഊർധ്വാഃഃരോഹദ്-രോഹിണീ ।
യോനീരഗ്നേഃ പ്രതിഷ്ഠിതിഃ । 27 (12)

(വിശന്തു നഃ - പുരുചീർ - വിധേമ - നിധായ - യത് തേ
- പ്രഭാഹായ - ബൃഹത്യോ - ബ്രഹ്മണാ - ദിവസ്യത -
വിശ്വാവാർ - ഇമ - മൃഞ്ജതേ - പുരോഗാം - പ്രജനയി
ഷ്യഥോ - ജനിഷ്യതേഃ - സൈ - മമ - മഹിതാ - വർചസേ
- ദധ്മ - സുവർഗാ - ഭാഹി - സംബഭൂവതു - രായൂർ
വ്യാനശേ - ചതുഷ്ഠദഃ-സതാം-പ്രജാപതേർ ദേ ച) (A1)

1.2.2 അനുവാകം 2 - വിഷ്ണുവന്നാമകം മുഖ്യമഹ,

തദുഭയപാർശ്വാവർതീനി - ചത്വാർയഹാനി ചോച്യന്തേ

1.2.2.1

നവൈതാനൃഹാനി ഭവന്തി । നവ വൈ സുവർഗാ ലോകാഃ ।
യദേതാനൃഹാ-നൃപയന്തി । നവസേവ തഥ് സുവർഗേഷു
ലോകേഷു സത്രിണ്ഃ പ്രതിതിഷ്ഠന്തോ യന്തി ।

അഗ്നിഷ്ടോമാഃ പരഃ സാമാനഃ കാർയാ ഇത്യാഹുഃ ।
 അഗ്നിഷ്ടോമസംമിതഃ സുവർഗോ ലോക ഇതി । ദാദശാ-
 ഗ്നിഷ്ടോമസ്യ സ്തോത്രാണി । ദാദശ മാസാഃ സംവത്സരഃ ।
 തത് തന്ന സൂർക്ഷ്യം । ഉക്ഥ്യാ ഏവ സപ്തദശാഃ പരഃ
 സാമാനഃ കാർയാഃ । **28 (10)**

1.2.2.2

പശവോ വാ ഉക്ഥാനി । പശുനാമവ-രുധ്യേ ।
 വിശ്വജിദഭിജിതാ-വഗ്നിഷ്ടോമൗ । ഉക്ഥ്യാഃ സപ്തദശാഃ പരഃ
 സാമാനഃ । തേ സൗസ്തോ വിരാജമഭി സംപദ്യന്തേ ।
 ദേ ചർചാവതി റിച്യേതേ । ഏകയാ ഗൗരതിരികതഃ ।
 ഏകയാഽയുരൂനഃ । സുവർഗോ വൈ ലോകോ ജ്യോതിഃ ।
 ഊർഗ് വിരാട് । **29 (10)**

1.2.2.3

സുവർഗമേവ തേന ലോകമഭി ജയന്തി । യത് പരച്ഛ
 രാമന്തരം । തത് പ്രഥമേഹൻ-കാർയം । ബൃഹദ്-ദിതീയേ ।
 വൈരുപം തൃതീയേ । വൈരാജം ചതുർത്ഥേ । ശാക്വരം
 പഞ്ചമേ । ദൈവതച്ഛ ഷഷ്ഠേ । തദു പൃഷ്ഠേഭ്യോ നയന്തി ।
 സംതനയ ഏതേ ഗ്രഹാ ഗൃഹ്യന്തേ । **30 (10)**

1.2.2.4

അതിഗ്രാഹ്യാഃ പരഃ സാമസു । ഇമാനേവൈതൈർ
 ലോകാത്ഥ് സംതന്വന്തി । മിമൂനാ ഏതേ ഗ്രഹാ ഗൃഹ്യന്തേ ।
 അതിഗ്രാഹ്യാഃ പരഃ സാമസു । മിമൂനമേവ തൈർ യജമാനാ
 അവരുന്ധതേ । ബൃഹത് പൃഷ്ഠം ഭവതി । ബൃഹദ് വൈ
 സുവർഗോ ലോകഃ । ബൃഹതൈവ സുവർഗം
 ലോകം യന്തി । ത്രയസ്ത്രിശ്ശി നാമ സാമ । മാധ്യന്ദിനേ
 പവമാനേ ഭവതി । 31 (10)

1.2.2.5

ത്രയസ്ത്രിശ്ശൈവ ദേവതാഃ । ദേവതാ ഏവാവരുന്ധതേ ।
 യേ വാ ഇതഃ പരാഞ്ചച്ഛ് സംവത്സര-മുപ യന്തി ।
 ന ഹൈനം തേ സ്വസ്തി സമശ്ലുവതേ । അഥ യേഽമുതോ
 ടർവാഞ്ചമുപ യന്തി । തേ ഹൈനം സ്വസ്തി സമശ്ലുവതേ ।
 ഏതദാ അമുതോഽർവാഞ്ചമുപ യന്തി । യദേവം ।
 യോ ഹ ഖലു വാവ പ്രജാപതിഃ । സ ഉ വേവേന്ദ്രഃ () ।
 തദു ദേവേഭ്യോ നയന്തി । 32 (11) (കാർയാ - വിരാഡ് -
 ഗൃഹ്യന്തേ - പവമാനേ ഭവതി - ന്ര ഏകം ച) (A2)

1.2.3 അനുവാകം 3 - വിഷുവദിനേതിഗ്രാഹ്യവിശേഷാഃ

1.2.3.1

സം॑ത॒തി॒ർവാ॑ ഏ॒തേ ഗ്ര॑ഹാഃ । യത് പ॑രഃ സാ॒മാനഃ॑ ।
 വി॒ഷു॒വാൻ-ദി॑വാകീ॒ർത്യം॑ । യ॒ഥാ ശാ॑ലാ॒യൈ പ॑ക്ഷ॒സീ ।
 ഏ॒വച്ഛ॑ സ്വ॒ർവ്വം സ॒രസ്യ॑ പ॑ക്ഷ॒സീ । യദേ॒തേന॑ ഗൃ॒ഹ്യേര॑ന് ।
 വി॒ഷു॒ചീ സ്വ॒ർവ്വം സ॒രസ്യ॑ പ॑ക്ഷ॒സീ വ്യ॑വ॒സ്രച്ഛ॑ സേ॒യാതാം॑ ।
 ആ॒ർതി॒മാർദ്ദോ॑യുഃ । യദേ॒തേ ഗൃ॒ഹ്യന്തേ॑ । യ॒ഥാ ശാ॑ലാ॒യൈ
 പ॑ക്ഷ॒സീ മധ്യ॑മം-ഽവ॒ച്ഛമ॑ഭി സ॒മായ॑ച്ച॒തി । 33 (10)

1.2.3.2

ഏ॒വച്ഛ॑ സ്വ॒ർവ്വം സ॒രസ്യ॑ പ॑ക്ഷ॒സീ ദി॑വാകീ॒ർത്യമ॑ഭി
 സം॑ത॒ന്വന്തി॑ । നാ॒ർതി॒മാർദ്ദോ॑ന്തി । ഏ॒കവി॑ഷ്വ॒ശ-മ॑ഹർഭ॒വതി॑ ।
 ശു॒ക്രാഗ്രാ॑ ഗ്ര॒ഹാ ഗൃ॑ഹ്യന്തേ । പ്ര॒ത്യു॒ത്ത॒സ്തൈ
 സ॒യത്വായ॑ । സൗ॒ര്യ ഏ॒തദ॑ഹഃ പ॒ശുരാ॑ലഭ്യ॒തേ ।
 സൗ॒ര്യോതി॑ഗ്രാഹ്യോ ഗൃ॒ഹ്യന്തേ॑ । അ॒ഹരേ॑വ രൂ॒പേണ॑
 സ॒മർധ॑യന്തി । അ॒ഥോ അ॒ഹ ഏ॒വൈഷ॑ ബ॒ലിർ പ്രി॑യതേ ।
 സ॒പ്ത-തദ॑ഹരതി-ഗ്രാ॒ഹ്യാ ഗൃ॑ഹ്യന്തേ । 34 (10)

1.2.3.3

സപ്ത വൈ ശീർഷ്യന്യാഃ പ്രാണാഃ । അസാവാദിത്യഃ ശിരഃ
 പ്രജാനാം । ശീർഷ്യന്നേവ പ്രജാനാം പ്രാണാൻ ദധാതി ।
 തസ്ഥാമസപ്ത ശീർഷ്യൻ പ്രാണാഃ । ഇന്ദ്രോ വൃത്രം ഹത്വാ ।
 അസുരാൻ പരാഭാവ്യ । സ ഇമാൻ ലോകാ-നഭ്യജയത് ।
 തസ്യാസൗ ലോകോഽനഭിജിത ആസീത് । തം വിശ്വകർമ്മാ
 ഭൂത്വാഽഭ്യജയത് । യദ്-വൈശ്വകർമ്മണോ ഗൃഹ്യതേ ॥ 35 (10)

1.2.3.4

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ-ഭിജിതൈത്യ । പ്ര വാ ഏതേഽസ്ഥാല്
 ലോക-ഛ്യവന്തേ । യേ വൈശ്വകർമ്മണം ഗൃഹ്ണതേ ॥
 ആദിത്യശ്ലോ ഗൃഹ്യതേ । ഇയം വാ അദിതിഃ ।
 അസ്യാമേവ പ്രതിതിഷ്ഠന്തി । അന്യോന്യോ ഗൃഹ്യതേ ।
 വിശ്വാന്യേവാന്യേന കർമാണി കുർവാണാ യന്തി ।
 അസ്യാമന്യേന പ്രതി തിഷ്ഠന്തി । താവാഽപരാർധാമ്
 സംവത്സരസ്യ-ന്യോന്യോ ഗൃഹ്യതേ () । താവുഭൗ
 സഹ മഹാബ്രതേ ഗൃഹ്യതേ । യജ്ഞസ്യുവാന്തം ഗത്വാ ।
 ഉഭയോർ ലോകയോഃ പ്രതി തിഷ്ഠന്തി । അർക്യമുക്ഥം
 ഭവതി । അന്നാഭ്യസ്യ-വരുദ്ധ്യേ । 36 (15)

(സമായുച്ഛ - തൃതിഗ്രാഹ്യാ ഗൃഹ്യന്തേ - ഗൃഹ്യന്തേ -
സംഖ്മസ്തസ്മാന്നോന്യോ ഗൃഹ്യന്തേ പഞ്ച ച) (A3)

1.2.4 അനുവാകം 4 - തസ്മിന്നേവ ദിനേ ദിവാകീർത്തുനാമാനി

സാമാനി

1.2.4.1

ഏകവിപ്ലവ ഏഷ ഭവതി । ഏതേന വൈ ദേവാ
ഏകവിപ്ലവേന । ആദിത്യമിത ഉത്തമപ്ത സുവർഗം
ലോക-മാരോഹയന് । സ വാ ഏഷ ഇത ഏകവിപ്ലവഃ ।
തസ്യ ദശാവസ്താദഹാനി । ദശ പരസ്താത് । സ വാ ഏഷ
വിരാജ്യഭയതഃ പ്രതിഷ്ഠിതഃ । വിരാജി ഹി വാ ഏഷ
ഉഭയതഃ പ്രതിഷ്ഠിതഃ । തസ്താദന്തരേമൗ ലോകൗ യന് ।
സർവേഷു സുവർഗേഷു ലോകേ-ഷാദിതപന്നേതി । 37 (10)

1.2.4.2

ദേവാ വാ ആദിത്യസ്യ സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ ।
പരാചോഽതിപാദാദബിഭയുഃ । തം ഛന്ദോദിരദ്യു
ഹന്ധ്യന്തേ । ദേവാ വാ ആദിത്യസ്യ സുവർഗസ്യ
ലോകസ്യ । അവാചോഽവപാദാദബിഭയുഃ ।

തം പഞ്ചഭീ രശ്മിഭി-രുദവയന് । തസ്മാദേകവിച്ഛേദേ ഹൻ
പഞ്ച ദിവാകീർത്യാനി ക്രിയന്തേ ।

രശ്മയോ വൈ ദിവാകീർത്യാനി । യേ ഗായത്രേ ।
തേ ഗായത്രീഷുത്തരയോഃ പവമാനയോഃ । 38 (10)

1.2.4.3

മഹാദിവാകീർത്യച്ഛ് ഹോതുഃ പൃഷ്ഠം । വികർണം
ബ്രഹ്മസാമം । ദാസോഽഗ്നിഷ്ടോമഃ । അമൈതാനി പരാണി ।
പരൈർവൈ ദേവാ ആദിത്യച്ഛ് സുവർഗം ഘോകമപാരയന് ।
യദപാരയന് । തത് പരാണാം പരത്വം । പാരയന്ത്യേനം
പരാണി । യ ഏവം ഘേദ । അമൈതാനി സ്സരാണി () ।
സ്സരൈർവൈ ദേവാ ആദിത്യച്ഛ് സുവർഗം
ഘോകമസ്സാരയന് । യദസ്സാരയന് । തഥ് സ്സരാണാം
സ്സരത്വം । സ്സാരയന്ത്യേനം സ്സരാണി ।
യ ഏവം ഘേദ । 39 (15)

(ഏതി - പവമാനയോഃ - സ്സരാണീ പഞ്ച ച) (A4)

1.2.5 അനുവാകം 5 - പശവഃ വൈഷ്ണവാഭ്യോ നവ

1.2.5.1

അപ്രതിഷ്ഠാം ഓ ഏതേ ഗച്ഛന്തി । യേഷാഃ
 സംവത്സരേണാപ്തേ । ഏകാദശിന്യാപ്യതേ ॥
 വൈഷ്ണവം ഓമന-മാലഭന്തേ । യജ്ഞോ വൈ വിഷ്ണുഃ ।
 യജ്ഞമേവാലഭന്തേ പ്രതിഷ്ഠിത്യേ । ഐന്ദ്രാഗ്ന-മാലഭന്തേ ।
 ഇന്ദ്രാഗ്നീ വൈ ദേവാനാ-മയാതയാമാനു । യേ ഏവ
 ദേവതേ അയാതയാന്തി । തേ ഏവാലഭന്തേ । 40 (10)

1.2.5.2

വൈശ്വദേവ-മാലഭന്തേ । ദേവതാ ഏവാവ-രൂന്ധതേ ।
 ദ്യാവാപൃഥ്വിവ്യാം ധേനു-മാലഭന്തേ । ദ്യാവാപൃഥ്വിവ്യോരേവ
 പ്രതി തിഷ്ഠന്തി । വായവ്യം ഓമസമാലഭന്തേ ।
 വായുരേവൈദ്യോ യഥാഽയതനാദ്-ദേവതാ അവരൂന്ധേ ।
 ആദിത്യാമവിം ഓശാ-മാലഭന്തേ । ഇയം ഓ അദിതിഃ ।
 അസ്യാമേവ പ്രതി തിഷ്ഠന്തി । മൈത്രാവരുണീ-മാലഭന്തേ ।
 41 (10)

1.2.5.3

മിത്രേണൈവ യജ്ഞസ്യ സിഷ്ടാഃ ശമയന്തി । വരുണേന
 ദുരിഷ്ടം । പ്രാജാപത്യം തുപരം മഹാബ്രത ആലഭന്തേ ।

പ്രാജാപത്യോഽതിഗ്രാഹ്യോ ഗൃഹ്യതേ । അഹരേവ രൂപേണ
 സമർധയന്തി । അഥോ അഹൻ ഏവൈഷ ബലിർ ഹ്രിയതേ ।
 ആഗ്നേയമാലഭന്തേ പ്രതി പ്രജ്ഞാതൈഃ ।
 അജപേതാൻ. വാ ഏതേ പൂർവൈർമാസൈര-വരുന്ധതേ ।
 യദേതേ ഗവ്യാഃ പശവ ആലഭ്യന്തേ । ഉദയേഷാം
 പശൂനാ-മവരുധ്യേ () । 42 (10)

1.2.5.4

യദതിരിക്താ-മേകാദശിനീ-മാലഭേരൻ । അപ്രിയം
 ഭ്രാതൃവ്യ-മഭ്യതിരിച്യേത । യദ് ദ്വാദ്വാ പശൂ സമസ്യേയുഃ ।
 കനീയ ആയുഃ കുർവീരൻ । യദേതേ ബ്രാഹ്മണവന്തഃ
 പശവ ആലഭ്യന്തേ । നാപ്രിയം ഭ്രാതൃവ്യ-മഭ്യതിരിച്യേതേ ।
 ന കനീയ ആയുഃ കുർവതേ । 43 (7) (തേ - ഏവാലഭന്തേ -
 മൈത്രാവരുണീമാലഭന്തേ - ഽവരുധ്യേ - +സപ്ത ച) (A5)

1.2.6 അനുവാകം 6 - മഹാബ്രതം

1.2.6.1

പ്രജാപതിഃ പ്രജാഃ സൃഷ്ട്വാ വൃത്തോഽശയത് । തം ദേവാ
 ഭൂതാനാഽ രസം തേജഃ സംഭൃത്യ । തേനൈനമഭിഷജ്യൻ ।
 മഹാനവവർതീതി । തൻ മഹാബ്രതസ്യ മഹാബ്രതത്വം ।

മഹദ്-വ്രതമിതി । തൻ മഹാവ്രതസ്യ മഹാവ്രതത്വം ।
 മഹതോ വ്രതമിതി । തൻ മഹാവ്രതസ്യ മഹാവ്രതത്വം ।
 പഞ്ചവിംശഃ സ്തോമോ ഭവതി । **44 (10)**

1.2.6.2

ചതുർവിംശ-ത്യർധമാസഃ സംവത്സരഃ । യദ് വാ
 ഏതസ്മിൻമ് സംവത്സരേ ധിപ്രാജായത । തദനം
 പഞ്ചവിംശ-മഭവത് । മധ്യതഃ ക്രിയതേ । മധ്യതോ
 ഹ്യന്നമശിതം ധിനോതി । അഥോ മധ്യത ഏവ
 പ്രജാനാമുർഗ്ധീയതേ । അഥ യദാ ഇദമന്തതഃ ക്രിയതേ ।
 തസ്മാദുദന്തേ പ്രജാഃ സമേധന്തേ । അന്തതഃ ക്രിയതേ
 പ്രജനനായൈവ । ത്രിവൃച്ഛിരോ ഭവതി । **45 (10)**

1.2.6.3

ത്രേധാ വിഹിതച് ഹി ശിരഃ । ലോമ ഛവീരസ്ഥി ।
 പരാചാ സ്തുവന്തി । തസ്മാത് തഥ് സദൃഗേവ ।
 ന മേദ്യതോഽനു മേദ്യതി । ന കൃശ്യതോഽനു കൃശ്യതി ।
 പഞ്ചദശോഽന്യഃ പക്ഷോ ഭവതി । സപ്തദശോഽന്യഃ ।
 തസ്മാദ്-വയാഽസ്യ-ന്യതരമർധമഭി പർയാവർതന്തേ ।

അന്യതരതോ ഹി തദ്-ഗരീയഃ ക്രിയതേ । 46 (10)

1.2.6.4

പഞ്ചവിംശ ആത്മാ ഭവതി । തസ്മാൻ-മധ്യതഃ
 പശവോ വരിഷ്ഠാഃ । ഏകവിംശം പുച്ഛം ।
 ദിപദാസു സ്തുവന്തി പ്രതിഷ്ഠിതൈഃ । സർവേണ സഹ
 സ്തുവന്തി । സർവേണ ഹ്യാത്മനാഽഽത്മനീ ।
 സഹോത്പത്തി । ഏകൈകാ-മുച്ഛിഷന്തി । ആത്മന്.
 ഹൃങ്ഗാനി ബദ്ധാനി । ന വാ ഏതേന സർവഃ
 പുരുഷഃ । 47 (10)

1.2.6.5

യദിത ഇതോ ലോമാനി ദതോ നഖാൻ । പരിമാദഃ ക്രിയന്തേ ।
 താന്യേവ തേന പ്രത്യുപ്യന്തേ । ഔദുംബരസ്തല്പോ ഭവതി ।
 ഊർഗാ അന്നമുദുംബരഃ । ഊർജ ഏവാനാഭ്യസ്യാ-
 വരുദ്ധ്യേ । യസ്യ തല്പസദ്യ-മന്ദിജിതഃ സ്യാത് ।
 സ ദേവാനാഴ് സാമ്യക്ഷേ । തല്പസദ്യ-മന്ദിജയാനീതി
 തല്പമാ-രുഹ്യോദ്-ഗായേത് ।
 തല്പസദ്യ-മേവാഭിജയതി । 48 (10)

1.2.6.6

യസ്യ॑ തപ്ത॑സദ്യ॑-മഭി॑ജിത॑ഃ സ്യാത്॑ । സ॒ ദേ॒വാനാ॑ഽ
 സാമ്യ॑ക്ഷേ । തപ്ത॑സദ്യം॒ മാ പരാ॑ജേഷീതി
 തപ്ത॑-മാരു॒ഹ്യോദ്-ഗാ॑യേത് । ന തപ്ത॑സദ്യം॒ പരാ॑ജയതേ ।
 പ്ലേ॑ഞ്ചേ ശഠ്॑സതി । മഹോ॒ വൈ പ്ലേ॑ഞ്ചഃ ।
 മഹ॑സ ഏ॒വാന്നാ॑ദ്യസ്യാ-വരു॑ദ്ധ്യേ । ദേ॒വാസു॑രാഃ
 സംഽയ॑ത്താ ആ॒സന് । ത ആ॑ദിത്യേ॒ വ്യായ॑ച്ചന്ത ।
 തം ദേ॒വാഃ സമ॑ജയന് । **49 (10)**

1.2.6.7

ബ്രാ॒ഹ്മണ॑ശ്ച ശൂ॒ദ്രശ്ച॑ ചർമ॑കർതേ॒ വ്യായ॑ച്ചേതേ ।
 ദൈ॒വ്യോ വൈ॑ വർണോ॑ ബ്രാ॒ഹ്മണഃ॑ । അ॒സുര്യഃ॑ ശൂ॒ദ്രഃ ।
 ഇ॒മേഽരാ॑മ് സു॒രിമേ॑ സു॒ഭൃത-മ॑ക്ര-ന്നിത്യ॒ന്യത॑രോ
 ബ്രൂ॑യാത് । ഇ॒മ ഉ॒ദാ॒സീകാ॑രിണ॒ ഇമേ॑ ദുർഭൃത-
 മ॑ക്ര॒ന്നിത്യ॒ന്യത॑രഃ । യദേ॒വൈഷാ॑ഽസുകൃ॒തം ഞാ॑ രാ॒ദ്ധിഃ ।
 തദ॒ന്യത॑രോ-ഽഭി॒ശ്രീ॑ണാതി । യദേ॒വൈഷാ॑ം ദുഷ്കൃ॒തം
 ഞാ॑ഽരാ॒ദ്ധിഃ । തദ॒ന്യത॑രോ-ഽപ॑ഹന്തി । ബ്രാ॒ഹ്മണഃ
 സം ജ॑യതി () । അ॒മു॒മേ॒വാദി॑ത്യം॒ ദ്രാതൃ॑വ്യസ്യ
 സംഽവി॑ന്ദന്തേ । **50 (11)**

(ഭവതി - ഭവതി - ക്രിയതേ - പുരുഷോ - ജയത്യ
ജയ - ജായതേകം ച) (A6)

Prapaataka Korvai with starting Padams of 1 to 6 Anuvaakams :-

(ഉദ്ധ്യന്യമാനം - നവൈതാനി - സന്തി - രേകവിഴ്ശ
ഏഷോ - പ്രതിഷ്ഠാം - പ്രജാപതിർ വൃത്തഃ ഷട്)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of dasanees :-

(ഉദ്ധ്യന്യമാനഃ - ശോചിഷ്ഠശോ - ഗേ സപതാ -
നതിഗ്രാഹ്യാ - വൈശ്വദേവമാലഭന്തേ പഞ്ചാശത്)

First and Last Padam of Second Prapaatakam :-

(ഉദ്ധ്യന്യമാനഃ - സംഘീഭന്തേ)

ഹരിഃ ഓം

കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ
പ്രഥമാഷ്ടകേ ദ്വിതീയഃ പ്രപാഠകഃ സമാപ്തഃ
=====

തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം _ TB 1.2

Details of Dasani & Vaakyams for Ashtakam 1 – Prapaatakam 2 – TB 1.2

	Dasani	Vaakyams
Anuvakam 1	27	272
Anuvakam 2	5	51
Anuvakam 3	4	45
Anuvakam 4	3	35
Anuvakam 5	4	37
Anuvakam 6	7	71
Total →	50	511

1.3 പ്രഥമാഷ്ടകേ തൃതീയഃ പ്രപാഠകഃ-വാജപേയബ്രാഹ്മണം

1.3.1 അനുവാകം 1 - പുനരാധേയശേഷഃ

ആജുഭാഗയോർവിശേഷഃ

TB 1.3.1.1

ദേ॒വാ॒സു॒രാഃ॒ സംയ॑ത്താ ആ॒സന് । തേ ദേ॒വാ വി॑ജയ-
 മു॒പ॒യ॒ന്തഃ॒ । അ॒ഗ്നീ॒ഷോ॒മയോ॑-സ്മേ॒ജ॒സി॒നീ॒സ്ത॒നുഃ॒ സം
 നൃ॒ദധ॑ത । ഇ॒ദമു॑ നോ ഭ॒വി॒ഷ്യ॒തി । യദി॑ നോ ജേ॒ഷ്യ॒ന്തീ॒തി ।
 തേ॒നാ॒ഗ്നീ॒ഷോ॒മാ-വ॒പാ॒ക്രാ॒മ॒താം । തേ ദേ॒വാ വി॑ജി॒ത്യ ।
 അ॒ഗ്നീ॒ഷോ॒മാ-വ॒ന്തെ॒ച്ഛ॒ന് । തേ॒ഽഗ്നി॑-മ॒ന്വ॒വി॒ന്ദ॒ൻ-
 നൃ॒തൃ॒ഷ്ടു॒ഷ്ടം॒ സ॒ന്നം । ത॒സ്യ॒ വി॒ഭക്തീ॑ഭി-സ്മേ॒ജ॒സി॒നീ॒സ്ത॒നു-
 -ര॒വാ॒രു॒ന്ധ॑ത । 1 (10)

TB 1.3.1.2

തേ സോ॒മ-മ॒ന്വ॒വി॒ന്ദ॒ന് । തമ॑ഘ്ന॒ന് । ത॒സ്യ॒ യ॒ഥാ॑ഭി॒ജ്ഞാ॑യം
 ത॒സ്മൈ॑ വൃ॒ഗൃ॒ഹ്ണ॑ത । തേ ഗ്ര॒ഹാ അ॑ഭ॒വ॒ന് ।
 തദ്-ഗ്ര॒ഹാ॑ണാം ഗ്ര॒ഹ॒ത്വം । യ॒സ്യൈ॒വം വി॑ദു॒ഷോ
 ഗ്ര॒ഹാ ഗൃ॒ഹ്യ॑ന്തേ । ത॒സ്യ॒ ത്വേ॒വ ഗൃ॒ഹീ॑താഃ ।
 നാ॒നാ॒ഗ്നേ॒യം പു॒നരാ॑ധേ॒യേ കൂ॒ര്യാത് । യദ॒നാ॒ഗ്നേ॒യം
 പു॒നരാ॑ധേ॒യേ കൂ॒ര്യാത് । വൃ॒ദ്ധമേ॒വ തത് । 2 (10)

TB 1.3.1.3

അനാഗ്നേയം ഓ ഏതത് ക്രിയതേ । യഥ് സമിധ-
 സ്തന്നുനപാതമിഡോ ബർഹിർ-യജതി । ഉദാവാഗ്നേയാ-
 വാജ്യഭാഗൗ സ്യാതാം । അനാജ്യഭാഗൗ-ഭവത ഇത്യാഹുഃ ।
 യദുദാവാഗ്നേയാവന്വഞ്ചാവിതി । അഗ്നയേ
 പവമാനായോത്തരഃ സ്യാത് । യത് പവമാനായ ।
 തേനാജ്യ ഭാഗഃ । തേന സൗമ്യഃ । ബുധന്വത്യാഗ്നേയ-
 സ്യാജ്യ-ഭാഗസ്യ പുരോഽനുവാക്യാ ഭവതി । 3 (10)

TB 1.3.1.4

യഥാ സുപ്തം ബോധയതി । താദൃഗേവ തത് ।
 അഗ്നിന്യുക്താഃ പത്നീ സംയാജാനാമൃചഃ സ്യുഃ ।
 തേനാഗ്നേയഃ സർവം ഭവതി । ഏകധാ തേജസിനീം
 ദേവതാ-മുപൈതീത്യാഹുഃ । സൈനമീശ്വരാ പ്രദഹ ഇതി ।
 നേതി ബ്രൂയാത് । പ്രജനനം ഓ അഗ്നിഃ ।
 പ്രജനന-മേവോപൈതീതി ।
 കൃതയജുഃ സംഭൃത സംഭാര ഇത്യാഹുഃ । 4 (10)

TB 1.3.1.5

ന സംഭൃ॑ത്യാഃ സംഭാ॑രാഃ । ന യ॑ജുഃ കാ॒ര്യ॑മിതി ।
 അ॒ഥോ ഖ॒ലു । സംഭൃ॑ത്യാ ഏ॒വ സംഭാ॑രാഃ । കാ॒ര്യം യ॑ജുഃ ।
 പു॒നരാ॒ധേയ॑സ്യ സ॒മൃദ്ധ്യ॑ । തേ॒നോ॒പാ॒ശ്ശു പ്ര॑ച॒രതി॑ ।
 ഏ॒ഷ്യ ഇ॒വ വാ ഏ॒ഷഃ । യത് പു॒ന-രാ॒ധേയഃ॑ ।
 യഥോ॒പാ॒ശ്ശു ന॒ഷ്ടമി॒ച്ഛതി॑ । 5 (10)

TB 1.3.1.6

താ॒ഭ്യഗേ॒വ തത് । ഉ॒ച്ചൈഃ സി॒ഷ്ടകൃ॑ത॒മുഥ് സൃ॑ജതി ।
 യഥാ॑ ന॒ഷ്ടം വി॒താ പ്രാ॑ഹായമിതി । താ॒ഭ്യഗേ॒വ തത് ।
 ഏ॒കധാ॑ തേ॒ജസി॑നീം ദേ॒വതാ॑മു॒പൈതീ॑ത്യാഹുഃ ।
 സൈ॒നമീ॒ശ്വരാ॑ പ്ര॒ഭഹ॑ ഇതി । തത്ത॒ഥാ നോ॒പൈതി॑ ।
 പ്ര॒യാ॒ജാ॒നു॒യാ॒ജേഷ്ഠാ॑വ വി॒ഭക്തീഃ॑ കു॒ര്യാത് ।
 യഥാ॑പു॒ർവ-മാ॑ജ്യഭാ॒ഗൗ സൃ॑യാതാം ।
 ഏ॒വം പ॒ത്നീ സംയ॑ജാഃ () । 6 (10)

TB 1.3.1.7

തദ്-വൈ॒ശ്യാന॑രവത്-പ്ര॒ജന॑നവ॒ത്തര॑-മു॒പൈതീ॑തി ।
 തദാ॑ഹുഃ । വ്യൂ॒ദ്ധം വാ ഏ॒തത് । അ॒നാ॒ഗേ॒യം വാ ഏ॒തത്
 ക്രി॑യത ഇതി । നേതി ബ്രൂ॒യാത് ।

അഗ്നിം പ്രഥമം വിദക്തീനാം യജതി । അഗ്നിമുത്തമം
പത്നീ സംയാജാനാം । തേനാഗ്നേയം । തേന സമൃദ്ധം
ക്രിയത ഇതി । 7 (9)

(അരുന്ധ - തൈവ തദ് - ഭവതി - സംഭൃതസംഭാര
ഇത്യാഹു - രിച്ചതി - പത്നീസംയാജാ - +നവ ച) (A1)

1.3.2 അനുവാകം 2 - വാജപേയസ്യ വിധിഃ

TB 1.3.2.1

ദേവാ വൈ യഥാദർശം യജ്ഞാനാഹരന്ത ।
യോഽഗ്നിഷ്ടോമം । യ ഉക്ഥ്യം । യോഽതിരാത്രം ।
തേ സഹൈവ സർവേ വാജപേയ-മപശ്യന് । തേ ।
അന്യോന്യസൈ നാതിഷ്ഠന്ത । അഹമനേൻ യജാ ഇതി ।
തേഽബ്രുവന് । ആജിമസ്യ ധാവാമേതി । 8 (10)

TB 1.3.2.2

തസ്മിൻ-നാജിമധാവന് । തം ബൃഹസ്പതി-രുദ്രജയത് ।
തേനായജത । സ സ്വാരാജ്യ-മഗച്ഛത് । തമിന്ദ്രോഽബ്രവീത് ।
മാമനേൻ യാജയേതി । തേനേന്ദ്ര-മയാജയത് ।
സോഽഗ്രം ദേവതാനാം പരൈത്യത് । അഗച്ഛഥ്-സ്വാരാജ്യം ।
അതിഷ്ഠന്താസൈ ജൈഷ്ഠ്യായ । 9 (10)

TB 1.3.2.3

യ ഏവം ഹിദാൻ. വാജപേയേന യജതേ ।
 ഗച്ഛതി സ്വാരാജ്യം । അഗ്രച്ഛ സമാനാനാം പര്യേതി ।
 തിഷ്ഠന്തേസ്മൈ ജൈഷ്ഠ്യായ । സ വാ ഏഷ
 ബ്രാഹ്മണസ്യ ചൈവ രാജന്യസ്യ ച യജ്ഞഃ । തം വാ
 ഏതം വാജപേയ ഇത്യാഹുഃ । വാജാപേയാ വാ ഏഷഃ ।
 വാജഃ ഹ്യേതേന ദേവാ ഐഹ്നൻ । സോമോ വൈ
 വാജപേയഃ । യോ വൈ സോമം വാജപേയം വേദ । 10 (10)

TB 1.3.2.4

വാജേവൈനം പീത്വാ ഭവതി । ആസ്യ വാജീ ജായതേ ।
 അന്നം വൈ വാജപേയഃ । യ ഏവം വേദ । അത്ത്യന്നം ।
 ആസ്യാനാദോ ജായതേ । ബ്രഹ്മ വൈ വാജപേയഃ ।
 യ ഏവം വേദ । അത്തി ബ്രഹ്മണാസന്നം ।
 ആസ്യ ബ്രഹ്മാ ജായതേ । 11 (10)

TB 1.3.2.5

വാഗൈ വാജസ്യ പ്രസവഃ । യ ഏവം വേദ । കരോതി
 വാചാ വീര്യം । ഐനം വാചാ ഗച്ഛതി ।
 അപിവതി വാചം വദതി ।

പ്രജാപതിർ ദേവേഭ്യോ യജ്ഞാൻ വ്യാദിശത് ।
 സ ആത്മൻ വാജപേയ-മധത്ത । തം ദേവാ അബ്രൂവന് ।
 ഏഷ വാവ യജ്ഞഃ । യദ്-വാജപേയഃ । 12 (10)

TB 1.3.2.6

അപ്യേവ നോടത്രാസ്തിതി । തേഭ്യ ഏതാ ഉജ്ജിതീഃ
 പ്രായച്ഛത് । താ വാ ഏതാ ഉജ്ജിതയോ വ്യാഖ്യായന്തേ ।
 യജ്ഞസ്യ സർവതായ । ദേവതാനാ-മനിർഭാഗായ ।
 ദേവാ വൈ ബ്രഹ്മണശ്ചാനസ്യ ച ശമലമപാഹ്ലന് ।
 യദ്-ബ്രഹ്മണഃ ശമലമാസീത് । സാ ഗാഥാ നാരാശഃസ്യ
 ഭവത് । യദന്നസ്യ । സാ സൂരോ । 13 (10)

TB 1.3.2.7

തസ്മാദ്-ഗായതശ്ച മത്തസ്യ ച ന പ്രതിഗൃഹ്യം ।
 യത് പ്രതിഗൃഹ്ണീയാത് । ശമലം പ്രതിഗൃഹ്ണീയാത് ।
 സർവാ വാ ഏതസ്യ വാചോ ഽവരുദ്ധാഃ ।
 യോ വാജപേയയാജീ । യാ പൃഥിവ്യാം യാഽഗ്നൗ യാ
 രഥന്തരേ । യാഽന്തരിക്ഷേ യാ വായൗ യാ വാമദേവ്യേ ।
 യാ ദിവി യാഽദിത്യേ യാ ബൃഹതി । യാഽഹ്നൗ യൗഷധീഷു
 യാ വനസ്പതിഷു । തസ്മാദ് വാജപേയയാജ്യാർത്ഥിജീനഃ () ।

സർവാ ഹൃസ്യ വാചോ ഹവരൂഢാഃ | 14 (11)

(ധാവാമേതി - ജൈഷ്ഠ്യായ - വേദ - ബ്രഹ്മാ ജായതേ -
വാജപേയഃ - സുരാ - ഷർത്ഥിജീന ഏകം ച) (A2)

1.3.3 അനുവാകം 3 - തസ്യ ഗ്രഹവിശേഷാഃ

TB 1.3.3.1

ദേവാ വൈ യദന്യേർ-ഗ്രഹൈർ-യജ്ഞസ്യ
നാവാരൂന്ധത | തദതിഗ്രാഹ്യൈ-രതിഗൃഹ്യാ-വാാരൂന്ധത |
തദതിഗ്രാഹ്യാണാ-മതിഗ്രാഹ്യത്വം | യദതിഗ്രാഹ്യാ
ഗൃഹ്യാന്തേ | യദേവാന്യേർ-ഗ്രഹൈർ യജ്ഞസ്യ
നാവാരൂന്ധേ | തദേവ തൈരതിഗൃഹ്യാ-വാരൂന്ധേ |
പഞ്ച ഗൃഹ്യാന്തേ | പാക്തോ യജ്ഞഃ | യാവാനേവ
യജ്ഞഃ | തമാപ്താ ഹവരൂന്ധേ | 15 (10)

TB 1.3.3.2

സർവ ഐന്ദ്രാ ദിവന്തി | ഏകധൈവ യജമാന ഇന്ദ്രിയം
ദധതി | സപ്തദശ പ്രാജാപത്യാ ഗ്രഹാ ഗൃഹ്യാന്തേ |
സപ്തദശഃ പ്രാജാപതിഃ | പ്രാജാപതേ-രാപ്തേ |
ഏകയർചാ ഗൃഹ്ണാതി | ഏകധൈവ യജമാനേ വീര്യം
ദധാതി | സോമഗ്രഹാഃ ശ്ച സുരാഗ്രഹാഃ ശ്ച ഗൃഹ്ണാതി |

ഏ॒തദ് വൈ॑ ദേ॒വാനാ॑ം പര॒മമ॑ന്നം । യഥ് സോമഃ॑ । 16 (10)

TB 1.3.3.3

ഏ॒തൻ മ॑നു॒ഷ്യാണാ॑ം । യഥ് സു॒രാ॑ । പര॒മേ॒ണൈ॒വാസ്മാ॑
അ॒ന്നാദ്യേ॑നാ॒വര॑-മ॒ന്നാദ്യ॑-മ॒വരു॑ന്ധേ । സോമ॑ഗ്രഹാൻ
ഗൃ॒ഹ്ണാ॑തി । ബ്ര॒ഹ്മണോ॑ വാ ഏ॒തത് തേ॑ജഃ । യഥ് സോമഃ॑ ।
ബ്ര॒ഹ്മണ॑ ഏ॒വ തേ॑ജസാ॒ തേജോ॑ യജമാ॒നേ ദധാ॑തി ।
സു॒രാഗ്ര॑ഹാൻ ഗൃ॒ഹ്ണാ॑തി । അ॒ന്നസ്യ॑ വാ ഏ॒തച്ഛമ॑ലം ।
യഥ് സു॒രാ॑ । 17 (10)

TB 1.3.3.4

അ॒ന്നസ്യൈ॑വ ശമ॒ലേന॑ ശമ॒ലം യജമാ॑നാ-ദ॒പഹ॑ന്തി ।
സോമ॑ഗ്രഹാഽശ്ച സു॒രാഗ്ര॑ഹാഽശ്ച ഗൃ॒ഹ്ണാ॑തി ।
പുമാൻ॑. വൈ സോമഃ॑ । സ്രീ॑ സു॒രാ॑ । തൻ മി॒മുനം॑ ।
മി॒മുനമേ॑വാസ്യ തദ്-യജേ॑ത ക॒രോതി॑ പ്ര॒ജന॑നായ ।
ആ॒ത്മാനമേ॑വ സോമ॑ഗ്രഹൈഃ സ്തൃ॒ണോതി॑ । ജായാ॑ഽ
സു॒രാ ഗ്ര॑ഹൈഃ । തസ്മാ॑ദ്-വാജ॒പേയയാ॑ജ്യമു॒ഷ്മിൻ ലോ॑കേ
സ്രീ॒യഽ സംഭ॑വതി । വാജ॒പേയാ-ഭി॑ജിതഃ ഹൃ॒സ്യ । 18 (10)

TB 1.3.3.5

പൂർവേ॑ സോമഗ്രഹാ॑ ഗൃഹ്യന്തേ॑ । അപരേ॑ സുരാഗ്രഹാഃ॑ ।
 പുരോക്ഷ॑ൗ സോമഗ്രഹാൻമ്- സാദയതി॑ ।
 പശ്ചാദക്ഷ॑ൗ സുരാഗ്രഹാൻ । പാപവസ്യസസ്യ
 വിധ്യ॑ത്യൈ । ഏഷ॑ വൈ യജമാനഃ॑ । യഥ്॑ സോമഃ॑ ।
 അന്ന॑ൗ സുരാ॑ ॥ സോമഗ്രഹാൗശ്ച॑ സുരാഗ്രഹാൗശ്ച॑
 വൃതി॑ഷജതി । അന്നാദ്യേ॑നൈവൈനം॑ വൃതി॑ഷജതി । 19 (10)

TB 1.3.3.6

സംപൃചഃ॑ സ്ഥ സം മാ॑ ദദ്രേണ॑ പൃക്തേ॑ത്യാഹ ।
 അന്നം॑ വൈ ദദ്രം । അന്നാദ്യേ॑നൈവൈന॑ൗ സൗ॑സൃജതി ।
 അന്നസ്യ॑ വാ ഏത॑ച്ചമലം । യഥ്॑ സുരാ॑ ॥ പാപ്॑മൈവ॑ ഖലു
 വൈ ശമലം॑ । പാപ്॑മനാ॑ വാ ഏനമേ॑തച്ചമലേന॑ വൃതി॑ഷജതി ।
 യഥ്॑ സോമഗ്രഹാൗശ്ച॑ സുരാഗ്രഹാൗശ്ച॑ വൃതി॑ഷജതി ।
 വിപൃചഃ॑ സ്ഥ വി മാ॑ പാപ്॑മനാ॑ പൃക്തേ॑ത്യാഹ ।
 പാപ്॑മൈവൈന॑ൗ ശമലേന॑ വ്യാവർ॑തയതി । 20 (10)

TB 1.3.3.7

തസ്മാദ്॑ വാജപേ॑യയാജീ॑ പൃതോ॑ മേധ്യോ॑ ദക്ഷി॑ണ്യഃ ।
 പ്രാങ്ദ്ര॑വതി സോമഗ്രഹൈഃ॑ ।

അമു॒മേ॒വ തൈർ ലോ॒ക-മ॒ഭിജ॑യതി । പ്ര॒ത്യങ്ഖ്॑സുരാ
 ഗ്ര॒ഹൈഃ । ഇ॒മമേ॒വ തൈർ ലോ॒ക-മ॒ഭിജ॑യതി ।
 പ്ര॒തിഷ്ഠ॑ന്തി സോമഗ്ര॒ഹൈഃ । യാവ॑ദേ॒വ സ॒ത്യം ।
 തേന॑ സൂ॒യതേ॑ । വാ॒ജസ്യ॑ദ്ഭ്യഃ സുരാഗ്ര॒ഹാൻ । ഹ॑രന്തി ।
 അ॒ന്യതേ॑നൈ॒വ വിശ॑ച്ഛ് സച്ഛ്സൃ॒ജതി॑ () ।
 ഹി॒രണ്യ॑പാത്രം മ॒ധോഃ പൂ॒ർണം ദ॑ദാതി ।
 മ॒ധവ്യോഽ॑ സാ॒നീതി॑ । ഏ॒ക॒ധാ ബ്ര॑ഹ്മണ ഉ॒പ ഹ॑രതി ।
 ഏ॒ക॒ധൈ॒വ യ॑ജമാ॒ന ആ॑യു॒സ്തേജോ॑ ദധാതി । 21 (14)

(ആപ്താഽവരുന്ധേ - സോമഃ - ശമലം യഥ് സുരാ - ഹൃ -
 സൈന്യനം വൃതിഷജതി - വ്യാവർതയതി - സൃജതി
 ചതാരി ച) (A3)

1.3.4 അനുവാകം 4 - പശവഃ സപദശ

TB 1.3.4.1

ബ്ര॒ഹ്മ॒വാ॒ദി॒നോ॑ വദന്തി । നാഗ്നി॑ഷ്ടോ॒മോ നോ॑ക്ഥ്യഃ ।
 ന ഷോ॑ഡശീ നാതിരാത്രഃ । അ॒ഥ ക॒സ്താദ് വാ॒ജപേ॑യേ
 സർവേ॑ യജ്ഞക്ര॒തവോ॑ഽവരു॒ധ്യന്ത॑ ഇതി । പശു॑ഭിരിതി
 ബ്രൂ॒യാത് । ആ॒ഗ്നേ॒യം പ॒ശുമാ॑ലഭതേ । അ॒ഗ്നി॑ഷ്ടോ॒മമേ॒വ
 തേ॒നാവ॑രുന്ധേ । ഐ॒ന്ദ്രാ॒ഗ്നേ॒നോ॑ക്ഥ്യം ।

ഐന്ദ്രേണ ഷോഡശിനഃ സ്തോത്രം ।

സാരസ്വത്യാ-തിരാത്രം । 22 (10)

TB 1.3.4.2

മാരുത്യാ ബൃഹതഃ സ്തോത്രം । ഏതാവന്തോ വൈ

യജ്ഞക്രതവഃ । താൻ പശുഭിരേവാ-വരുന്ധേ ।

ആത്മാനമേവ സ്പൃണോ-ത്യഗ്നിഷ്ടോമേന । പ്രാണാപാനാ-

വുക്ഥ്യേന । വീര്യച്ഛോഡശിനഃ സ്തോത്രേണ ।

വാച-മതിരാത്രേണ । പ്രജാം ബൃഹതഃ സ്തോത്രേണ ।

ഇമമേവ ലോകമഭി ജയത്യഗ്നിഷ്ടോമേന ।

അന്തരിക്ഷ-മുക്ഥ്യേന । 23 (10)

TB 1.3.4.3

സുവർഗം ലോകച്ഛോഡശിനഃ സ്തോത്രേണ ।

ദേവയാനാനേവ പഥ ആരോഹ-ത്യതിരാത്രേണ । നാകച്ഛോ

രോഹതി ബൃഹതഃ സ്തോത്രേണ । തേജ ഏവാത്മൻ ധത്ത

ആഗ്നേയേന പശുനാ । ഓജോ ബലമൈന്ദ്രാഗ്നേന ।

ഇന്ദ്രിയ-മൈന്ദ്രേണ । വാചച്ഛാരസ്വത്യാ । ഉഭാവേവ

ദേവലോകം ച മനുഷ്യലോകം ചാഭിജയതി മാരുത്യാ

വശയാ । സപ്തദശ പ്രാജാപത്യാൻ പശുനാലഭതേ ।

സപ്തദശഃ പ്രജാപതിഃ । 24 (10)

TB 1.3.4.4

പ്രജാപതേരാപ്തൈഃ । ശ്യാമാ ഏകരൂപാ ഭവന്തി । ഏവമിവ
 ഹി പ്രജാപതിഃ സമൃദ്ധ്യുഃ । താൻ പര്യഗ്നികൃതാ-
 നുമ്പ്സൃജതി । മരുതോ യജ്ഞമജിഷ്ഠാസൻ പ്രജാപതേഃ ।
 തേഭ്യ ഏതാം മാരുതീം വശാമാലഭത । തയൈവൈനാ-
 നശമയത് । മാരുത്യാ പ്രചര്യ । ഏതാൻമ സംജ്ഞപയേത് ।
 മരുത ഏവ ശമയിതാ । 25 (10)

TB 1.3.4.5

ഏതൈഃ പ്രചരതി । യജ്ഞസ്യോഘാതായ । ഏകധാ
 വപാ ജുഹോതി । ഏകദേവത്യാ ഹി । ഏതേ ।
 അഥോ ഏകധൈവ യജമാനേ വീര്യം ദധാതി ।
 നൈവാരേണ സപ്തദശശരാവേ-ണൈതർഹി പ്രചരതി ।
 ഏതത് പുരോധാശാ ഹ്യേതേ । അഥോ പശൂനാമേവ
 ഛിദ്രമപിദധാതി । സാരസ്വത്യോത്തമയാ പ്രചരതി () ।
 വാഗ് വൈ സരസ്വതീ । തസ്മാത് പ്രാണാനാം വാഗുത്തമാ ।
 അഥോ പ്രജാപതാവേവ യജ്ഞം പ്രതിഷ്ഠാപയതി ।
 പ്രജാപതിർഹി വാക് । അപന്നദതീ ഭവതി ।

തസ്താൻ മനുഷ്യാഃ സർവാം വാചം വദന്തി । 26 (16)

(അതിരാത്ര - മന്തരിക്ഷമുക്ഥ്യേന - പ്രജാപതിഃ -
ശമയിത്വാത് - തഥയാ പ്രചരതി ഷട് ച) (A4)

1.3.5 അനുവാകം 5 - രഥയാജനം

TB 1.3.5.1

സാവിത്രം ജുഹോതി കർമ്മണഃ കർമ്മണഃ പുരസ്താത് ।
കസ്തദ്-വേദേത്യാഹുഃ । യദ്-വാജപേയസ്യ പൂർവം
യദപരമിതി । സവിത്യപ്രസൂത ഏവ യഥാപൂർവം
കർമാണി കരോതി । സവനേ സവനേ ജുഹോതി ।
ആക്രമണമേവ തഥ് സേതും യജമാനഃ കുരുതേ ।
സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സമഷ്ട്യേ । വാചസ്തതിർ-
വാചമദ്യ സ്വദാതി ന ഇത്യാഹ । വാഗൈവ ദേവാനാം
പുരാടന്നമാസീത് । വാചമേവാസ്മാ അന്നം
സ്വദയതി । 27 (10)

TB 1.3.5.2

ഇന്ദ്രസ്യ വജ്രോടസി വാർത്ത്രഷ്ണ ഇതി രഥമുപാവഹരതി
വിജിത്യേ । വാജസ്യ നു പ്രസവേ മാതരം മഹീമിത്യാഹ ।
യച്ചൈവേയം । യച്ചാസ്യാമധി । തദേവാ-വരുന്ധേ ।

അഥോ തസ്മിന്നേവോദയേഽഭിഷിച്യതേ ।
 അഹ്നന്തര-മൃതമഹ്നു ഭേഷജമിത്യശ്വാൻ പപ്ലുലയതി ।
 അഹ്നു വാ അശ്വസ്യ തൃതീയം പ്രവിഷ്ടം ।
 തദനുവേനനവപ്ലവതേ । യദഹ്നു പപ്ലുലയതി । 28 (10)

TB 1.3.5.3

യദേവാസ്യാഹ്നു പ്രവിഷ്ടം । തദേവാവരുന്ധേ । ബഹു വാ
 അശ്വാ-ഽമേധ്യ-മുപഗച്ഛതി । യദഹ്നു പപ്ലുലയതി ।
 മേധ്യാനേവൈനാൻ കരോതി । വായുർവാ ത്വാ മനുർവാ
 ത്വേത്യാഹ । ഏതാ വാ ഏതം ദേവതാ അഗ്രേ
 അശ്വമയുഞ്ജന് । താദിരേവൈനാൻ യുനക്തി ।
 സവസ്യോജ്ജിതൈ । യജുഷാ യുനക്തി
 വ്യാവൃത്തൈ । 29 (10)

TB 1.3.5.4

അപാം ന പാദാശുഹേമന്നിതി സംമാർഷ്ടി ।
 മേധ്യാനേവൈനാൻ കരോതി । അഥോ
 സ്മാത്യേവൈനാനാജിഃ സരിഷ്യതഃ । വിഷ്ണു ക്രമാൻ
 ക്രമതേ । വിഷ്ണുരേവ ഭൂത്വേമാൻ-ലോകാ-നഭിജയതി ।
 വൈശ്വദേവോ വൈ രഥഃ ।

അങ്കൗ നൃകാവദിതോ രഥം യാവിത്യാഹ ।
 യാ ഏവ ദേവതാ രഥേ പ്രവിഷ്ടാഃ ।
 താഭ്യ ഏവ നമസ്കരോതി । ആത്മനോഽനാർത്ത്യൈ () ।
 അശമരഥം ഭാവുകോഽസ്യ രഥോ ഭവതി । യ ഏവം വേദ ।

**30 (12) (സ്വദയതി - പല്പുലയതി - വ്യാവൃത്തയാ -
 അനാർത്ത്യൈ ദേ ച) (A5)**

1.3.6 അനുവാകം 6 - രഥധാവനം

TB 1.3.6.1

ദേവസ്യാഹഃ സവിതുഃ പ്രസവേ ബൃഹസ്സതിനാ
 വാജജിതാ വാജം ജേഷ്മിത്യാഹ । സവിതുപ്രസൂത ഏവ
 ബ്രഹ്മണാ വാജമുജ്ജയതി । ദേവസ്യാഹഃ സവിതുഃ
 പ്രസവേ ബൃഹസ്സതിനാ വാജജിതാ വർഷിഷ്ഠം നാകഃ
 രൂഹേയമിത്യാഹ । സവിതുപ്രസൂത ഏവ ബ്രഹ്മണാ
 വർഷിഷ്ഠം നാകഃ രോഹതി । ചാത്യാലേ രഥചക്രം നിമിതഃ
 രോഹതി । അതോ വാ അങ്ഗീരസ ഉത്തമാഃ സുവർഗം
 ലോകമായന് । സാക്ഷാദേവ യജമാനഃ സുവർഗം
 ലോകമേതി । ആവേഷ്ടയതി । വജ്രോ വൈ രഥഃ ।
 വജ്രേണൈവ ദിശോഽഭിജയതി । **31 (10)**

TB 1.3.6.2

വാജിനാഽ സാമ ഗായതേ । അന്നം ഹൈ വാജഃ ।
 അന്നമേ-വാവരുന്ധേ । വാചോ വർഷമു ദേവേഭ്യോഽപാക്രാമത് ।
 തദ്-വനസ്സതീൻ പ്രാവിശത് । സൈഷാ വാഗ്-
 വനസ്സതിഷു വദതി । യാ ദുന്ദുഭൗ । തസ്മാദ്-ദുന്ദുഭിഃ
 സർവാ വാചോതി വദതി । ദുന്ദുഭീൻമ സമാഹ്വന്തി ।
 പരമാ വാ ഏഷാ വാക് । **32 (10)**

TB 1.3.6.3

യാ ദുന്ദുഭൗ । പരമയൈവ വാചാഽവരാം ഹ്വാചമ-വരുന്ധേ ।
 അഥോ വാച ഏവ വർഷമു യജമാനോ ഽവരുന്ധേ । ഇന്ദ്രായ
 വാചം ഹ്വദതേന്ദ്രം ഹ്വാജം ജാപയതേന്ദ്രോ വാജമജയി-
 ദിത്യാഹ । ഏഷ വാ ഏതർഹീന്ദ്രഃ । യോ യജതേ ।
 യജമാന ഏവ വാജമുജ്ജയതി । സപ്തദശ പ്രവൃദ്ധാനാജിം
 ധാവന്തി । സപ്തദശഃ സ്തോത്രം ദവതി । സപ്തദശ സപ്തദശ
 ദീയന്തേ । **33 (10)**

TB 1.3.6.4

സപ്തദശഃ പ്രജാപതിഃ । പ്രജാപതേ-രാഹ്വേ । അർവാഽസി
 സപ്തദശഃ വാജ്യസീത്യാഹ । അഗ്നിർവാ അർവാ ।

വാ॒യുഃ സ॒പ്തീഃ | ആ॒ദി॒ത്യോ വാ॒ജീ | ഏ॒താദി॒രേവാ॒സൈ
 ദേ॒വതാ॑ദി॒ർ-ദേ॒വര॑മം യു॒നക്തി | പ്ര॒ഷ്ടി॒വാഹി॑നം
 യു॒നക്തി | പ്ര॒ഷ്ടി॒വാഹീ॑ വൈ ദേ॒വര॑മഃ |
 ദേ॒വര॑മമേ॒വാസൈ॑ യു॒നക്തി | 34 (10)

TB 1.3.6.5

വാ॒ജീനോ॑ വാ॒ജം ധാ॒വത॑ കാ॒ഷ്ടാ॑ം ഗ॒ച്ഛതേ॑ത്യാഹ |
 സു॒വർഗോ॑ വൈ ലോ॒കഃ കാ॒ഷ്ടാ॑ | സു॒വർഗ॑മേ॒വ ലോ॒കം
 യ॒ന്തി | സു॒വർഗം॑ വാ ഏ॒തേ ലോ॒കം യ॒ന്തി | യ ആ॒ജിം
 ധാ॒വന്തി | പ്രാ॒ഞ്ചോ॑ ധാ॒വന്തി | പ്രാ॒ങ്ങി॒വ ഹി സു॒വർഗോ॑
 ലോ॒കഃ | ച॒തസ്യ॑ദി॒രനു॑ മ॒ന്ത്രയ॑തേ | ച॒താ॒രി ച॒ന്ദാ॒ധ്സി |
 ച॒ന്ദോദി॒രേവൈ॑നാ॒ന്മ സു॒വർഗം॑ ലോ॒കം ഗ॒മയ॑തി | 35 (10)

TB 1.3.6.6

പ്ര വാ ഏ॒തേഽസ്മാ॑ല്-ലോ॒കാച്ഛ॑വന്തേ | യ ആ॒ജിം ധാ॒വന്തി |
 ഉ॒ദഞ്ച॑ ആ॒വർത॑ന്തേ | അ॒സ്മാദേ॒വ തേ॑ന ലോ॒കാന്ന॑യന്തി |
 ര॒ഥവി॑മോച॒നീയം॑ ജു॒ഹോതി॑ പ്ര॒തിഷ്ഠി॑ത്യൈ | ആ മാ
 വാ॒ജസ്യ॑ പ്ര॒സവോ॑ ജഗ॒മ്യാദി॑ത്യാഹ | അ॒ന്നം വൈ॑ വാ॒ജഃ |
 അ॒ന്നമേ॒വാവ॑രു॒ന്ധേ | യ॒ഥാലോ॒കം വാ॑ ഏ॒ത ഉ॒ജ്ജ॑യന്തി |
 യ ആ॒ജിം ധാ॒വന്തി | 36 (10)

TB 1.3.6.7

കൃഷ്ണഃ കൃഷ്ണഃ വാജസ്യദ്ഭ്യഃ പ്രയച്ഛതി । യഥേവ തേ
 വാജം ലോകമുജ്ജയന്തി । തം പരിക്രീയാ-വരുന്ധേ ।
 ഏകധാ ബ്രഹ്മണ ഉപഹരതി । ഏകധൈവ യജമാനേ
 വീര്യം ദധാതി । ദേവാ വാ ഓഷധീഷ്യാജിമയുഃ ।
 താ ബൃഹസ്പതി-രുദജയത് । സ നീവാരാനിരവൃണീത ।
 തന്നീവാരാണാം നീവാരത്വം ।
 നൈവാരശ്ചരുർ-ഭവതി । 37 (10)

TB 1.3.6.8

ഏതദ്വൈ ദേവാനാം പരമമന്നം । യന്നീവാരാഃ ।
 പരമേണൈവാസ്മാ അന്നാദ്യേ-നാവര-മന്നാദ്യമവരുന്ധേ ।
 സപ്തദശശരാവോ ഭവതി । സപ്തദശഃ പ്രജാപതിഃ ।
 പ്രജാപതേ-രാപ്തേ । ക്ഷീരേ ഭവതി । രുചമേവാസ്മിൻ-
 ദധാതി । സർപിഷ്യാൻ ഭവതി മേധ്യതായ ।
 ബാർഹസ്പത്യോ വാ ഏഷ ദേവതയാ () । 38 (10)

TB 1.3.6.9

യോ വാജപേയേന യജതേ । ബാർഹസ്പത്യ ഏഷ ചരുഃ ।
 അശ്വാൻ-സരിഷ്യതഃ സസ്രുഷ്ശ്ചാവ-ശ്ചാപയതി ।

യമേവ തേ വാജം ഘോകമുജ്ജയന്തി । തമേവാവരുന്ധേ ।
 അജീജിപത വനസ്സതയ ഇന്ദ്രം വാജം വിമുച്യധാമിതി
 ദുന്ദുഭീൻ. വിമുഞ്ചതി । യമേവ തേ വാജം ഘോകമിന്ദ്രിയം
 ദുന്ദുഭയ ഉജ്ജയന്തി । തമേവാ-വരുന്ധേ । 39 (8)

(അഭിജയതി - വാ ഏഷാ വാഗ് - ദീയന്തേ
 ട്സൈ യുനക്തി - ഗമയതി - യ ആജിം ധാവന്തി -
 ഭവതി - ഭേവതയാ - +ഏഷാ ച) (A6)

1.3.7 അനുവാകം 7 - യുപാരോഹണം

TB 1.3.7.1

താർപ്യം യജമാനം പരിധാപയതി । യജേണാ വൈ
 താർപ്യം । യജേണൈവൈനസ് സമർധയതി । ദർഭമയം
 പരിധാപയതി । പവിത്രം വൈ ദർഭാഃ । പുനാത്യേവൈനം ।
 വാജം വാ ഏഷോഽവരുരുമ്സതേ । യോ വാജപേയേന
 യജതേ । ഓഷധയഃ ഖലു വൈ വാജഃ ।
 യദ്-ദർഭമയം പരിധാപയതി । 40 (10)

TB 1.3.7.2

വാജസ്യാവ-രുദ്ധേ ।
 ജായ ഏഹി സുവോ രോഹാവേത്യാഹ ।

പ॒ത്നീ॒യാ ഏ॒വൈ॒ഷ യ॒ജ്ഞ॒സ്യാൻ-വാ॒രംഭോ॑ഽന॒വച്ഛി॑ത്യേ ।
 സ॒പ്ത॒ദശാ-ര॒ത്തിർ യു॒പോ ഭ॒വതി॑ । സ॒പ്ത॒ദശഃ പ്ര॒ജാപ॑തിഃ ।
 പ്ര॒ജാപ॑തേരാ॒പ്തേ ॥ തു॒പര-ശ്ച॑തു॒രശ്രീ॑ർ-ഭ॒വതി॑ ।
 ഗൗ॒ധ്യം ച॒ഷാലം॑ ॥ ന॒ വാ ഏ॒തേ വ്രീ॒ഹയോ॑ ന॒ യവാഃ॑ ॥
 യദ്-ഗോ॒ധ്യമാഃ॑ ॥ 41 (10)

TB 1.3.7.3

ഏ॒വമീ॒വ ഹി॑ പ്ര॒ജാപ॑തിഃ സ॒മൃദ്ധ്യേ॑ । അ॒ഥോ
 അ॒മൃതേ॒വാസൈ॑ ലോ॒കമ॑ന്ന॒വന്തം॑ ക॒രോതി॑ । വാ॒സോഭി॑ർ-
 വേ॒ഷ്യയ॑തി । ഏ॒ഷ വൈ॑ യ॒ജമാ॑നഃ । യദ്യു॒പഃ ।
 സ॒ർവദേ॒വത്യം॑ വാ॒സഃ । സ॒ർവാഭി॑രേ॒വൈനം॑ ദേ॒വതാ॑ഭിഃ
 സ॒മർധ॑യതി । അ॒ഥോ ആ॒ക്രമ॑ണമേ॒വ തഥ്സേ॑ത്യം
 യ॒ജമാ॑നഃ കൂ॒രുതേ॑ । സു॒വർഗ॑സ്യ ലോ॒കസ്യ॑ സ॒മഷ്ട്യേ॑ ।
 ദ്വാ॒ദശ॑ വാ॒ജപ്ര॑സ॒വീയാ॑നി ജു॒ഹോതി॑ ॥ 42 (10)

TB 1.3.7.4

ദ്വാ॒ദശ॑ മാ॒സാഃ സം॑വൃ॒ത്സരഃ॑ । സം॑വൃ॒ത്സരമേ॒വ പ്രീ॑ണാതി ।
 അ॒ഥോ സം॑വൃ॒ത്സരമേ॒വാസ്മാ॑ ഉ॒പ ദധാ॑തി ।
 സു॒വർഗ॑സ്യ ലോ॒കസ്യ॑ സ॒മഷ്ട്യേ॑ । ദശ॑ഭിഃ ക॒ല്ലെ
 രോ॒ഹതി॑ । ന॒വ വൈ॑ പു॒രുഷേ॑ പ്രാ॒ണാഃ । നാഭി॑ർദശ॒മീ ।

പ്രാണാനേവ യഥാസ്ഥാനം കല്പയിതാ । സുവർഗം
 ലോകമേതി । ഏതാവദ്വൈ പുരുഷസ്യ സ്വം । 43 (10)

TB 1.3.7.5

യാവത്-പ്രാണാഃ । യാവദേവാസ്യാസ്തി । തേന സഹ
 സുവർഗം ലോകമേതി । സുവർദേവാഃ അഗന്മേത്യാഹ ।
 സുവർഗമേവ ലോകമേതി । അമൃതാ അഭ്യമേത്യാഹ ।
 അമൃതമിവ ഹി സുവർഗോ ലോകഃ । പ്രജാപതേഃ പ്രജാ
 അഭ്യമേത്യാഹ । പ്രാജാപത്യോ വാ അയം ലോകഃ ।
 അസ്മാദേവ തേന ലോകാനൈതി । 44 (10)

TB 1.3.7.6

സമഹം പ്രജയാ സം മയാ പ്രജേത്യാഹ ।
 ആശിഷമേവൈതാ-മാശാസ്തേ । ആസപുടൈർ ഏന്തി ।
 അന്നം വാ ഇയം । അന്നാഭ്യേനൈവൈനഃ സമർധയന്തി ।
 ഊഷൈർ ഏന്തി । ഏതേ ഹി സാക്ഷാദന്നം । യദുഷാഃ ।
 സാക്ഷാദേവൈന-മന്നാഭ്യേന സമർധയന്തി ।
 പുരസ്താത്-പ്രത്യഞ്ചം ഏന്തി । 45 (10)

TB 1.3.7.7

പുരസ്താദ്ധി പ്രതീചീന-മന്നമദ്യതേ॥ ശീർഷതോ ഏന്തി ।
 ശീർഷതോ ഹ്യന്നമദ്യതേ॥ ദിഗ്ഭ്യോ ഏന്തി । ദിഗ്ഭ്യ
 ഏവാസ്മാ അന്നാദ്യ-മവരുന്ധതേ । ഇൗശ്വരോ വാ ഏഷ
 പരാങ്-പ്രദഘഃ । യോ യുപച്ഛ് രോഹതി ।
 ഹിരണ്യമധ്യ-വരോഹതി । അമൃതം വൈ ഹിരണ്യം ।
 അമൃതച്ഛ് സുവർഗോ ലോകഃ () । 46 (10)

TB 1.3.7.8

അമൃത ഏവ സുവർഗേ ലോകേ പ്രതി തിഷ്ഠതി ।
 ശതമാനം ഭവതി । ശതായുഃ പുരുഷഃ ശതേന്ദ്രിയഃ ।
 ആയുഷ്ഠേവേന്ദ്രിയേ പ്രതി തിഷ്ഠതി । പുഷ്പൈഃ വാ ഏതദ്-
 രൂപം । യദജാ । ത്രിഃ സംവത്സരസ്യാന്യാൻ-പശൂൻ
 പരി പ്രജായതേ । ബസ്താജിന-മധ്യവ രോഹതി ।
 പുഷ്ട്യാമേവ പ്രജനനേ പ്രതിതിഷ്ഠതി । 47 (9)

(പരിധാപയതി - ഗോധൂമാ - ജുഹോതി - സ്വം - നൈതി
 - പ്രത്യഞ്ജം ഏന്തി - ലോകോ - +നവ ച (A7)

1.3.8 അനുവാകം 8 – അന്നഹോമാഃ, അഭിഷേകശ്ച

TB 1.3.8.1

സപ്താ॑ന്ന-ഹോ॒മാ॒ഞ്ജു॑ഹോതി । സപ്ത॑ വാ അ॒ന്നാ॑നി ।
 യാവ॑ന്തേ॒ത്യവാ॑ന്നാനി । താ॒ന്യേ॒വാ॒വരു॑ന്ധേ । സപ്ത॑ ഗ്രാ॒മ്യോ
 ഓ॒ഷധ॑യഃ । സപ്താ॑ര॒ണ്യഃ । ഉ॒ഭയീ॑ഷാ-മ॒വരു॑ദ്ധ്യേ ।
 അ॒ന്ന॒സ്യാ-ന॒സ്യ ജു॑ഹോതി । അ॒ന്ന॒സ്യാ॒ന്ന॒സ്യാ-
 വരു॑ദ്ധ്യേ । യദ്-വാ॑ജപേ॒യയാ॑ജ്യ-ന॒വരു॑ദ്ധ്യ॒സ്യാശ്നീ॑യാത് ।

48 (10)

TB 1.3.8.2

അ॒വരു॑ദ്ധേ॒ന വൃ॑ധ്യേ॒ത । സർവ॑സ്യ॒ സമ॑വദായ ജു॑ഹോതി ।
 അ॒ന്ന॒വരു॑ദ്ധ്യ॒സ്യാ॒വരു॑ദ്ധ്യേ । ഔ॒ദ്യുംബരേ॑ണ॒ സ്രു॒വേണ॑
 ജു॑ഹോതി । ഊ॒ർഗാ॑ അ॒ന്ന-മു॒ദ്യുംബരഃ॑ । ഊ॒ർജ
 ഏ॒വാ॒ന്നാ॒ദ്യ॒സ്യാ॒വരു॑ദ്ധ്യേ । ദേ॒വ॒സ്യ താ॑ സ॒വിതുഃ
 പ്ര॒സ॒വ ഇ॒ത്യാഹ॑ । സ॒വിതു॑ പ്ര॒സൂത॑ ഏ॒വൈനം
 ബ്ര॒ഹ്മണാ॑ ദേ॒വതാ॑ഭി-ര॒ഭിഷി॑ഞ്ചതി ।
 അ॒ന്ന॒സ്യാ॒ന്ന॒സ്യാ॒ഭിഷി॑ഞ്ചതി ।
 അ॒ന്ന॒സ്യാ॒ന്ന॒സ്യാ॒വരു॑ദ്ധ്യേ । **49 (10)**

TB 1.3.8.3

പുരസ്താത്-പ്രത്യഞ്ച-മഭിഷിഞ്ചതി । പുരസ്താദ്ധി-
 പ്രതീചീന-മന്നമദ്യതേ । ശീർഷതോഽഭിഷിഞ്ചതി ।
 ശീർഷതോ ഹ്യന്നമദ്യതേ । ആമുഖാദന്വവ സ്രാവയതി ।
 മുഖത ഏവാസ്മാ അന്നാദ്യം ദധാതി । അഗ്നേസ്ത്വാ
 സാമ്രാജ്യേനാഭിഷിഞ്ചാമീത്യാഹ । ഏഷ വാ അഗ്നഃ
 സവഃ । തേനൈവൈന-മഭിഷിഞ്ചതി । ഇന്ദ്രസ്യ
 ത്വാ സാമ്രാജ്യേനാഭിഷിഞ്ചാമീത്യാഹ । **50 (10)**

TB 1.3.8.4

ഇന്ദ്രിയ-മേവാസ്മി-ന്നേതേന ദധാതി । ബൃഹസ്സതേസ്ത്വാ
 സാമ്രാജ്യേനാഭിഷിഞ്ചാമീത്യാഹ । ബ്രഹ്മ വൈ ദേവാനാം
 ബൃഹസ്സതിഃ । ബ്രഹ്മണൈവൈന-മഭിഷിഞ്ചതി ।
 സോമഗ്രഹാഃശ്ചാ-വദാനീയാനി ചർതിഗ്ദ്യ ഉപ ഹരന്തി ।
 അമൃമേവ തൈർ ലോക-മന്നവന്തം കരോതി ।
 സൂരാഗ്രഹാഃശ്ചാ-നവദാനീയാനി ച വാജസ്യദ്ദ്യഃ ।
 ഇമമേവ തൈർ ലോക-മന്നവന്തം കരോതി ।
 അഥോ ഉഭയീഷോവാഭിഷിച്യതേ । വിമാമം കുർവതേ
 വാജസ്യതഃ । **51 (10)**

TB 1.3.8.5

ഇന്ദ്രിയസ്യാവരുദ്ധ്യേ । അനിരുക്താഭിഃ പ്രാതസ്സവനേ
 സ്തുവതേ । അനിരുക്തഃ പ്രജാപതിഃ । പ്രജാപതേരാപ്തേ ।
 വാജവതീഭിർ-മാധ്യന്ദിനേ । അന്നം വൈ വാജഃ ।
 അന്നമേവാ-വരുന്ധേ । ശിപിവിഷ്ടവതീഭി-
 സ്തുതീയസവനേ । യജ്ഞോ വൈ വിഷ്ണുഃ । പശവഃ
 ശിപിഃ () । യജ്ഞേ ഏവ പശുഷു പ്രതി തിഷ്ഠതി ।
 ബൃഹദന്ത്യം ഭവതി । അന്തമേവൈനഃ ശ്രിയൈ
 ഗമയതി । 52 (13) (അശ്തീയാ - ദന്നസ്യാന്നസ്യാ വരുദ്ധ്യാ
 - ഇന്ദ്രസ്യ ത്വാ സാമ്രാജ്യേനാഭിഷിഞ്ചാ മീത്യാഹ -
 വാജസ്യതഃ - ശിപി സ്തീണി ച) (A8)

1.3.9 അനുവാകം 9 - അതിഗ്രാഹ്യം, പഞ്ചൈന്ദ്രം

TB 1.3.9.1

നൃഷഭം യോത്യാഹ । പ്രജാ വൈ നൃജൻ ।
 പ്രജാനാമേവൈതേന സൂയതേ । ദ്രുഷഭമിത്യാഹ ।
 വനസപതയോ വൈ ദ്രു । വനസ്തതീനാമേവൈ തേന
 സൂയതേ । ദുവനസഭ-മിത്യാഹ । യദാ വൈ വസീയാൻ
 ഭവതി । ദുവനമഗന്നിതി വൈ തമാഹുഃ ।

ഭുവനമേവൈതേന ഗച്ഛതി । 53 (10)

TB 1.3.9.2

അഹ്ണിഷദം ത്വാ ഘൃതസദ-മിത്യാഹ । അപാമേവൈതേന
 ഘൃതസ്യ സൂയതേ । വ്യോമസദ-മിത്യാഹ ।
 യദാ വൈ വസീയാൻ ഭവതി । വ്യോമാഗന്നിതി വൈ
 തമാഹുഃ । വ്യോമൈവൈതേന ഗച്ഛതി । പൃഥ്വിഷദം
 ത്വാന്തരിക്ഷസദ-മിത്യാഹ । ഏഷാമേവൈതേന
 ലോകാനാച് സൂയതേ । തസ്മാദ് വാജപേ-യയാജീ ന
 കം ചന പ്രത്യവരോഹതി । അപീവ ഹി ദേവതാനാച്
 സൂയതേ () । 54 (10)

TB 1.3.9.3

നാകസദ-മിത്യാഹ । യദാവൈ വസീയാൻ ഭവതി ।
 നാകമഗന്നിതി വൈ തമാഹുഃ । നാകമേവൈതേന ഗച്ഛതി ।
 യേ ഗ്രഹാഃ പഞ്ചജനീനാ ഇത്യാഹ । പഞ്ചജനാനാ-
 മേവൈതേന സൂയതേ । അപാച് രസമുദ്വയസ-മിത്യാഹ ।
 അപാമേവൈതേന രസസ്യ സൂയതേ । സൂര്യരശ്മിച്
 സമാഭ്യുത-മിത്യാഹ സശുക്രത്വായ । 55 (9)

(ഗച്ഛതി - സൂയതേ - +നവ ച) (A9)

1.3.10 അനുവാകം 10 - പിണ്ഡപിതൃയജ്ഞഃ

ദർശപൂർണ്ണമാസബ്രാഹ്മണശേഷഃ

TB 1.3.10.1

ഇന്ദ്രോ വൃത്രം ഹതാ । അസുരാൻ പരാഭാവ്യ ।
 സോമാവാസ്യാം പ്രത്യാഗച്ഛത് । തേ പിതരഃ പൂർവേദ്യു-
 രാഗച്ഛന് । പിതൃജൻ. യജ്ഞാഗച്ഛത് । തം ദേവാഃ
 പുനരയാചന്ത । തമേദ്യോ ന പുനരദ്യുഃ । തേബ്രൂവൻ വരം
 വൃണാമഹൈ । അഥ വഃ പുനർദാസ്യാമഃ ।
 അസുദ്യമേവ പൂർവേദ്യുഃ ക്രിയാതാ ഇതി । 56 (10)

TB 1.3.10.2

തമേദ്യുഃ പുനരദ്യുഃ । തസ്മാത്-പിതൃദ്യുഃ പൂർവേദ്യുഃ
 ക്രിയതേ । യത് പിതൃദ്യുഃ പൂർവേദ്യുഃ കരോതി ।
 പിതൃദ്യുഃ ഏവ തദ്-യജ്ഞം നിശ്ക്രിയ യജമാനഃ പ്രതനുതേ ।
 സോമായ പിതൃപീതായ സ്വാധാ നമ ഇത്യാഹ ।
 പിതൃരേവാധി സോമപീഥമവ രുന്ധേ । ന ഹി പിതാ
 പ്രമീയമാണ ആഹൈഷ സോമപീഥ ഇതി । ഇന്ദ്രിയം വൈ
 സോമപീഥഃ । ഇന്ദ്രിയമേവ സോമപീഥമവ-രുന്ധേ ।
 തേനേന്ദ്രിയേണ ദിതീയാം ജായാമദ്യശ്ശുതേ । 57 (10)

TB 1.3.10.3

ഏതദ് വൈ ബ്രാഹ്മണം പുരാ വാജശ്രവസാ വിദാമക്രന് ।
 തസ്മാത് തേ ദേദേ ജായേ അഭ്യാക്ഷത । യ ഏവം വേദ ।
 അഭി ദിതീയാം ജായാമസ്തുതേ । അഗ്നയേ കവ്യവാഹനായ
 സ്വധാ നമ ഇത്യാഹ । യ ഏവ പിതൃണാമഗ്നിഃ ।
 തം പ്രീണാതി । തിസ്ര ആഹുതീർ ജുഹോതി ।
 ത്രിർനിദധാതി । ഷട്മ സംപദ്യന്തേ । **58 (10)**

TB 1.3.10.4

ഷഡ്യാ ജതവഃ । ജതുമേവ പ്രീണാതി । തൃഷ്ണിം മേക്ഷണ-
 മാദധാതി । അസ്തി വാ ഹി ഷഷ്ഠ ജതൂർന വാ । ദേവാൻ.
 വൈ പിതൃജൻ പ്രീതാൻ । മനുഷ്യാഃ പിതരോഽസ്മു
 പ്രപിപതേ । തിസ്ര ആഹുതീർ ജുഹോതി । ത്രിർനിദധാതി ।
 ഷട്മ സംപദ്യന്തേ । ഷഡ്യാ ജതവഃ । **59 (10)**

TB 1.3.10.5

ജതവഃ ഖലു വൈ ദേവാഃ പിതരഃ । ജതുമേവ ദേവാൻ
 പിതൃജൻ പ്രീണാതി । താൻപ്രീതാൻ । മനുഷ്യാഃ
 പിതരോഽസ്മു പ്രപിപതേ । സകൃദാചിന്നം ബർഹിർ ഭവതി ।
 സകൃദിവ ഹി പിതരഃ । ത്രിർനിദധാതി ।

തൃതീയേ വാ ഇതോ ലോകേ പിതരഃ । തന്നേവ
പ്രീണാതി । പരാജാവർത്തതേ । 60 (10)

TB 1.3.10.6

ഏകാ ഹി പിതരഃ । ഔഷ്ണോ വ്യാവൃത ഉപാസ്മേ ।
ഔഷ്ണഭാഗാ ഹി പിതരഃ । ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി ।
പ്രാശ്യാം(3) ന പ്രാശ്യാ(3) മിതി । യത് പ്രാശ്നീയാത് ।
ജന്യമന്നമദ്യാത് । പ്രമായുകഃ സ്യാത് । യന്ന പ്രാശ്നീയാത് ।
അഹവിഃ സ്യാത് । 61 (10)

TB 1.3.10.7

പിതൃഭ്യ ആവൃശ്ചേത । അവശ്രേഘയമേവ । തന്നേവ
പ്രാശ്വിതം നേവാപ്രാശ്വിതം । വീരം വാ വൈ പിതരഃ
പ്രയന്തോ ഹർന്തി । വീരം വാ ദദന്തി । ദശാം ചരിനന്തി ।
ഹരണഭാഗാ ഹി പിതരഃ । പിതൃനേവ നിരവദയതേ ।
ഉത്തര ആയുഷി ലോമ ചരിന്ദീത । പിതൃണാം ഹ്യേതർഹി
നേദീയഃ । 62 (10)

TB 1.3.10.8

നമസ്കരോതി । നമസ്കാരോ ഹി പിതൃണാം ।
നമോ വഃ പിതരോ രസായ । നമോ വഃ പിതരഃ ശുഷ്ഠായ ।

നമോ॑ വഃ പിതരോ॑ ജീവായ॑ । നമോ॑ വഃ പിതരഃ॑ സ്വധായൈ॑ ॥
 നമോ॑ വഃ പിതരോ॑ മന്യവേ॑ ॥ നമോ॑ വഃ പിതരോ॑ ഘോരായ॑ ।
 പിതരോ॑ നമോ॑ വഃ । യ ഏ॒തസ്മിൻ॑ ഘോ॒കേ സ്ഥ॑ ॥ 63 (10)

TB 1.3.10.9

യു॒ഷ്മാഽസ്മൈ॑സ്മനു॑ ॥ യേ॒സ്മിൻ॑ ഘോ॒കേ । മാം തേ॑ നു॑ ।
 യ ഏ॒തസ്മിൻ॑ ഘോ॒കേ സ്ഥ॑ ॥ യൂ॒യം തേഷാ॑ം വ॒സിഷ്ഠാ॑
 ഭൂ॒യാസ്ത॑ ॥ യേ॒സ്മിൻ॑ ഘോ॒കേ । അ॒ഹം തേഷാ॑ം വ॒സിഷ്ഠാ॑
 ഭൂ॒യാസ॑മിത്യാഹ॑ ॥ വ॒സിഷ്ഠഃ॑ സ॒മാനാ॑നാം ഭ॒വതി॑ ॥
 യ ഏ॒വം വീ॒ദ്വാൻ-പി॒തൃഭ്യഃ॑ ക॒രോതി॑ ॥
 ഏ॒ഷ വൈ॑ മ॒നുഷ്യാ॑ണാം യ॒ജ്ഞഃ॑ ॥ 64 (10)

TB 1.3.10.10

ദേ॒വാനാം॑ വാ॒ ഇ॒തരേ॑ യ॒ജ്ഞാഃ॑ । തേ॒ന വാ॑ ഏ॒തത്
 പി॒തൃലോ॑കേ ച॒രതി॑ ॥ യത് പി॒തൃഭ്യഃ॑ ക॒രോതി॑ ॥
 സ ഇ॒ൗശ്വരഃ॑ പ്ര॒മേതോഃ॑ । പ്രാ॒ജാപ॑ത്യയർചാ॑ പു॒നരൈതി॑ ॥
 യ॒ജ്ഞാ വൈ॑ പ്ര॒ജാപ॑തിഃ ।
 യ॒ജ്ഞൈ॒നൈവ॑ സ॒ഹ പു॒നരൈതി॑ ॥ ന പ്ര॒മായു॑കോ ഭ॒വതി॑ ॥
 പി॒തൃലോ॑കേ വാ॒ ഏ॒തദ്-യ॒ജമാ॑നശ്ച॒രതി॑ ॥ യത് പി॒തൃഭ്യഃ॑
 ക॒രോതി॑ () ॥ സ ഇ॒ൗശ്വര॑ ആർതിമാർതോഃ॑ ॥

പ്രജാപതി-സ്താവൈനം തത ഉന്നേതുമർ.ഹതീത്യാഹുഃ ।
 യത് പ്രാജാപത്യയർചാ പുനരൈതി ।
 പ്രജാപതിരേവൈനം തത ഉന്നയതി ।
 നാർതിമാർച്ചതി യജമാനഃ । 65 (15)

(ഇത്യ - ശ്ലുതേ - പദ്യന്തേ - പദ്യന്തേ ഷഡ്യാ ജതവോ -
 വർതന്തേ - ഹവിഃ സ്യാൻ - നേദീയഃ - സ്ഥ - യജേന്താ
 - യജമാനശ്ചരതി യത് പിതൃഭ്യഃ കരോതിപഞ്ച ച) (A10)

Prapaataka Korvai with starting Padams of 1 to 10 Anuvaakams :-

(ദേവാസുരാ അഗ്നിഷോമയോർ - ദേവാ വൈ യഥാ
 ദർശം - ദേവാ വൈ യദന്യേർ ഗ്രഹൈർ -
 ബ്രഹ്മവാദിനോ നാഗ്നിഷോമോ ന - സാവിത്രം -
 ദേവസ്യാഹം - താർപ്യച് - സപ്താന്നഹോമാൻ - നൃഷഭം
 - ത്വേദ്രോ വൃത്രച് ഹത്യാ ദശ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of dasanees :-

ദേവാസുരാ - വാജ്യേവൈനം - തസ്മാദ് വാജപേയയാജീ -
 ദേവസ്യാഹം - വാജസ്യാവരുധ്യാ - ഇന്ദ്രിയമേവാസ്മിൻ. -
 ഹ്നീകാ ഹി പിതരഃ പഞ്ചഷഷ്ടിഃ

First and Last Padam of 3rd Prapaatakam :-

(ദേവാസുരാ - യജമാനഃ)

ഹരിഃ ഓം

കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ

പ്രഥമാഷ്ടകേ തൃതീയഃ പ്രപാഠകഃ സമാപ്തഃ

=====

Details of Dasani & Vaakyams for Ashtakam 1 – Prapaatakam 3 – TB 1.3

	Dasani	Vaakyams
Anuvakam 1	7	69
Anuvakam 2	7	71
Anuvakam 3	7	74
Anuvakam 4	5	56
Anuvakam 5	4	42
Anuvakam 6	9	88
Anuvakam 7	8	79
Anuvakam 8	5	53
Anuvakam 9	3	29
Anuvakam 10	10	105
Total →	65	666

1.4 പ്രഥമാഷ്ടകേ ചതുർത്ഥഃ പ്രപാഠകഃ -

സോമാദിബ്രാഹ്മണം

1.4.1 അനുവാകം 1 - ഗ്രഹണാ ഗ്രഹണം

T.B. 1.4.1.1

ഉദയേ॑ വാ ഏ॒തേ പ്ര॒ജാപ॑തേരധ്യ-സൂ॒ജ്യന്ത॑ ।
 ദേ॒വാശ്ചാ॑സുരാശ്ച । താ॒ന്ന വൃ॑ജാനാത് ।
 ഇ॒മേ॒ന്യ ഇ॒മേ॒ന്യ ഇ॒തി॑ । സ ദേ॒വാന॑ഽശൃ॒ണക॑രോത് ।
 താ॒ന്നഭ്യ॑ഷുണോത് । താൻ പ॒വിത്രേ॑ണാ-പു॒നാത് ।
 താൻ-പ॒രസ്താ॑ത്-പ॒വിത്ര॑സ്യ-വൃ॒ഗൃഹ്ണാ॑ത് ।
 തേ ഗ്ര॒ഹാ അ॑ഭവന് । തദ്ഗ്ര॒ഹാണാം॑ ഗ്ര॒ഹത്വം॑ । 1 (10)

T.B. 1.4.1.2

ദേ॒വതാ॑ വാ ഏ॒താ യ॑ജമാ॒നസ്യ॑ ഗൃ॒ഹേ ഗൃ॑ഹ്യന്തേ ।
 യദ് ഗ്ര॒ഹാഃ॑ । വി॒ദുരേ॑ന്നം ദേ॒വാഃ । യ॒സ്യൈ॒വം വി॒ദുഷ്ഠി॑
 ഏ॒തേ ഗ്ര॒ഹാ ഗൃ॑ഹ്യന്തേ । ഏ॒ഷാ വൈ॑ സോമ॒സ്യാഹു॑തിഃ ।
 യദു॑പാഽശൃ॒ഗ്ഃ । സോ॒മേന॑ ദേ॒വാഃ സ്ത॑ർപ॒യാണീ॑തി ഖ॒ലു
 വൈ॑ സോ॒മേന॑ യ॒ജതേ॑ । യദു॑പാഽശൃ॒ഗ്ഃ ജു॒ഹോതി॑ ।
 സോ॒മേനൈ॑വ തദ്-ദേ॒വാഃ സ്ത॑ർപ॒യതി॑ ।

യദ്ഗ്രഹാഞ്ജുഹോതി । 2 (10)

T.B. 1.4.1.3

ദേവാ ഏവ തദ്ദേവാൻ-ഗച്ഛന്തി । യച്ഛമസാഞ്ജുഹോതി ।
 തേനൈവാനുരുപേണ യജമാനഃ സുവർഗം ലോകമേതി ।
 കിം ന്യേതദഗ്ര ആസീദിത്യാഹുഃ । യത് പാത്രാണീതി ।
 ഇയം വാ ഏതദഗ്ര ആസീത് । മൃന്മയാനി വാ
 ഏതാന്യാസന് । തൈർദേവാ ന വ്യാവൃത-മഗച്ഛന് ।
 ത ഏതാനി ദാരുമയാണി പാത്രാണ്യ-പശ്യന് ।
 താന്യകുർവത । 3 (10)

T.B. 1.4.1.4

തൈർ വൈ തേ വ്യാവൃത-മഗച്ഛന് । യദ്ദാരുമയാണി
 പാത്രാണി ഭവന്തി । വ്യാവൃതമേവ തൈർ യജമാനോ
 ഗച്ഛതി । യാനി ദാരുമയാണി പാത്രാണി ഭവന്തി । അമൃമേവ
 തൈർ-ലോക-മഭിജയതി । യാനി മൃന്മയാനി । ഇമമേവ
 തൈർ-ലോക-മഭിജയതി । ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി ।
 കാശ്ചതസ്രഃ സ്ഥാലീർവായവ്യാഃ സോമഗ്രഹണീരിതി ।
 ദേവാ വൈ പൃശ്നീമദുഹ്രന് । 4 (10)

T.B. 1.4.1.5

തസ്യാ ഏതേ സ്തനാ ആസന്ത് | ഇയം വൈ പൃശ്നീഃ |
 താമാദിത്യം ആദിത്യസ്ഥാല്യാ ചതുഷ്പദഃ പശൂനദുഹന്ത് |
 യദാദിത്യസ്ഥാലീ ഭവതി | ചതുഷ്പദ ഏവ തയാ പശൂൻ.
 യജമാന ഇമാം ദുഹേ | താമിന്ദ്ര ഉക്ഥ്യസ്ഥാല്യേന്ദ്രിയ-
 മദുഹത് | യദുക്ഥ്യസ്ഥാലീ ഭവതി | ഇന്ദ്രിയമേവ തയാ
 യജമാന ഇമാം ദുഹേ | താം വിശ്വേ ദേവാ
 ആഗ്രയണസ്ഥാല്യാർജ-മദുഹന്ത് |
 യദാഗ്രയണസ്ഥാലീ ഭവതി () | 5 (10)

T.B. 1.4.1.6

ഊർജമേവ തയാ യജമാന ഇമാം ദുഹേ | താം മനുഷ്യാദ്
 ധ്രുവസ്ഥാല്യാ ഷയുരദുഹന്ത് | യദ്-ധ്രുവസ്ഥാലീ ഭവതി |
 ആയുരേവ തയാ യജമാന ഇമാം ദുഹേ | സ്ഥാല്യാ
 ഗൃഹ്ണാതി | വായവേന ജുഹോതി | തസ്മാദന്യേന
 പാത്രേണ പശൂൻ ദുഹന്തി | അന്യേന പ്രതിഗൃഹ്ണന്തി |
 അഥോ വ്യാവൃതമേവ തദ്-യജമാനോ ഗച്ഛതി | 6 (9)

(ഗ്രഹതാം - ഗ്രഹാൻ ജുഹോത്യ - കുർവ - താദുഗ്രഹൻ -
നാഗ്രയണസ്ഥാലീ ഭവതി - +നവ ച) (A1)

1.4.2 അനുവാകം 2 - സോത്രാമണീശേഷാ മന്ത്രാഃ

T.B. 1.4.2.1

യുവച് സുരാമശിനാ । നമുചാവാഃസുരേ സചാ ॥
വിപിപാനാ ശുഭസ്സതീ । ഇന്ദ്രം കർമ്മസ്ഥാവതം । പുത്രമീവ
പിതരാവശിനോഭാ । ഇന്ദ്രാവതം കർമ്മണാ ദച്ഛസനാഭിഃ ।
യഥ് സുരാമം വൃപിബഃ ശചീഭിഃ । സർസ്വതീ ത്വാ
മഘവന്നഭീഷ്ണാത് ॥ അഹാവൃഗേ ഹവിരാസ്യേ തേ ।
സ്രുചീവ ഘൃതം ചമു ഇവ സോമഃ । 7 (10)

T.B. 1.4.2.2

വാജസനിച് രയിമസ്മേ സുവീരം । പ്രശസ്തം ധേഹി
യശസം ബൃഹന്തം । യസ്മിന്നശ്വാസ ഋഷഭാസ ഉക്ഷണ്ഃ ।
വശാ മേഷാ അവസ്യഷ്ടാസ ആഹുതാഃ । കീലാലപേ
സോമപൃഷ്ടായ വേധസേ । ഹൃദാമതിം ജനയ ചാരുമഗ്നയേ ॥
നാനാ ഹി വാം ദേവഹിതച്ഛസഭോ മിതം ।
മാ സച്ഛസ്യക്ഷാമാം പരമേ വ്യോമന് ॥

സുരാ തമസി ശൃഷ്ണീ സോമ ഏഷഃ । മാ മാ ഹിച്സീഃ
സ്വാം യോനിമാവിശൻ । 8 (10)

T.B. 1.4.2.3

യദത്ര ശിഷ്ട്യ രസിനഃ സുതസ്യ । യദിന്ദ്രോ
അപിബച്ചപീഭിഃ । അഹം തദസ്യ മനസാ ശിവേന ।
സോമ്യ രാജാനമിഹ ഭക്ഷയാമി । ദേവ സൂതീ അശൃണവം
പിതൃണാം । അഹം ദേവാനാമുത മർത്യാനാം । താഭ്യാമിദം
വിശ്വം ഭുവന്യ് സമേതി । അന്തരാ പൂർവമപരം ച
കേതും । യസ്മൈ ദേവ വരുണ ഗായത്രചരന്ദാഃ പാശഃ ।
തം ത ഏതേനാവയജേ । 9 (10)

T.B. 1.4.2.4

യസ്മൈ ദേവ വരുണ ത്രിഷ്ടുപ്ചരന്ദാഃ പാശഃ । തം ത
ഏതേനാവയജേ । യസ്മൈ ദേവ വരുണ ജഗതീചരന്ദാഃ
പാശഃ । തം ത ഏതേനാവയജേ । സോമോ വാ ഏതസ്യ
രാജ്യമാദത്തേ । യോ രാജാ സൻ രാജ്യോ വാ സോമേന
യജതേ । ദേവസുവാമേതാനി ഹവീഷി ഭവന്തി ।
ഏതാവന്തോ വൈ ദേവാനാപ് സവാഃ ।

ത ഏ॒വാ॒സൈ॒ സ॒വാൻ പ്ര॒യച്ഛ॑ന്തി । ത ഏ॒നം പു॒നഃ
സു॒വ॒ന്തേ രാ॒ജ്യായ॑ () । ദേ॒വ॒സ്യ രാ॒ജാ ഭ॑വതി । 10 (11)
(സോമ॑ - ആ॒വി॒ശൻ. - യ॒ജേ - രാ॒ജ്യാ॒യൈകം॑ ച) (A2)

1.4.3 അനുവാകം 3 - ദോഹപ്രായശ്ചിത്തം, അഗ്നിഹോത്രേ

T.B. 1.4.3.1

ഉ॒ദ॒സ്ഥാദ്-ദേ॒വ്യ॑ദി॒തിർ-വി॒ശ്വരൂ॑പീ ।
ആ॒യുർ യ॒ജ്ഞ॑പ॒താവ॑ധാത് । ഇ॒ന്ദ്രായ॑ കൃ॒ണ്വതീ॑ ഭാ॒ഗം ।
മി॒ത്രായ॑ വ॒രുണാ॑യ ച । ഇ॒യം ഓ॒ അ॒ഗ്നിഹോ॑ത്രീ ।
ഇ॒യം ഓ॒ ഏ॒ത॒സ്യ॒ നി॒ഷീ॒ദതി॑ । യ॒സ്യ ഓ॒ അ॒ഗ്നിഹോ॑ത്രീ
നി॒ഷീ॒ദതി॑ । താമു॑ത്ഥാപ॒യേത് । ഉ॒ദ॒സ്ഥാദ്-ദേ॒വ്യ॑ദി॒തിരി॑തി ।
ഇ॒യം ഓ॒ വൈ ദേ॒വ്യ॑ദി॒തിഃ । 11 (10)

T.B. 1.4.3.2

ഇ॒മാമേ॒വാസ്മാ॑ ഉ॒ത്ഥാ॑പ॒യതി॑ । ആ॒യുർ
യ॒ജ്ഞ॑പ॒താവ॑ധാദി॒ത്യാഹ॑ । ആ॒യുരേ॒വാസ്മി॑ൻ ഭ॒ധാതി॑ ।
ഇ॒ന്ദ്രായ॑ കൃ॒ണ്വതീ॑ ഭാ॒ഗം മി॒ത്രായ॑ വ॒രുണാ॑യ ചേ॒ത്യാഹ॑ ।
യ॒ഥാ യ॒ജുരേ॒വൈതത്॑ । അ॒വർ॑തിം ഓ॒ ഏ॒ഷൈ॒ത॒സ്യ॒
പാപ്॑മാ॒നം പ്ര॒തി॒വ്യായ॑ നി॒ഷീ॒ദതി॑ ।

യ॒സ്യാ॑-ഗ്നി॒ഹോ॒ത്ര്യു॒പസ്യ॑ഷ്ടാ നി॒ഷീ॒ദതി॑ । താ॒ം ദു॒ഗ്ധാ॑
ബ്രാ॒ഹ്മണാ॑യ ദദാ॒ത് । യ॒സ്യാ॑ന്ന॒ം നാദാ॑ത് ।

അ॒വർ॒തിമേ॒വാസ്തി॑ൻ പാ॒പ്മാ॒ന്നം പ്ര॒തി॒മുഞ്ച॑തി । 12 (10)

T.B. 1.4.3.3

ദു॒ഗ്ധാ॑ ദദാ॒തി । ന॒ ഹൃ॒ദ്യു॒ഷ്ടാ ദ॒ക്ഷി॑ണാ ദീ॒യതേ॑ ।

പൃ॒ഥി॒വീം ഘ്വാ॑ ഏ॒തസ്യ॑ പ॒യഃ പ്ര॒വി॒ശതി॑ ।

യ॒സ്യാ॑ഗ്നി॒ഹോ॒ത്രം ദു॒ഹ്യമാ॑നഃ സു॒ന്ദതി॑ । യദ॒ഭ്യ ദു॒ഗ്ധം
പൃ॒ഥി॒വീമ॑സ॒ക്ത । യദോ॑ഷ॒ധീ-ര॑പ്യ॒സരദ്-യദാ॑പഃ । പ॒യോ
ഗൃ॒ഹേ॒ഷു പ॒യോ അ॑ഷ്ഠി॒യാസു॑ । പ॒യോ വ॒ർണ്യേ॒ഷു പ॒യോ
അ॒സ്തു ത॑ന്മയീ॒ത്യാഹ॑ । പ॒യ ഏ॒വാത്മ॑ൻ ഗൃ॒ഹേ॒ഷു പ॒ശു॒ഷു
ധ॑ത്തേ । അ॒പ ഉ॑പ॒സ്യ॒ജതി॑ । 13 (10)

T.B. 1.4.3.4

അ॒ഭി॒രേ॒വൈ॒നദാ॑പ്നോതി । യോ॒ വൈ യ॑ജ്ഞ॒സ്യാർ-

തേ॒നാനാ॑ർത॒ച് സ॒ച് സൃ॒ജതി॑ । ഉ॒ഭേ വൈ॑ തേ

തർ॒ഹ്യാർച്ച॑തഃ । ആർച്ച॑തി॒ ഖ॒ലു വാ॑ ഏ॒തദ॑ഗ്നി॒ഹോ॒ത്രം ।

യദ്-ദു॒ഹ്യമാ॑നഃ സു॒ന്ദതി॑ । യദ॒ഭിദു॑ഹ്യാത് ।

ആർ॒തേ॒നാനാ॑ർതം ഘ്വാ॑ജ്ഞ॒സ്യ സ॒ച്സൃ॑ജേത് ।

തദേവ യാദൃക്-കീദൃക്ച ഹോതവ്യം ।
 അമാന്യാം ദുഗ്ധാ പുനർ.-ഹോതവ്യം ।
 അനാർതേനൈവാർതം യജ്ഞസ്യ നിഷ്കരോതി । 14 (10)

T.B. 1.4.3.5

യദ്-യുദ്ദൃതസ്യ സ്കന്ദേത് । യത് തതോഽഹുതാ
 പുനരേയാത് । യജ്ഞം വിച്ഛിന്ധാത് । യത്ര സ്കന്ദേത് ।
 തന്നിഷദ്യ പുനർഗൃഹ്ണീയാത് । യത്രൈവ സ്കന്ദതി ।
 തത് ഏവൈനത്-പുനർഗൃഹ്ണാതി ।
 തദേവ യാദൃക്-കീദൃക്ച ഹോതവ്യം । അമാന്യാം
 ദുഗ്ധാ പുനർ.-ഹോതവ്യം । അനാർതേനൈവാർതം
 യജ്ഞസ്യ നിഷ്കരോതി । 15 (10)

T.B. 1.4.3.6

വി വാ ഏതസ്യ യജ്ഞശ്ശിദ്യതേ ।
 യസ്യാഗ്നിഹോത്രേഽധിശ്രിതേ ശ്വാഽന്തരാ ധാവതി । രുദ്രഃ
 ഖലു വാ ഏഷഃ । യദഗ്നിഃ । യദ്-ഗാമന്യാവർതയേത് ।
 രുദ്രായ പശു-നപിദധ്യാത് । അപശൂർ-യജമാനഃ സ്യാത് ।
 യദപോഽന്യാതിഷിഞ്ചേത് । അനാദ്യ-മഗ്നേരാപഃ ।

അനാദൃമാഭ്യോ-മപിദധ്യാത് () । ഗാർ.ഹപത്യാദ്-ഭസ്മാദായ ।
ഇദം വിഷ്ണുർ-വിചക്രമ ഇതി വൈഷ്ണവ്യാർചാ
ഃഹവനീയാദ്ധ്യു സയന്നുദ്രവേത് । യജേന്താ വൈ
വിഷ്ണുഃ । യജേന്തൈനൈവ യജഞ്ത് സന്തനോതി ।
ഭസ്മനാ പദമപിവപതി ശാന്തൈ । 16 (15)

(വൈ ദേവ്യദീതിർ - മുഞ്ചതി - സൃജതി - കരോതി -
കരോത്യാ - ഭ്യാമപിദധ്യാത് പഞ്ച ച) (A3)

1.4.4 അനുവാകം 4 - അഗ്നിപ്രായശ്ചിത്തം അഗ്നിഹോത്രേ

T.B. 1.4.4.1

നി വാ ഏതസ്യാഹവനീയോ ഗാർ.ഹപത്യം കാമയതേ ।
നി ഗാർ.ഹപത്യ ആഹവനീയം । യസ്യാഗ്നിമനുദ്ധ്യുതഃ
സൂര്യോഭിനിമോചതി । ദർഭേണ ഹിരണ്യം പ്രബധ്യ
പുരസ്താദ്ധരേത് । അമാഗ്നിം । അമാഗ്നിഹോത്രം ।
യദ്ധിരണ്യം പുരസ്താദ്ധരതി । ജ്യോതിർവൈ ഹിരണ്യം ।
ജ്യോതിരേവൈനം പശ്യൻ-നുദ്ധരതി । യദഗ്നിം പൂർവഃ
ഹരത്യമാ-ഗ്നിഹോത്രം । 17 (10)

T.B. 1.4.4.2

ഭാഗധേയേനൈവൈനം പ്രണയതി । ബ്രാഹ്മണ ആർഷേയ
 ഉദ്ധരേത് । ബ്രാഹ്മണോ വൈ സർവാ ദേവതാഃ ।
 സർവാഭിരൈവൈനം ദേവതാഭിരുദ്ധരതി । അഗ്നിഹോത്ര-
 മൃപസാ-ദ്യാതമിതോ-രാസീത । വ്രതമേവ ഹതമനു
 മ്രിയതേ । അന്തം വാ ഏഷ ആത്മനോ ഗച്ഛതി ।
 യസ്താമൃതി । അന്തമേഷ യജ്ഞസ്യ ഗച്ഛതി ।
 യസ്യാഗ്നിമനുദ്യുതഃ സൂര്യോഭിനിമോചതി । 18 (10)

T.B.1.4.4.3

പുനഃ സമന്യ ജുഹോതി । അന്തൈനൈവാനന്തം യജ്ഞസ്യ
 നിഷ്കരോതി । വരുണോ വാ ഏതസ്യ യജ്ഞം ഗൃഹ്ണാതി ।
 യസ്യാഗ്നി-മനുദ്യുതഃ സൂര്യോഭിനിമോചതി । വാരുണം
 ചരും നിർവപേത് । തേനൈവ യജ്ഞം നിഷ്കീണീതേ ।
 നി വാ ഏതസ്യാഹവനീയോ ഗാർഹപത്യം ക്രാമയതേ ।
 നി ഗാർഹപത്യ ആഹവനീയം । യസ്യാഗ്നി-മനുദ്യുതഃ
 സൂര്യോഭ്യുദേതി ।

ചതുർഗൃഹീത-മാജ്യം പുരസ്താദ്ധരേത് | 19 (10)

T.B.1.4.4.4

അമാഗ്നിം | അമാഗ്നിഹോത്രം | യദാജ്യം പുരസ്താദ്ധരതി |
ഏതദാ അഗ്നേഃ പ്രിയം ധാമ | യദാജ്യം |

പ്രിയേണൈവൈനം ധാമ്നാ സമർധയതി | യദഗ്നിം പൂർവ്വ
ഹരത്യമാ-ഗ്നിഹോത്രം | ഭാഗധേയേണൈവൈനം
പ്രണയതി | ബ്രാഹ്മണ ആർഷേയ ഉദ്ധരേത് | ബ്രാഹ്മണോ
വൈ സർവാ ഭേവതാഃ | 20 (10)

T.B.1.4.4.5

സർവാഭിരേവൈനം ഭേവതാഭിരുദ്ധരതി | പരാചീ വാ
ഏതസ്മൈ വ്യുച്ഛന്തീ വ്യുച്ഛതി | യസ്യാഗ്നി-മനുദ്യുതഃ
സൂര്യോഽഭ്യുദേതി | ഉഷാഃ കേതുനാ ജുഷതാം | യജ്ഞം
ഭേവേഭിരിന്വിതം | ഭേവേഭ്യോ മധുമത്തമഃ സ്വാഹേതി
പ്രത്യങ്-നിഷദ്യാജ്യേന ജുഹുയാത് | പ്രതീചീമേവാസ്മൈ
വിവാസയതി | അഗ്നിഹോത്ര-മുപസാദ്യാതമിതോ-
രാസീത | വ്രതമേവ ഹതമനു മ്രിയതേ | അന്തം വാ
ഏഷ ആത്മനോ ഗച്ഛതി | 21 (10)

T.B. 1.4.4.6

യസ്താമൃതി | അന്തമേഷ യജ്ഞസ്യ ഗച്ഛതി | യസ്യാഗ്നി-
 മനുദ്യുതഃ സൂര്യോഭ്യുദേതി | പുനഃ സമന്യ ജുഹോതി |
 അന്തൈവാനന്തം യജ്ഞസ്യ നിഷ്ക്രോതി | മിത്രോ വാ
 ഏതസ്യ യജ്ഞം ഗൃഹ്ണാതി | യസ്യാഗ്നി-മനുദ്യുതഃ
 സൂര്യോഭ്യുദേതി | മൈത്രം ചരും നിർവപേത് | തേനൈവ
 യജ്ഞം നിഷ്ക്രീണീതേ | യസ്യാ-ഹവനീയേന്ദ്രാതേ
 ഗാർഹപത്യ ഉദായേത് | **22 (10)**

T.B. 1.4.4.7

യദാഹവനീയ-മന്ദ്രാപ്യ ഗാർഹപത്യം മൻഥേത് |
 വിച്ഛിന്ദ്യാത് | ദ്രാത്യവ്യമസ്മൈ ജനയേത് | യദൈവ
 യജ്ഞസ്യ വാസ്തവ്യം ക്രിയതേ | തദന്യ രുദ്രോഽവചരതി |
 യത് പൂർവ-മന്വവസ്യേത് | വാസ്തവ്യ-മഗ്നിമുപാസീത |
 രുദ്രോഽസ്യ പശൂൻ ഘാതുകഃ സ്യാത് | ആഹവനീയ-
 മന്ദ്രാപ്യ | ഗാർഹപത്യം മൻഥേത് | **23 (10)**

T.B. 1.4.4.8

ഇതഃ പ്രഥമം ജ്ഞേത അഗ്നിഃ । സ്വാദ്യോനേരധി
 ജാതവേദാഃ । സ ഗായത്രിയാ ത്രിഷ്ടുഭാ ജഗത്യാ ।
 ദേവേദ്യോ ഹവ്യം വഹതു പ്രജാനന്നിതി ।
 ഛന്ദോഭിരേവൈനഃ സ്വാദ്യാനേഃ പ്രജനയതി ।
 ഗാർഹപത്യം മൻഥതി । ഗാർഹപത്യം വാ
 അന്യാഹിതാഗ്നേഃ പശവ ഉപ തിഷ്ഠന്തേ । സ യദുദ്വായതി ।
 തദനു പശവോഽപക്രാമന്തി । ഇഷേ രഞ്യൈ രമസ്വ । **24 (10)**

T.B. 1.4.4.9

സഹസേ ദ്യുതായ । ഊർജേ പത്യായേത്യാഹ । പശവോ
 വൈ രയിഃ । പശുനേവാസ്മൈ രമയതി । സാരസ്വതൗ
 തോഥ്സൗ സമിന്ധാതാമിത്യാഹ । ഋഖ് സാമേ വൈ
 സാരസ്വതാവുഥ്സൗ । ഋഖ്-സാമാദ്യാമേവൈനഃ
 സമിന്ധേ । സമ്രാധ്സി വിരാധ്സിത്യാഹ ।
 രഥന്തരം വൈ സമ്രാദ് । ബൃഹദ്-വിരാദ് । **25 (10)**

T.B. 1.4.4.10

താഭ്യാമേവൈനച്ഛ് സമീന്ധേ । വജ്രോ വൈ ചക്രം ।
 വജ്രോ വാ ഏതസ്യ യജ്ഞം വിച്ഛിന്നത്തി । യസ്യാനോ
 വാ രഥോ വാഽന്തരാഽഗ്നീ യാതി । ആഹവനീയ-മുദാപ്യ ।
 ഗാർഹപത്യാ-ദുദ്ധരേത് । യദഗ്നേ പൂർവം പ്രഭൃതം പദച്ഛ്
 ഹി തേ । സൂര്യസ്യ രശ്മീന-ന്യാതതാന ।
 തത്ര രയിഷ്ഠാമനു സംഭരൈതം । സം നഃ സൂജ സുമത്യാ
 വാജവത്യേതി () । 26 (10)

T.B. 1.4.4.11

പൂർവേണൈവാസ്യ യജ്ഞേന യജ്ഞമനു സം തന്നോതി ।
 തഥഗ്നേ സപ്രഥാ അസീത്യാഹ । അഗ്നിഃ സർവാ ദേവതാഃ ।
 ദേവതാദിരേവ യജ്ഞച്ഛ് സം തന്നോതി । അഗ്നയേ
 പമികൃതേ പുരോധാശ്മഷ്ടാകപാലം നിർവപേത് ।
 അഗ്നിമേവ പമികൃതഃ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി ।
 സ ഏവൈനം യജ്ഞിയം പൻമാമപി-നയതി ।
 അനഡ്യാൻ-ദക്ഷിണാ । വഹീ ഹ്യേഷ സമൃദ്ധ്യേ । 27 (9)

(ഹരതൃമാഗ്നിഹോത്രം - നിമോചതി - ഹരേദ് - ദേവതാ
- ഗച്ഛ - തൃദ്വാദയേൻ - മൻമേദ് - രമസ്വ - ബൃഹദ്
വിരാഡ് - ഇതി - നവ ച) (A4)

Special Korvai

(നി വൈ പൂർവം ത്രീണി നിമോചതി ദർഭേണ
യദ്ധിർണ്യമഗ്നിഹോത്രം പുനർവരുണോ വാരുണം
നി വാ ഏതസ്യാഭ്യുദേതി ചതുർഗൃഹീതമാജ്യം യദാജ്യം
പരാച്യുഷാഃ പുനർമിത്രോ മേത്രം യസ്യാഹവനീയേ
സന്ദാതേ ഗാർഹപത്യോ യദൈ മൻമേദുദ്ധരേത്)

1.4.5 അനുവാകം 5 - സോമാതിരേകപ്രായശ്ചിത്തം

T.B. 1.4.5.1

യസ്യ പ്രാതസ്സവനേ സോമോതിരിച്യതേ । മാധ്യന്മിനച്ഛ
സവനം കായമാനോഭ്യുദിരിച്യതേ । ഗൗർധയതി
മരുതാമിതി ധയദതീഷു കുർവന്തി । ഹിനസ്തി വൈ
സന്ധ്യധീതം । സന്ധീവ ഖലു വാ ഏതത് । യഥ് സവന
സ്യാതിരിച്യതേ । യദ്ധയദതീഷു കുർവന്തി । സന്ധേഃ
ശാന്തൈഃ । ഗായത്രച്ഛ സാമ ദവതി പഞ്ചദശഃ സ്തോമഃ ।

തേനൈവ പ്രാതസ്സവനാനയന്തി । 28 (10)

T.B. 1.4.5.2

മരുത്വതീഷു കുർവന്തി । തേനൈവ മാധ്യന്ദിനാമ്-
സവനാനയന്തി । ഹോതുശ്ച മസമനുനയന്തേ ।

ഹോതാഽനുശ്ചസതി । മധ്യത ഏവ യജ്ഞച്ഛമാദധാതി ।
യസ്യ മാധ്യന്ദിനേ സവനേ സോമോഽതിരിച്യതേ ।

ആദിത്യം തൃതീയസവനം കായമാനോഽഭ്യതിരിച്യതേ ।

ഗൗരിവീതച്ഛാമ ഭവതി । അതിരിക്തം ധൈവ
ഗൗരിവീതം । അതിരിക്തം യഥ് സവനസ്യാ-
തിരിച്യതേ । 29 (10)

T.B. 1.4.5.3

അതിരിക്തസ്യ ശാന്തൈഃ । ബഞ്ചഹാച്ഛ അസി സൂര്യേതി
കുർവന്തി । യസ്യൈവാദിത്യസ്യ സവനസ്യ
കാമേനാതിരിച്യതേ । തേനൈവൈനം കാമേന
സമർധയന്തി । ഗൗരിവീതച്ഛാമ ഭവതി । തേനൈവ
മാധ്യന്ദിനാമ്-സവനാനയന്തി । സ്വപ്തദശഃ സ്തോമഃ ।
തേനൈവ തൃതീയസവനാനയന്തി ।

ഹോതു-ശ്ചമസമന്നയന്തേ ।

ഹോതാസനുശച് സതി । 30 (10)

T.B. 1.4.5.4

മധ്യത ഏവ യജ്ഞച് സമാദധാതി । യസ്യ
 തൃതീയസവനേ സോമോതിരിച്യത । ഉക്ഥ്യം കുർവീത ।
 യസ്യോക്ഥ്യേതിരിച്യത । അതിരാത്രം കുർവീത ।
 യസ്യോ-തിരാത്രേതിരിച്യതേ । തത്ത്വേ ദുഷ്ടജ്ഞാനം ।
 യജ്മാനം വാ ഏതത് പശവ ആസാഹ്യ യന്തി ।
 ബൃഹദ് സാമ ദവതി । ബൃഹദാ ഇമാം ലോകാൻ ദാധാര
 () । ബാർഹതാഃ പശവഃ । ബൃഹതൈവാസ്മൈ പശൂൻ
 ദാധാര । ശിപിവിഷ്ടവതീഷു കുർവന്തി । ശിപിവിഷ്ടോ
 വൈ ദേവാനാം പുഷ്ടം । പുഷ്ട്യൈവനച് സമർധയന്തി ।
 ഹോതുശ്ചമസമന്നയന്തേ । ഹോതാസനുശച്സതി ।

മധ്യത ഏവ യജ്ഞച് സമാദധാതി । 31 (18)

(യന്തി - സവനസ്യാതിരിച്യതേ - ശച്സതി -
 ദാധാരാഷ്ട്രം ച) (A5)

1.4.6 അനുവാകം 6 - സവനനിമിത്തം പ്രായശ്ചിത്തം

T.B. 1.4.6.1

ഏകൈകോ വൈ ജനതായാ-മിന്ദ്രഃ । ഏകം വാ
ഏതാവിന്ദ്രമഭി സച്സുനൂതഃ । യൗ ദൗ സച്സുനൂതഃ ।
പ്രജാപതിർവാ ഏഷ വിതായതേ । യദ്-യജ്ഞഃ ।
തസ്യ ഗ്രാവാണോ ദന്താഃ । അന്യതരം വാ ഏതേ
സച്സുന്വതോർ-നിർബ്ബന്ധതി । പൂർവോപസ്യുത്യാ
ദേവതാ ഇത്യാഹുഃ । പൂർവോപസ്യുതസ്യ വൈ ശ്രേയാൻ
ഭവതി । ഏതിവന്ത്യാജ്യാനി ഭവന്ത്യ-ഭിജിത്യൈ । **32 (10)**

T.B. 1.4.6.2

മരുത്വതീഃ പ്രതിപദഃ । മരുതോ വൈ ദേവാനാ-മപരാജിത-
മായതനം । ദേവാനാ-മേവാപരാജിത ആയതനേ യതതേ ।
ഉദേ ബൃഹദ്രഥന്തരേ ഭവതഃ । ഇയം വാവ രഥന്തരം ।
അസൗ ബൃഹത് । ആഭ്യാമേവൈന-മന്തരേതി ।
വാചശ്ച മനസശ്ച । പ്രാണാച്ച-പാനാച്ച ।
ദിവശ്ച പൃഥിവ്യാശ്ച । **33 (10)**

T.B. 1.4.6.3

സർവ്വസ്താദ്-വിത്താദ്-വേദ്യാത് | അഭിവർതോ
 ബ്രഹ്മസാമം ഭവതി | സുവർഗസ്യ ലോകസ്യാ-
 ഭിവൃത്തേ | അഭിജിദ്-ഭവതി | സുവർഗസ്യ ലോകസ്യാ-
 -ഭിജിത്തേ | വിശ്വജിദ്-ഭവതി | വിശ്വസ്യ ജിത്തേ |
 യസ്യ ഭൂയാച്ഛോ യജ്ഞക്രതവ ഇത്യാഹുഃ |
 സ ദേവതാ വൃക്ത ഇതി | യദ്യഗ്നിഷ്ടോമഃ സോമഃ
 പരസ്താമ്-സ്യാത് | **34 (10)**

T.B. 1.4.6.4

ഉക്ഥ്യം കുർവീത | യദ്യുക്ഥ്യഃ സ്യാത് | അതിരാത്രം
 കുർവീത | യജ്ഞക്രതുഭി-രേവാസ്യ ദേവതാ വൃക്തേ |
 യോ വൈ ഛന്ദോഭി-രഭിഭവതി | സ സച്ഛ സുന്യാതോ-
 രഭിഭവതി | സംഘേശായ ത്യാപവേശായ-ത്യാത്യാഹ |
 ഛന്ദാച്ഛി വൈ സംഘേശ ഉപവേശഃ | ഛന്ദോഭിരേവാസ്യ
 ഛന്ദാഽസ്യ-ഭിഭവതി | ഇഷ്ടർഗോ വാ ഋതിജാ-
 മധ്യര്യുഃ | **35 (10)**

T.B. 1.4.6.5

ഇഷ്ടുർഗഃ॑ ഖലു॑ വൈ॒ പൂർവോഽർഷുഃ॑ ക്ഷീയതേ॑ ।
 പ്രാണാ॑പാനൗ മൃത്യോർമാ॑ പാതമിത്യാഹ॑ ।
 പ്രാണാ॑പാനയോരേവ॑ ശ്രയതേ॑ । പ്രാണാ॑പാനൗ മാ
 മാ॑ ഹാസിഷ്ടമിത്യാഹ॑ । നൈനം॑ പൂരാഽഽയുഷഃ॑
 പ്രാണാ॑പാനൗ ജഹിതഃ॑ । ആർതിം വാ॑ ഏതേ॑ നിയന്തി॑ ।
 യേഷാം॑ ദീക്ഷിതാനാം॑ പ്രമീയതേ॑ । തം യദവവർജേയുഃ॑ ।
 ക്രൂരകൃതാ॑മിവൈഷാം ലോകഃ॑ സൃാത് । ആഹര॑ ദഹേതി॑
 ബ്രൂയാത് । **36 (10)**

T.B. 1.4.6.6

തം ദക്ഷിണതോ॑ വേദ്യൈ॑ നിധായ॑ । സർപരാജ്ഞിയാ॑
 ഋഗ്ഭിഃ॑ സ്തൃയുഃ॑ । ഇയം വൈ॑ സർപതോ॑ രാജ്ഞീ॑ । അസൃാ
 ഏവൈനം॑ പരിദദതി॑ । വ്യൂഢം॑ തദിത്യാഹുഃ॑ । യഥ് സ്തൃത-
 മന്നുശസ്തൃ-മിതി॑ । ഹോതാ॑ പ്രഥമഃ॑ പ്രചീനാവീതി॑
 മാർജാലീയം॑ പരീയാത് । യാമീരനു-ബ്രൂവന് ।
 സർപരാജ്ഞീനാം॑ കീർതയേത് । ഉദയോരേവൈനം॑
 ലോകയോഃ॑ പരിദദതി॑ । **37 (10)**

T.B. 1.4.6.7

അഥോ ധുവന്തേവൈനം । അഥോ ന്യേവാസ്തേ ഹനുവതേ ।
 ത്രിഃ പരിയന്തി । ത്രയ ഇമേ ലോകാഃ । ഏഭ്യ ഏവൈനം
 ലോകേഭ്യോ ധുവതേ । ത്രിഃ പുനഃ പരിയന്തി । ഷട്ഥ്
 സംപദ്യന്തേ । ഷഡ്യാ ഗുതവഃ । ഗുതുഭിരേവൈനം ധുവതേ ।
 അഗ്ന ആയുഷ്ഷി പവസ ഇതി പ്രതിപദം കുർവീരന് () ।
 രഥന്തരസാമൈഷാശ്വ സോമഃ സ്യാത് । ആയുരേവാത്മൻ-
 ദധതേ । അഥോ പാപ്മാനമേവ വിജഹതോ യന്തി । 38 (13)

*(അഭിജിതൈ-പൃഥിവ്യാശ്വ-സ്യോ-ദധാദ്യുർ - ബ്രൂയാല്-
 ലോകയോഃ പരിദദതി-കുർവരഃ സ്തീണീ ച) (A6)*

1.4.7 അനുവാകം 7 - യുപവീരോഹണാദിപ്രായശ്ചിത്തം

T.B. 1.4.7.1

അസുര്യം വാ ഏതസ്മാദ്-വർണം കൃത്വാ । പശവോ
 വീര്യ-മപക്രാമന്തി । യസ്യ യുപോ വിരോഹതി ।
 ത്യാശ്ചം ബഹുരുപ-മാലഭേത । ത്യാശ്ചാ വൈ രൂപാണാമീശേ ।
 യ ഏവ രൂപാണാമീശേ । സോഽസ്മിൻ പശുൻ. വീര്യം
 യച്ചതി । നാസ്മാത്-പശവോ വീര്യ-മപക്രാമന്തി ।

ആർതിം വാ ഏതേ നിയന്തി ।

ഏഷാം ദീക്ഷിതാനാ-മഗ്നി-രുദായതി । 39 (10)

T.B. 1.4.7.2

യദാഹവനീയ ഉദായേത് । യത്തം മൻമേത് । വിച്ഛിന്യാത് ।

ഭ്രാതൃവൃമസ്മൈ ജനയേത് । യദാഹവനീയ ഉദായേത് ।

ആഗ്നീഭ്രാ-ദുദ്ധരേത് । യദാഗ്നീഭ്ര ഉദായേത് ।

ഗാർഹപത്യ-ദുദ്ധരേത് । യദ് ഗാർഹപത്യ ഉദായേത് ।

അത് ഏവ പുനർ മൻമേത് । 40 (10)

T.B. 1.4.7.3

അത്ര വാവ സ നിലയതേ । യത്ര ഖലു വൈ നിലീന-

മുത്തമം പശ്യന്തി । തദേന-മിച്ഛന്തി । യസ്മാദ്-

ദാരോരുദായേത് । തസ്മാദഗ്നീ കുര്യാത് । ക്രൂമുകമപി

കുര്യാത് । ഏഷാ വാ അഗ്നേഃ പ്രിയാ തനുഃ ।

യത്-ക്രൂമുകഃ । പ്രിയയൈവൈനം തനുവാ സമർധയതി ।

ഗാർഹപത്യം മൻമതി । 41 (10)

T.B. 1.4.7.4

ഗാർഹപത്യോ വാ അഗ്നേർ യോനിഃ । സ്വാദേവൈനം

യോനേർ-ജനയതി । നാസ്മൈ ഭ്രാതൃവൃം ജനയതി ।

യസ്യ സോമ ഉപദസ്യേത് | സുവർണ്യം ഹിരണ്യം ദേധാ
 വിചിദ്ര | ഋജീഷേന്യദാധുനുയാത് | ജുഹുയാദന്യത് |
 സോമേവാ-ദിഷുണോതി | സോമം ജുഹോതി |
 സോമസ്യ വാ അദിഷുയമാണസ്യ പ്രിയാ
 തനു-രുദക്രാമത് | **42 (10)**

T.B. 1.4.7.5

തഥ് സുവർണ്യം ഹിരണ്യം-മദവത് | യഥ് സുവർണ്യം
 ഹിരണ്യം കൂർവന്തി | പ്രിയയൈവൈനം തനുവാ
 സമർധയന്തി | യസ്യാക്രീത്യ് സോമ-മപഹരേയുഃ |
 ക്രീണീയാദേവ | സൈവ തതഃ പ്രായശ്ചിത്തിഃ |
 യസ്യ ക്രീതമപഹരേയുഃ | ആദാരാഽശ്ച ഫാല്യുനാനി
 ചാദിഷുണുയാത് | ഗായത്രീ യച് സോമമാഹരത് |
 തസ്യ യോഽശ്ശുഃ പരാഽപതത് | **43 (10)**

T.B. 1.4.7.6

ത ആദാരാ അഭവന് | ഇന്ദ്രോ വൃത്രമഹന് | തസ്യ വപ്തഃ
 പരാഽപതത് | താനി ഫാല്യുനാനുഭവന് | പശവോ വൈ
 ഫാല്യുനാനി | പശവഃ സോമോ രാജാ |

യദാദാരാഽശ്വ ഫാല്യുനാനി ചാഭിഷുണോതി । സോമമേവ
രാജാനമഭിഷുണോതി । ശൂതേന പ്രാതസ്സവനേ
ശ്രീണീയാത് । ദധ്വാ മധ്യന്വിനേ । 44 (10)

T.B. 1.4.7.7

നീതമിശ്രേണ തൂതീയസവനേ । അഗിഷ്ടോമഃ സോമഃ
സ്യാദ് രഥന്തരസാമാ । യ ഏവർത്വിജോ വൃതാഃ സ്യുഃ ।
ത ഏനം യാജയേയുഃ । ഏകാം ഗാം ദക്ഷിണാം
ദദ്യാത്തേഭ്യ ഏവ । പുനഃ സോമം ക്രീണീയാത് ।
യജേണൈവ തദ്-യജ്ഞ-മിച്ഛതി । സൈവ തതഃ
പ്രായശ്ചിത്തിഃ । സർവാഭ്യോ വാ ഏഷ ദേവതാഭ്യഃ
സർവേഭ്യഃ പൃഷ്ഠേഭ്യ ആത്മാന-മാഗുരതേ ।
യഃ സത്രായാഗുരതേ () । ഏതാവാനു-ഖലു വൈ പുരുഷഃ ।
യാവദസ്യ വിത്തം । സർവവേദസേന യജേത ।
സർവപൃഷ്ഠോഽസ്യ സോമഃ സ്യാത് । സർവാഭ്യ ഏവ
ദേവതാഭ്യഃ സർവേഭ്യഃ പൃഷ്ഠേഭ്യ ആത്മാനം നിഷ്ക്രീണീതേ ।
45 (15) (ഉദായതി - മൻമേൻ - മൻഥ - തൃക്രാമത് -
പരാഽപതൻ - മധ്യന്വിന - ആഗുരതേ പഞ്ച ച) (A7)

1.4.8 അനുവാകം 8 - പാവമാനീമന്ത്രാഃ (സ്മാർതേ സ്മാനാദൗ

മാർജ്ജനാർത്ഥാശ്ച)

T.B. 1.4.8.1

പ॒വ॒മാ॒നഃ॑ സു॒വർജ॑നഃ । പ॒വി॒ത്രേ॑ണ വി॒ചർഷ॑ണിഃ ।
 യഃ പോ॒താ സ॒ പു॒നാതു॑ മാ । പു॒ന॒ന്തു॑ മാ ദേ॒വജ॑നാഃ ।
 പു॒ന॒ന്തു॑ മ॒ന്ന വോ॑ ധി॒യാ । പു॒ന॒ന്തു॑ വി॒ശ്വ ആ॑യ॒വഃ ।
 ജാ॒തവേ॑ദഃ പ॒വി॒ത്രവ॑ത് । പ॒വി॒ത്രേ॑ണ പു॒നാഹി॑ മാ ।
 ശു॒ക്രേ॑ണ ദേ॒വ ദീ॒ദ്യത് । അ॒ഗ്നേ॒ ക്ര॒ത്വാ ക്ര॒ത്യുച്ഛ॑ര॒ന്തു । 46 (10)

T.B. 1.4.8.2

യ॒ത്തേ പ॒വി॒ത്ര-മ॑ർചി॒ഷി । അ॒ഗ്നേ॒ വി॒ത॒തമ॑ന്തരാ ।
 ബ്ര॒ഹ്മ തേ॑ന പു॒നീമ॑ഹേ । ഉ॒ഭാഭ്യാം॑ ദേ॒വ സ॒വിതഃ॑ ।
 പ॒വി॒ത്രേ॑ണ സ॒വേന॑ ച । ഇ॒ദം ബ്ര॒ഹ്മ പു॒നീമ॑ഹേ ।
 വൈ॒ശ്വദേ॒വീ പു॒നതീ॑ ദേ॒വ്യാഗാ॑ത് । യ॒സ്യൈ॒ ബ॒ഹ്വി-
 സ്ത॒നുവോ॑ വി॒തപൃ॑ഷ്ടാഃ । ത॒യാ മ॒ദന്തഃ॑ സ॒ധമാ॑ദ്യേ॒ഷു ।
 വ॒യഃ സ്യാ॑മ പ॒തയോ॑ ര॒യിണാം॑ । 47 (10)

T.B. 1.4.8.3

വൈ॒ശ്വാ॒നരോ॑ ര॒ശ്മിഭി॑ർമാ പു॒നാതു॑ ।
 വാ॒തഃ പ്രാ॑ണേ॒നേ॒ഷിരോ॑ മ॒യോഭ്യഃ॑ ।

ദ്യാവാപൃഥിവീ പയസാ പയോഭിഃ । ഋതാവരീ യജ്ഞിയേ
 മാ പുനീതാം । ബൃഹദ്ഭിഃ സവിതസ്ത്വഭിഃ । വർഷിഷ്ഠൈർ
 ദേവ മന്മഭിഃ । അഗ്നേ ദക്ഷൈഃ പുനാഹി മാ ।
 യേന ദേവാ അപുനത । യേനാപോ ദിവ്യം കശഃ ।
 തേന ദിവ്യേന ബ്രഹ്മണാ । 48 (10)

T.B. 1.4.8.4

ഇദം ബ്രഹ്മ പുനീമഹേ । യഃ പാവമാനീരധ്യേതി ।
 ഋഷിഭിഃ സംഭൃതച്ഛ് രസം । സർവച്ഛ് സ പൃഥമശ്നാതി ।
 സ്വാദിതം മാതരിശ്വനാ । പാവമാനീര്യോ അധ്യേതി ।
 ഋഷിഭിഃ സംഭൃതച്ഛ് രസം । തസ്മൈ സർവ്വതീ ദുഹേ ।
 ക്ഷീരച്ഛ് സർപിർ-മധുദകം । പാവമാനീഃ സ്വസ്ത്വയനീഃ । 49 (10)

T.B. 1.4.8.5

സുദുഷാ ഹി പയസ്വതീഃ । ഋഷിഭിഃ സംഭൃതോ രസഃ ।
 ബ്രാഹ്മണേഷാമൃതച്ഛ് ഹിതം । പാവമാനീർ ദിശന്തു നഃ ।
 ഇമം ലോകമഥോ അമും । കാമാൻമ് സമർധയന്തു നഃ ।
 ദേവീർ ദേവൈഃ സമാഭൃതാഃ । പാവമാനീഃ സ്വസ്ത്വയനീഃ ।
 സുദുഷാഹി ഷ്യുതശ്ചുതഃ ।

ഋഷിഭിഃ സംഭൃതോ രസഃ | 50 (10)

T.B. 1.4.8.6

ബ്രാഹ്മണേഷമൃതച് ഹിതം | യേന ദേവാഃ പവിത്രേണ |
 ആത്മാനം പുനതേ സദാ | തേന സഹസ്രധാരേണ |
 പാവമാന്യഃ പുനന്തു മാ | പ്രാജാപത്യം പവിത്രം |
 ശതോദ്യാമച് ഹിരണ്യം | തേന ബ്രഹ്മ വിദോ വയം |
 പുതം ബ്രഹ്മ പുനീമഹേ | ഇന്ദ്രഃ സുനീതീ സഹ
 മാ പുനാതു () | സോമഃ സ്വസ്ത്യാ വരുണഃ സമീച്യാ |
 യമോ രാജാ പ്രമുണാഭിഃ പുനാതു മാ | ജാതവേദാ
 മോർജയന്ത്യാ പുനാതു | 51 (13) (അനു - രയിണാം -
 ബ്രഹ്മണാം - സ്വസ്ത്വയനീഃ - സുഭു ഘാ ഹി ഘൃശ്ചുത
 ഋഷിഭിഃ സംഭൃതോ രസഃ - പുനാതു ത്രീണീ ച) (A8)

1.4.9 അനുവാകം 9 - രാജസുയഗതചാതുർമാസ്യശേഷഃ

T.B. 1.4.9.1

പ്രജാ വൈ സത്രമാസത തപസ്തപ്യമാനാ അജുഹാതീഃ |
 ദേവാ അപശ്യം ചമസം ഘൃതസ്യ പൂർണഃ സ്വധാം |
 തമുപോദതിഷ്ഠന്ത-മജുഹവുഃ |

തേനാർധമാസ ഊർജമവാരുന്ധത । തസ്മാദർധമാസേ
 ദേവാ ഇജ്യന്തേ । പിതരോഽപശ്യം ചമസം ഘൃതസ്യ
 പൂർണഃ സ്വധാം । തമുപോദതിഷ്ഠന്ത-മജുഹവുഃ ।
 തേന മാസ്യൂർജമവാരുന്ധത । തസ്മാൻ മാസി പിതൃഭ്യഃ
 ക്രിയതേ । മനുഷ്യാ അപശ്യം ചമസം ഘൃതസ്യ
 പൂർണഃ സ്വധാം । 52 (10)

T.B. 1.4.9.2

തമുപോദതിഷ്ഠന്ത-മജുഹവുഃ । തേന ദായീമൂർജമവാരുന്ധത ।
 തസ്മാദ്-ദിരഹേനാ-മനുഷ്യേഭ്യ ഉപഹ്രിയതേ ।
 പ്രാതശ്ച സായം ച । പശവോഽപശ്യം ചമസം ഘൃതസ്യ
 പൂർണഃ സ്വധാം । തമുപോദതിഷ്ഠന്ത-മജുഹവുഃ ।
 തേന-ത്രയീമൂർജമവാ-രുന്ധത ।
 തസ്മാത് ത്രിരഹഃ പശവഃ പ്രേരതേ ।
 പ്രാതസ്തംഗവേ സായം । അസുരാ അപശ്യം ചമസം
 ഘൃതസ്യ പൂർണഃ സ്വധാം । 53 (10)

T.B. 1.4.9.3

തമുപോദതിഷ്ഠന്ത-മജുഹവുഃ । തേൻ സംഘ്മസുര
 ഊർജമവാ-രുന്ധത । തേ ദേവാ അമന്യന്ത ।
 അമീ വാ ഇദമഭ്യവന് । യദയഃസ്മ ഇതി । ത ഏതാനി
 ചാതുർമാസ്യാന്യപശ്യന് । താനി നിർവപന് ।
 തൈരേവൈഷാം താമൂർജമവൃഞ്ജത ।
 തതോ ദേവാ അഭവന് । പരാഽസുരാഃ । 54 (10)

T.B. 1.4.9.4

യദ്-യജതേ । യാമേവ ദേവാ ഊർജമവാരുന്ധത । താം
 തേനാ-വരുന്ധേ । യത് പിത്യഭ്യഃ കരോതി । യാമേവ പിതര
 ഊർജമവാ-രുന്ധത । താം തേനാ-വരുന്ധേ । യദാവസഥേ
 ഽന്നഃ ഹരന്തി । യാമേവ മനുഷ്യാ ഊർജമവാ-രുന്ധത ।
 താം തേനാ-വരുന്ധേ । യദ് ദക്ഷിണാം ദദാതി । 55 (10)

T.B. 1.4.9.5

യാമേവ പശവ ഊർജമവാ-രുന്ധത । താം തേനാ-വരുന്ധേ ।
 യച്ഛാതുർ-മാസ്യേർ-യജതേ । യാമേവാസുരാ ഊർജമ-
 വാരുന്ധത । താം തേനാ-വരുന്ധേ । ദവത്യാത്മനാ ।

പരാഽസ്യ ഭാത്യവ്യോ ഭവതി । വിരാജോ വാ ഏഷാ
 വിക്രാന്തിഃ । യച്ഛാതുർ-മാസ്യാനി । വൈശ്വദേവേനാസ്മിൻ
 ഘോകേ പ്രത്യുതിഷ്ഠത് () । വരുണ പ്രഘാസൈ-രന്തരിക്ഷേ ।
 സാകമേധൈ-രമുഷ്മിൻ ഘോകേ । ഏഷ ഹ താവൈതഥ്
 സർവം ഭവതി । യ ഏവം വിദ്വാഽശ്ചാതുർമാസ്യേർ
 യജതേ । 56 (14) (മനുഷ്യാ അപശ്യഞ്ചമസം ഘൃതസ്യ
 പൂർണഃ സ്വധാ - മസൂരാ അപശ്യഞ്ചമസം ഘൃതസ്യ
 പൂർണഃ സ്വധാ-മസൂരാ-ദദ്-ത്യതിഷ്ഠ ചതാരി ച) (A9)

1.4.10 അനുവാകം 10 - ചാതുർമാസ്യപ്രശംസനം

T.B. 1.4.10.1

അഗ്നിർവാവ സംവത്സരഃ । ആദിത്യഃ പരിവത്സരഃ ।
 ചന്ദ്രമാ ഇദാവത്സരഃ । വായു-രനുവത്സരഃ ।
 യദ്-വൈശ്വദേവേന യജതേ ।
 അഗ്നിമേവ തഥ് സംവത്സര -മാപ്നോതി ।
 തസ്മാദ്-വൈശ്വദേവേന യജമാനഃ ।
 സംവത്സരീണാഽ സ്വസ്തി-മാശാസ്തു ഇത്യാശാസീത ।
 യദ്-വരുണ പ്രഘാസൈർ-യജതേ ।

ആദിത്യമേവ തത് പരിവത്സര-മാപ്തോതി । 57 (10)

T.B. 1.4.10.2

തസ്മാദ്-വരുണ-പ്രഘാസൈർ യജമാനഃ ।

പരിവത്സരീണാഃ സ്വസ്തി-മാശാസ്തു ഇത്യാശാസീത ।

യഥ് സാകമേധൈർ-യജതേ । ചന്ദ്രമസമേവ തദിദാവത്സര-
-മാപ്തോതി । തസ്മാഥ് സാകമേധൈർ-യജമാനഃ ।

ഇദാവത്സരീണാഃ സ്വസ്തി-മാശാസ്തു ഇത്യാശാസീത ।

യത് പിതൃ യജേണന യജതേ । ദേവാനേവ തദന്വത്സ്യതി ।

അഥ വാ അസ്യ വായുശ്ചാ-നൂവത്സരശ്ചാ

പ്രീതാവുച്ഛിഷ്യതേ । യച്ഛൂനാസീരീയേണ യജതേ । 58 (10)

T.B. 1.4.10.3

വായുമേവ തദനൂവത്സര-മാപ്തോതി ।

തസ്മാ-ച്ഛൂനാസീരീയേണ യജമാനഃ ।

അനൂവത്സരീണാഃ സ്വസ്തി-മാശാസ്തു ഇത്യാശാസീത ।

സംവത്സരം വാ ഏഷ ഇഹ്സ്തീതിത്യാഹുഃ ।

യശ്ചാതുർ-മാസ്യൈർ യജത ഇതി ।

ഏഷ ഹ തൈ സംവത്സര-മാപ്തോതി ।

യ ഏ॒വം വി॒ദ്വാഃ ശ്വാ॑തുർമാ॒സ്യേ॒-യജ॑തേ ।
 വി॒ശ്വേ ദേ॒വാഃ സ॒മയ॑ജന്ത । തേ॒ഽഗ്നി॑മേ॒വായ॑ജന്ത ।
 ത ഏ॒തം ലോ॑കമ॒ജയ॑ന് । 59 (10)

T.B. 1.4.10.4

യ॒സ്മിന്ന॑ഗ്നിഃ । യദ്-വൈ॒ശ്വദേ॒വേന॑ യജ॑തേ ।
 ഏ॒തമേ॒വ ലോ॑കം ജ॒യതി॑ । യ॒സ്മിന്ന॑ഗ്നിഃ ।
 അ॒ഗ്നേരേ॒വ സാ॒യുജ്യ॑മു॒പൈതി॑ । യദാ॒ വൈ॒ശ്വദേ॒വേന॑
 യജ॑തേ । അ॒ഥ സം॑വൃ॒ത്സര॑സ്യ ഗൃ॒ഹപ॑തി-മാ॒പ്നോതി॑ ।
 യദാ॒ സം॑വൃ॒ത്സര॑സ്യ ഗൃ॒ഹപ॑തി-മാ॒പ്നോതി॑ ।
 അ॒ഥ സ॒ഹസ്ര॑യാജി॒ന-മാ॒പ്നോതി॑ ।
 യദാ॒ സ॒ഹസ്ര॑യാജി॒ന-മാ॒പ്നോതി॑ । 60 (10)

T.B. 1.4.10.5

അ॒ഥ ഗൃ॒ഹമേ॒ധിന॑-മാ॒പ്നോതി॑ । യദാ॒ ഗൃ॒ഹമേ॒ധിന॑-
 മാ॒പ്നോതി॑ । അ॒ഥാഗ്നി॑ർ ഭ॒വതി॑ । യദാ॒ഽഗ്നി॑ർ ഭ॒വതി॑ ।
 അ॒ഥ ഗൗ॑ർഭ॒വതി॑ । ഏ॒ഷാ വൈ॒ വൈ॒ശ്വദേ॒വസ്യ॑ മാ॒ത്രാ ।
 ഏ॒തദ്-വാ॑ ഏ॒തേഷാ॑മ॒വമം॑ । അ॒തോ॒ഽതോ॑ വാ ഉ॒ത്തരാ॑ണി
 ശ്രേ॒യാഴ്സി॑ ഭ॒വന്തി॑ । യദ്-വി॒ശ്വേ ദേ॒വാഃ സ॒മയ॑ജന്ത ।

തദ്-വൈശ്വദേവസ്യ വൈശ്വദേവത്വം । 61 (10)

T.B. 1.4.10.6

അമാദിത്യോ വരുണഃ രാജാനം വരുണ
 പ്രഘാസൈരയജത । സ ഏതം ലോകമജയത് ।
 യസ്മിന്നാദിത്യഃ । യദ്-വരുണ-പ്രഘാസൈർ-യജതേ ।
 ഏതമേവ ലോകം ജയതി । യസ്മിന്നാദിത്യഃ ।
 ആദിത്യസ്യൈവ-സായുജ്യ-മുപൈതി । യദാദിത്യോ
 വരുണഃ രാജാനം വരുണ പ്രഘാസൈരയജത ।
 തദ്-വരുണ പ്രഘാസാനാം വരുണ പ്രഘാസത്വം । അഥ
 സോമോ രാജാ ഛന്ദാഃസി സാകമേധൈരയജത । 62 (10)

T.B. 1.4.10.7

സ ഏതം ലോകമജയത് । യസ്മിൻ ഛന്ദ്രമാ വിഭാതി ।
 യഥ് സാകമേധൈർ-യജതേ । ഏതമേവ ലോകം ജയതി ।
 യസ്മിൻ ഛന്ദ്രമാ വിഭാതി । ചന്ദ്രമസ ഏവ സായുജ്യ-
 മുപൈതി । സോമോ വൈ ചന്ദ്രമാഃ । ഏഷ ഹ തൈ
 സാക്ഷാഥ് സോമം ഭക്ഷയതി । യ ഏവം വിഭാൻഥ്
 സാകമേധൈർ-യജതേ ।

യഥ് സോമശ്ച രാജാ ഛന്ദാഽസി ച സമൈന്ത । 63 (10)

T.B. 1.4.10.8

തഥ് സാകമേധാനാഽ സാകമേധത്വം । അഥർതവഃ പിതരഃ
 പ്രജാപതിം പിതരം പിതൃയജ്ഞേ-നായജന്ത । ത ഏതം
 ഘോക്മജയന് । യസ്മിന്നൃതവഃ । യത് പിതൃയജ്ഞേന
 യജതേ । ഏതമേവ ലോകം ജയതി । യസ്മിന്നൃതവഃ ।
 ഋതൂനാമേവ സായുജ്യ-മുപൈതി । യദ്-ഋതവഃ പിതരഃ
 പ്രജാപതിം പിതരം പിതൃയജ്ഞേനായജന്ത ।
 തത് പിതൃയജ്ഞേസ്യ പിതൃയജ്ഞത്വം । 64 (10)

T.B. 1.4.10.9

അഥാഷ്ടധയ ഇമം ദേവം ത്ര്യംബകൈ-രയജന്ത
 പ്രഥമഹീതി । തതോ വൈ താ അപ്രഥന്ത । യ ഏവം
 ഘിദാഽ സ്ത്ര്യാംബകൈർ-യജതേ । പ്രഥതേ പ്രജയാ പശുഭിഃ ।
 അഥ വായുഃ പരമേഷ്ഠിനഽ ശൂനാസീരീയേണായജത ।
 സ ഏതം ഘോക്മജയത് । യസ്മിൻ-വായുഃ ।
 യച്ഛൂനാസീരീയേണ യജതേ । ഏതമേവ ലോകം ജയതി ।
 യസ്മിൻ-വായുഃ । 65 (10)

T.B. 1.4.10.10

വാ॒യോ॒രേ॒വ സാ॒യു॒ജ്യ-മു॒പൈ॒തി । ബ്ര॒ഹ്മ॒വാ॒ദി॒നോ വ॒ദന്തി॑ ।
 പ്ര॒ചാ॒തുർമാ॒സ്യയാ॒ജീ-മീ॒യതാ॑(3) ന പ്ര॒മീ॒യതാ॑(3) ഇ॒തി ।
 ജീ॒വന്മാ॑ ഏ॒ഷ ഋ॒തൂന॑പ്യേ॒തി । യദി॑ വ॒സന്താ॑ പ്ര॒മീയ॑തേ ।
 വ॒സന്തോ॑ ഭ॒വതി॑ । യദി॑ ഗ്രീ॒ഷ്മേ ഗ്രീ॒ഷ്മഃ । യദി॑ വർഷാ॒സു
 വർഷാഃ॑ । യദി॑ ശ॒രദി॑ ശ॒രത് । യദി॑ ഹേ॒മൻ. ഹേ॒മന്തഃ॑ () ।
 ഋ॒തൂർഭൂ॒ത്വാ സം॑വൃ॒ത്സര॑മപ്യേ॒തി । സം॑വൃ॒ത്സരഃ॑
 പ്ര॒ജാപ॑തിഃ । പ്ര॒ജാപ॑തിർവാ വൈ॒ഷഃ । 66 (13)
 (പ॒രിവൃ॑ത്സ॒രമാപ്നോ॑തി - ശു॒നാസീ॑രീ॒യേണ॑ യ॒ജ്ഞേ॑ -
 ഽജ॑യൻമ് - സഹ॒സ്രയാ॑ജി॒നമാപ്നോ॑തി - വൈ॒ശ്വദേ॒വത്വം
 - സാ॑കമേ॒ധൈര॑യ॒ജ്ഞേ॑ - സമൈ॑ന്ത - പി॒തൃയ॑ജ്ഞത്വം -
 ജ॑യതി യ॒സ്മിൻ വാ॒യുർ. - ഹേ॑മന്ത സ്ത്രീ॒ണീ ച॑) (A10)

Prapaataka Korvai with starting Padams of 1 to 10 Anuvaakams :-

(ഉ॒ഭയേ॑ - യു॒വച്ഛു॒സുരാ॑മ - മു॒ദസ്ഥാ॑ൻ - നി വൈ -
 യ॒സ്യ പ്രാ॑തസ്സ॒വന॑ - ഏ॒കൈ॑കോ - ഽസു॒ര്യം - പ॒വമാ॑നഃ
 - പ്ര॒ജാ വൈ॑ സ॒ത്രമാ॑സ - താ॒ഗ്നിർവാ॑വ സം॑വൃ॒ത്സരോ॑
 ഭ॒ശ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of dasanees :-

ഉഭയേ വാ - ഉഭസ്ഥാഥ് - സർവാഭിർ - മധ്യതോ -
sത്ര വാവ-ബ്രാഹ്മണേഷ-ഥ ഗൃഹമേധിനഃ ഷട് ഷഷ്ടിഃ

First and Last Padam of 4th Prapaatakam :-

ഉഭയേ - വാവൈഷഃ

ഹരിഃ ഓം

കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ

പ്രഥമാഷ്ടകേ ചതുർത്ഥഃ പ്രപാഠകഃ സമാപ്തഃ

=====

**Details of Dasani & Vaakyams for Ashtakam 1 –
Prapaatakam 4**

	Dasani	Vaakyams
Anuvakam 1	6	59
Anuvakam 2	4	41
Anuvakam 3	6	65
Anuvakam 4	11	109
Anuvakam 5	4	48
Anuvakam 6	7	73
Anuvakam 7	7	75
Anuvakam 8	6	63
Anuvakam 9	5	54
Anuvakam 10	10	103
Total →	66	690